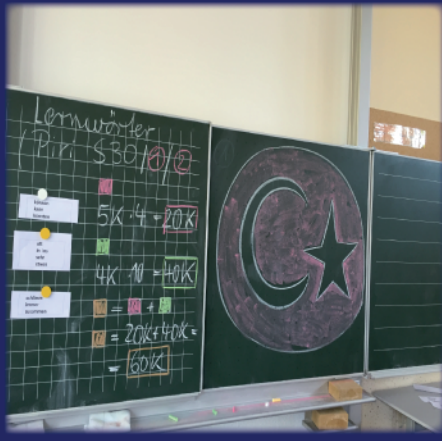

EĞİTSEL OYUNLARLA
ALMANYA'DA

TÜRKÇE

ÖĞRETİMİ

DR. BAYRAM ARICI

Eğitsel Oyunlarla ALMANYA'DA TÜRKCĐ ÖĞRETİMİ

DR. BAYRAM ARICI

Copyright © 2019 by iksad publishing house

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other non commercial uses permitted by copyright law. Institution of Economic Development And Social Researches Publications®

(The Licence Number of Publicator: 2014/31220)

TURKEY TR: +90 342 606 06 75

USA: +1 631 685 0 853

E-mail: iksadyayinevi@gmail.com

kongreiksad@gmail.com

www.iksad.net

www.iksad.org.tr

www.iksadkongre.org

It is responsibility of the author to abide by the publishing ethics rules.

Iksad Publications - 2019©

ISBN: 978-605-7875-89-1

Cover Design: İbrahim Kaya

April / 2019

Size = 21x29,7 cm

Ankara / Turkey

Üzerimde emeği olan öğretmenlerime...

ÖN SÖZ

Elinizdeki bu kitap Eğitsel Oyunların Almanya’da Yaşayan Türk Çocuklarının Türkçe Öğrenme Başarılarına Etkisi başlıklı doktora tezinden üretilmiştir. Kitabın birinci bölümünde araştırma konusu, denenceler, araştırmanın amacı, önemi, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlar hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde kuramsal çerçeve ve ilgili araştırmalar yer almaktadır. Kitabın üçüncü bölümü yöntem bölümüdür. Bu bölüm araştırma modeli, çalışma planı, verilerin toplanması ve analizi hakkındaki bilgileri içermektedir. Dördüncü bölümde yapılan araştırmaya ilişkin bulgular ve bu bulgulara yönelik yorumlara yer verilmiştir. Kitabın beşinci bölümünde araştırma sonuçları, tartışma ve öneriler yer almaktadır.

Doktora tezimin tamamlanmasında beni yönlendiren ve destekleyen danışmanım Prof. Dr. Halil Ahmet Kırkılıç’a teşekkürü bir borç biliyorum.

Yurt dışı görevim sürecinde desteklerini gördüğüm diğer akademisyenlere, meslektaşlarıma, T.C. Nürnberg Başkonsolosluluğuna, görev bölgemdeki DİTİB, ATİB ve diğer Türk dernekleri yöneticilerine, uygulama yaptığım okulların yönetici ve öğretmenlerine, Türkçe ve Türk kültürü derslerine katılan öğrencilerime ve velilerine teşekkür ediyorum. Ayrıca Almanya’da görev yaptığım süre boyunca yokluğuma dayanarak maddi-manevi destekleriyle hep arkamda olan anne-babama ve ona çektirdiğim zorluklarla hakkını ödeyemeyeceğim biricik eşime sonsuz teşekkür ediyorum.

Kitaba ait web sayfası içeriklerine www.bayramarici.com sayfasındaki eğitsel Oyunlarla Almanya’da Türkçe Öğretimi başlığından ulaşabilirsiniz. Kitabımız açık erişim yoluyla ücretsiz olarak okunup dağıtılabilir ve etkinliklerimiz kaynak gösterilerek, ticari amaç güdülmezsizin kullanılabilir.

Kitabın ilgilenen herkese faydalı olması dileklerle...

Dr. Bayram ARICI

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	ii
TABLolar DİZİNİ	iv
ŞEKİLLER DİZİNİ	vi
GRAFİKLER DİZİNİ	vii
KISALTMALAR DİZİNİ	viii
BÖLÜM 1:	1
ALMANYA'DA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ	1
Denenceler.....	3
Araştırmanın Amacı	3
Araştırmanın Önemi.....	3
Varsayımlar	5
Sınırlılıklar	5
Tanımlar	6
BÖLÜM 2:	8
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	8
Konuyla ilgili Araştırmalar	47
BÖLÜM 3:	62
YÖNTEM	62
Araştırma Modeli	62
Çalışma Grubu	63
Araştırmada Deney Gurubu ve Kontrol Grubunun Oluşturulması	63
Verilerin Toplanması	71
Önbilgi Anketi.....	71
Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Sınav Formu	72
Eğitsel Oyun Tutum Ölçeği	72
Uygulama	73
Pilot Uygulama	73
Eğitsel Oyun Uygulaması Program Hazırlama Süreci.....	74
Eğitsel Oyun Uygulama Programının Genel Amaçları.....	74
Eğitsel Oyun Uygulama Programının İçeriği.....	75
Verilerin Analizi.....	76

BÖLÜM 4:	77
BULGULAR	77
Deney grubu içindeki öğrencilerin TTSTF ön teste ait puanları ve son testin puanlarıyla ilgili bulgular	77
Kontrol grubu içindeki öğrencilerin TTSTF ön test puanları ve son test puanlarıyla ilgili bulgular	78
Deney grubu içindeki öğrencilerin TTSTF son teste ait puanları ve kalıcılık testi puanlarına ilişkin bulgular	79
Kontrol grubu içindeki öğrencilerin TTSTF son teste ait puanları ve kalıcılık testi puanlarına ilişkin bulgular	81
Deney grubu içindeki öğrencilerin EOTÖ puanlarına ait bulgular	82
Kontrol grubu içindeki öğrencilerin EOTÖ puanlarına ait bulgular	83
Deney grubu içindeki öğrencilerin son test ve kalıcılık testi EOTÖ puanlarına ait bulgular	84
Kontrol grubu içindeki öğrencilerin EOTÖ son teste ait puanları ve kalıcılık testi puanlarına ilişkin bulgular	85
BÖLÜM 5:	86
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	86
Sonuç	86
Tartışma	88
Türkçe ve Türk kültürü dersi başarılarına ilişkin bulguların tartışılması.....	88
Eğitsel oyun tutumlarına ilişkin bulguların tartışılması	89
Öneriler	94
KAYNAKÇA	95
OYUNLAR HAKKINDA BİLGİLER	106
DERS PLANI ÖRNEĞİ.....	126

TABLolar DİZİNİ

Sayfa No

Tablo 2.1. Ana Dil Edinim Aşamaları	8
Tablo 2.2. Alman Not Sistemi	11
Tablo 2.3 İlkokul Haftalık Ders Saatleri Çizelgesi	19
Tablo 2.4 İlkokul Dersleri	20
Tablo 2.5 Ortaokul Dersleri	20
Tablo 2.6 Lise Dersleri.....	21
Tablo 2.7 Ticaret Okulu Dersleri	21
Tablo 2.8 Lise Türkçe Dersi Konu Başlıkları	22
Tablo 2.9 2015/2016 Öğretim Yılında Türkçe ve Türk Kültürü Dersini Seçerek Derslere Katılan Öğrenciler	26
Tablo 2.10 2015/2016 Öğretim Yılında Türkçe ve Türk Kültürü Dersini Okutan Öğretmenler.....	27
Tablo 2.11 Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Okul-Öğrenci-Öğretmen Karşılaştırması.....	28
Tablo 2.12 Oyunun Eğitimsel Nitelik Bakımından Etkileri.....	33
Tablo 2.13 Fiziksel Etkinlik ve Sağlığın Korunması Bakımından Oyunun Etkileri.....	34
Tablo 2.14 Boş Zamanları Değerlendirme Bakımından Oyunun Etkileri	34
Tablo 2.15 Toplumsal Hayata Hazırlık Bakımından Oyunun Etkileri	35
Tablo 2.16 Oyun Kuramları	36
Tablo 2.17 Oyun Türleri	37
Tablo 2.18 Çocuğun Oyun Aşamaları.....	38
Tablo 2.19 Oyunlar	39
Tablo 2.20 Eğitsel Oyun Türleri	41
Tablo 2.21 Dil bilgisi Öğretiminde Kullanılabilecek Eğitsel Oyunlar	47
Tablo 3.1 Araştırma Deseni	62
Tablo 3.2 Öğrencilerin Gruplara Dağılımı.....	63
Tablo 3.3 Çalışma Takvimi.....	64
Tablo 4.1 Deney Grubu İçindeki Öğrencilerin TTSTF Ön Test Puanları ve Son Teste İlişkin Puan Ortalamalarına Ait Bağımlı Gruplar İçin T Testi Sonuçları	77
Tablo 4.2 Kontrol Grubu İçindeki Öğrencilerin TTSTF Ön Test Puanları ve Son Teste İlişkin Puan Ortalamalarına Ait Bağımlı Gruplar İçin T Testi Sonuçları	78

Tablo 4.3 Deney Grubu İçindeki Öğrencilerin TTSF Son Test ve Kalıcılık Testi Puanlarına Ortalamaların Bağımlı Örneklem İçin T Testi Sonuçları	80
Tablo 4.4 Kontrol Grubu İçindeki Öğrencilerin TTSF Son Test ve Kalıcılık Testi Puanlarına Ortalamaların Bağımlı Örneklem İçin T Testi Sonuçları	81
Tablo 4.5 Deney Grubu İçindeki Öğrencilerin EOTÖ Ortalama Puanlarının Bağımlı Örneklem İçin T Testi Sonuçları.....	82
Tablo 4.6 Kontrol Grubu EOTÖ Puanlarının Ortalamalarına İlişkin Bağımlı Gruplara Ait T Testi Sonuçları.....	83
Tablo 4.7 Deney Grubu İçindeki Öğrencilerin Son Test ve Kalıcılık Testi Sonrası EOTÖ Puanlarının Ortalamalarına Ait Bağımlı Örneklem İçin T Testi Sonuçları	84
Tablo 4.8 Kontrol Grubu İçindeki Öğrencilerin Kalıcılık Testi Sonrası EOTÖ Puanlarının Ortalamalarına İlişkin Bağımlı Örneklem İçin T Testi Sonuçları	85

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa No

Şekil 2.1. Ortak temel yeterlilikler	10
--	----

GRAFİKLER DİZİNİ

Sayfa No

Grafik 2.1. Federal Almanya Cumhuriyetinde okullar	12
Grafik 2.2. Bayern eğitim sisteminde okullar	13
Grafik 4.1. Deney grubu içindeki öğrencilerin TTSTF ön test puanları ve son teste ilişkin puan ortalamaları.....	78
Grafik 4.2. Kontrol grubu içindeki öğrencilerin TTSTF ön test puanları ve son teste ilişkin puan ortalamaları.....	79
Grafik 4.3. Deney grubu içindeki öğrencilerin TTSTF son test ve kalıcılık testine ilişkin puanlarının ortalamaları	80
Grafik 4.4. Kontrol grubu içindeki öğrencilerin TTSTF son test ve kalıcılık testine ilişkin puanlarının ortalamaları	81
Grafik 4.5. Deney grubu içindeki öğrencilerin EOTÖ ortalama puanları.....	82
Grafik 4.6. Kontrol grubu içindeki öğrencilerin EOTÖ ortalama puanları.....	83
Grafik 4.7. Deney grubu içindeki öğrencilerin son test ve kalıcılık testine ilişkin sonrası EOTÖ puanlarının ortalamaları.....	84
Grafik 4.8. Kontrol grubu içindeki öğrencilerin kalıcılık testi sonrası EOTÖ puanlarının ortalamaları	85

KISALTMALAR DİZİNİ

ATİB	: Avrupa Türk İslam Birliği
çev.	: Çeviren
DİTİB	: Diyanet İşleri Türk İslam Birliği
ed.	: Editör
EOTÖ	: Eğitsel Oyun Tutum Ölçeği
F	: Frekans
IGMG	: İslam Toplumu Millî Görüş
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
N	: Birey sayısı
P	: Anlamlılık Düzeyi
S	: Standart Sapma
Sd	: Serbestlik Derecesi
SPSS	: Statistical Packet for the Social Science
t	: t-Testi
TDK	: Türk Dil Kurumu
TTSF	: Türkçe ve Türk Kültürü Sınav Formu
TTÖP	: Türkçe ve Türk Kültürü Öğretim Programı
$\bar{X}$	: Aritmetik Ortalama

BÖLÜM 1:

ALMANYA'DA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ¹

Eğitim, bir toplumun neslini kendi toplumsal değerleri doğrultusunda yetiştirmesidir. İnsanın doğumundan ölümüne kadar devam eden yaşam süreci eğitimin sürekliliğini ortaya koymaktadır. İnsan bu süreç boyunca öğrenme yoluyla çevresini tanır ve anlamlandırır. Anlamlandırma işlemi dil vasıtasıyla yapılır. Dil, insanlar arasında anlaşma ve iletişimi sağlayan bir araçtır. Aynı zamanda ait olduğu milletin maddi ve manevi değerlerini yeni nesillere aktarma işlevi de vardır. Ana dil ise bireyin ailesinden ve yakın çevresinden öğrendiği dildir. Birey ana dili vasıtasıyla izlenimlerini daha kolay ifade eder. Birey ana diliyle ait olduğu milletin bir ferdi olduğunun bilincine varır ve milletin değerlerini tanıyıp uygular. İçinde doğduğu toplumun dilini taklit yoluyla öğrenmeye başlar. Ardından aile ve eğitim kurumları devreye girerek bireyin dil öğrenimine katkıda bulunur. Her toplum kendi geleceğini inşa edebilmek için neslini önceden belirlediği birtakım değer ve ölçütlere göre yetiştirmeye çalışır. Dolayısıyla bir toplum yeni nesline kendi dilini öğretirken aynı zamanda kültürünün gelecek nesillere aktarılması için de en önemli adımı atmış olur.

Eğitim kurumları toplum adına kültürü yeni nesle ana dil aracılığıyla aktarma görevini üstlenmişlerdir. Eğitim kurumları öğretim programlarıyla somutlaştırılan görevlerini yerine getirirler. Ülkemizde Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) bu görevi kurumları ve personeliyle yürütmektedir. 1739 Sayılı Kanunda göre Türk milletinin bütün fertlerini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı yapmak amaçlanmıştır (MEB, 2015, 1). Eğitim-öğretim faaliyetlerinin içerisinde ana dil eğitimi başta gelmektedir. Ülkemizde ana dil eğitimi Türkçe öğretim programında belirtilen amaçlara uygun olarak yapılmaktadır. Programda öğrencilerin Türkçeyi, kurallarına uyarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarını sağlamak hedeflenmiştir. Ayrıca onların millî duygu ve düşüncelerini güçlendirmeleri, Türk ve dünya kültür-sanatına ait yapıtlar vasıtasıyla millî değerler ve evrensel değerleri tanımalarının sağlanması bu kanunda hedeflenmiştir (MEB, 2015, 5).

---

¹ Bu kitap Prof. Dr. H.Ahmet KIRKKILIÇ danışmanlığında, Bayram ARICI tarafından hazırlanan Eğitsel Oyunların Almanya'da Yaşayan Türk Çocuklarının Türkçe Öğrenme Başarılarına Etkisi başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

Türkçe ana dil olarak ülkemizde ve yurt dışında öğretilmektedir. Ülkemizde ilkokullarda sınıf öğretmenleri, ortaokullarda Türkçe öğretmenleri tarafından zorunlu ana dil dersi olarak, yurt dışında ise seçmeli ders olarak Türkiye'den yurt dışına en fazla beş yıllık süre için görevlendirilen öğretmenler tarafından öğretilmektedir. Türkiye dışında Türkçe öğretimi 2009 yılında MEB tarafından güncellenen, Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programına (1-10. Sınıflar) göre yapılmaktadır.

Yurt dışında yaşayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının büyük bir bölümü Almanya'da ikamet etmektedir. Bu vatandaşlarımızdan bazıları, çoğunlukla yeni nesil Alman vatandaşlığına ya da çifte vatandaşlığa geçmişlerdir. Çelik (2011, 30), İkinci Dünya Savaşı'nda enkaza dönen Almanya'nın yaralarını sarmak için işgücü ihtiyacını ülke dışından karşılama kararı aldığını ifade etmektedir. Almanya'da çalışmak isteyen Türk vatandaşları 1957-1958'de bireysel olarak Almanya'ya gelmeye başlamışsa da Türk ve Alman devletleri arasında 30 Ekim 1961'de imzalanan antlaşmayla Türk vatandaşları Almanya'ya işçi olarak toplu bir şekilde gönderilmeye başlanmıştır.

T.C. Anayasasınının 62. maddesinde yurt dışındaki vatandaşlarla ilgili olarak devletin yurt dışında çalışarak orada yaşayan vatandaşlarımızın aile birliklerini koruyup çocuklarının eğitim sorunları ve kültürel ihtiyaçlarını giderip sosyal güvenliklerini sağlayarak anayurtlarıyla bağlantılarının korunmasında ve yurdumuza döndüklerinde onlara yardım edebilmek amacıyla gerekli önlemleri alacağı ifade edilmektedir. Bu maddeye dayanılarak yabancı ülkelere 1982 yılından sonra devletimiz tarafından bakanlıklar arası ortak kültür komisyonunun aldığı karar ile yurt dışında Türkçe öğretilmesi amacıyla okutman, öğretmen, din hizmetlerinin karşılanması amacıyla da din görevlisi gönderilmeye başlanmıştır. Okutmanlar üniversitelerde, öğretmenler ise okullarda görevlerini yapmaktadırlar. Din görevlileri DİTİB (Diyanet İşleri Başkanlığı Türk-İslam Birliği) derneklerinde görevlerini yapmaktadırlar.

1960'lı yıllarda Türkiye'den yurt dışına işçi olarak gönderilen Türk vatandaşları önce kendi imkânları ile sonra da devlet desteğiyle yurtdışındaki yaşamlarını kolaylaştıracak tedbirler almışlardır. Bu tedbirlerin başında dernek ve camilerin açılması gelmektedir. Yurt dışındaki Türk vatandaşları başlangıçta kendi imkânlarıyla bir odada ibadet ederken ancak 1984'te mescitlerini açabilmişlerdir. Yani Almanya'ya

geldiklerinden ancak yirmi yıl sonra dernekleşebilmişlerdir. 1984 yılında DİTİB kurulmuş ve bu dernek aracılığıyla din hizmeti devam ettirilmiştir. Yurt dışında DİTİB (Diyanet İşleri Türk İslam Birliği), ATİB (Avrupa Türk İslam Birliği), IGMG (İslam Toplumu Millî Görüş) vb derneklere ait ibadethaneler ve sosyal tesisler bulunmaktadır. Bu tesislerde çeşitli etkinlikler yapılmaktadır.

Bu çalışmada araştırılan problem: Eğitsel Oyunlarla Türkçe eğitimi verilen Almanya'daki Türk çocuklarının Türkçe öğrenme başarıları ile uygulamadaki müfredata göre Türkçe eğitimi verilen çocukların Türkçe öğrenme başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?' sorusudur. Bu amaçla aşağıdaki denenceler incelenmiştir.

Denenceler

1. Eğitsel oyun uygulamasına katılan öğrencilerin Türkçe ve Türk kültürü dersi başarılarında, bu uygulamaya katılmayan kontrol grubunda yer alan öğrencilere göre anlamlı derecede artış olacak ve bu artış uygulamanın tamamlanmasından bir ay sonra yapılacak kalıcılık testinde sürecektir.
2. Eğitsel oyun uygulamasına katılan öğrencilerin eğitsel oyun tutum puanlarında, bu uygulamaya katılmayan kontrol grubunda yer alan öğrencilere göre anlamlı derecede artış olacak ve bu artış uygulamanın tamamlanmasından bir ay sonra yapılacak kalıcılık testinde sürecektir.

Araştırmanın Amacı

Ana dil olarak Türkçe Türkiye'de Türkçe öğretmenleri tarafından, yurt dışında ise farklı alanlardaki öğretmenler tarafından öğretilmektedir. Bu çalışmada Eğitsel oyunlarla Türkçe öğrenen Almanya'daki Türk çocuklarının Türkçe öğrenme başarıları ile uygulamadaki müfredata göre Türkçe eğitimi verilen çocukların Türkçe öğrenme başarıları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığının tespit edilmesi için ön test-son test kontrol gruplu deneysel çalışma yapılmıştır.

Araştırmanın Önemi

Toplumsal bir varlık olan insan içinde yaşadığı toplumla sürekli ilişki içerisinde ve bu ilişkinin temel aracı da dildir. İnsan bulunduğu yerde yabancıysa o topluma uyum sağlayabilmek için o ülkenin dilini bilmelidir. Günlük yaşantının devam

edebilmesi, insanlarla iletişim kurulmasını zorunlu kıldığından o ülkenin dilini bilmeyenler sorunlarla karşılaşmaktadırlar. 1960'lı yıllarda Almanya'ya gelen Türk işçileri de başlangıçta Alman toplumuna uyum sağlayamamışlardır. Kendi aralarında Türkçe konuşmuş ve çocuklarına da en azından konuşma dilini öğretmişlerdir. Ancak üçüncü nesil ve üçüncü neslin çocukları yani dördüncü nesil ise şimdilerde kendi aralarında dahi Türkçe konuşmamakta ya da kod değiştirme (code switching) yapmaktadırlar. Kod değiştirme, bir konuşma ya da söylem içinde kişiler ya da durumlar arasında birden fazla dil, çeşit ya da stil kullanımı olarak tanımlanabilir (Romaine, 1992, 110). Yani Türkçe konuşurken cümlenin içerisine bazı kelimelerin Almancalarının tercih edilmesi hâlidir. Bu durum genellikle konuşma sırasında diğer dildeki karşılığı hatırlanamayan kelimenin yerine hâkim olunan dildeki bir kelimenin kullanılması şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bu sorun yurt dışına yeni gelen herhangi bir Türk vatandaşı tarafından da gözlemlenebilmektedir. Türkiye ile bağını koparmak istemeyen vatandaşlarımız çocuklarına dillerini ve dinlerini öğretmek için mücadele etmektedirler. Yurt dışında ana dil olarak Türkçe öğretimi kısıtlı ders saatlerinde çeşitli zorluklar altında yapılmaktadır. Okullarda haftada iki saat ve seçmeli ders şeklinde verilen Türkçe derslerine ilgileri az olan üçüncü nesil ve çocuklarının bu hâli Türkçenin burada ana dil değil de ikinci dil olduğunu izlenimi vermektedir. Yıldız (2012, 263) tarafından Almanya'da Türkçemizin ana dil olarak öğretilmesiyle ilgili sorunlara getirilen çözüm önerileri şunlardır:

- Anaokullarındaki göçmen kökenden gelen öğretmenlerin ve çok dilli anaokullarının sayısının artırılarak, hâlihazırdaki anaokullarında olabildiğince iki dilli eğitim verilebilmesi için çalışılıp Türkçenin de derslerin arasında yer almasının sağlanması gerekir.
- Öğretim programları çok dillilik ve çok kültürlülük ilkesine uygun olarak düzenlenip okul öncesi giderlerinin düşürülerek az gelirliler için eğitimin ücretsiz yapılması ve eğitim araçları hususunda da bu velilere destek verilmesi gerekmektedir.
- Almanya'daki okullarda öğrencilerin dil seviyelerini tespit etmek amacıyla yapılan sınavlarda yalnızca Almancanın değil, öğrencilerin ana dillerindeki yeterliliklerinin de dikkate alınması gerekir.
- Türkçe derslerinin öğleden önceki ders saatlerinde okulların kendi müfredatları içinde verilerek alınan notların sınıf geçmede etkili olması gerekir.
- Derslerle ilgili olarak dersi veren öğretmenlerin yaşadıkları uygun sınıf verilmemesi ve kira, elektrik, sigorta ücreti vb. adlarla konsolosluklardan para istenmesi vb. sorunların çözülerek yerelden atanıp Türkçeyi ana dil olarak öğreten öğretmenlerin de eğitimsel ve alansal yeterlilikleri olan öğretmenler arasından seçilmesi gerekmektedir.
- Türkçe derslerin sunuluş şekli denetlenip öğrenci velilerinin de ana dilin önemi hakkında bilgilendirilmesi önemlidir. Bunun yanında Türkçe ders kitaplarının da yeniden gözden geçirilerek öğrencilerin seviye ve ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi gerekir.

Yukarıdaki sorunlar incelendiğinde ilgili mevzuat, sigorta vb. fiziksel eksikliklerin giderilmesiyle asıl sorun önem kazanmaktadır. Türkçe dersi öğretmenlerin alanlarında uzman olmamaları, ders kitaplarının yetersizliği ve derslerin ilgi çekicilikten uzak olması dolayısıyla yurt dışında istenen düzeyde Türkçe öğretilmemiş, derslere öğrencilerin katılımı tam olarak sağlanamamıştır. Türkçe ve Türk kültürü derslerinden istenen verimin alınabilmesi ders materyallerinin öğrencilerin seviye ve ihtiyaçlarına uygun olmasıyla mümkündür. Yapılan araştırmalar ve gözlemler Türkçe öğretiminin klasik metotlarla değil farklı metotlarla yapılması gereğini ortaya koymuştur. Dolayısıyla derslerin öğrencilerin dikkatini çekecek şekilde olması ve seviyelerine uygun materyal hazırlanması önem kazanmıştır. Derslerin yapılacağı sınıflar, sigorta ve ders materyallerinin öğrencilerin seviyelerine uygun olmayışı gibi sorunlar ve çocukların oyunlara olan ilgileri derslerin oyunlar aracılığıyla sunulmasının ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Çünkü çocuklar oyun oynarken kendilerini sunulan bilgileri kayıtsız şartsız almaktadırlar ve farkına varmadan birçok şeyi öğrenmektedirler.

Varsayımlar

1. Çalışmada kullanılan önbilgi anketi ve sınav formunun ön test-son test puanları öğrencilerin gerçek başarı seviyelerini yansıtmaktadır.
2. Araştırma sürecinde deney grubunu ve kontrol grubunu kontrol edilemeyen dış öğeler eşit düzeyde etkilemiştir.
3. Öğrenciler kendilerine uygulanan sınav formu ve ön bilgi testine içtenlikle katılmışlardır.
4. Araştırmada kullanılan eğitsel oyun ve etkinliklerle Türkçe öğretimi uygulanması sırasında öğrenciler, yaklaşık olarak aynı ölçüde güdülenmiştir.

Sınırlılıklar

1. Araştırma 2015-2016 eğitim ve öğretim yılında Almanya Nürnberg’de öğrenim görmekte olan, seçmeli Türkçe ve Türk kültürü dersi alan öğrencilerle sınırlıdır.
2. Araştırma MEB Türkçe ve Türk kültürü dersi öğretim programıyla sınırlıdır.
3. Uygulama süresi, oyun ve etkinliklerle Türkçe öğretimi uygulaması için 2015-2016 öğretim yılı ile sınırlıdır.

4. Elde edilen sonuçlar araştırmada uygulanan Türkçe dersi başarı ön test-son test verileri ve eğitsel oyun tutum ölçęęiyle sınırlıdır.
5. Araştırmada bulgular ve yorumlar yapılan istatistiksel tekniklerle sınırlıdır.
6. Araştırma, eğitsel oyun ve etkinliklerle Türkçe öğretilimi ve uygulamadaki program dâhilinde ders sunumu ile sınırlıdır.

Tanımlar

Dil: Dil denen anlaşma aracı canlı bir varlıktır. Dilin canlı olması demek, dili oluşturan sözcüklerin canlı olması demektir (Kükey, 2003, 5). Dilin insanların anlaşabilmesini sağlayan tabii bir araç olduğunu ifade eden Ergin (2001, 7) ise dili kendi yasaları içinde yaşayıp gelişen canlı bir varlık olarak görmektedir. Ona göre dil, milleti birleştirip o milletin ortak malı olan sosyal bir kurum ve seslerden örülen önemli bir yapı, temeli bilinmeyen zamanlarda atılan bir gizli antlaşmalar ve sözleşmeler sistemidir. Bu tanımdan da anlaşıldığı gibi dilin kendine özel kanunları vardır ve dil sürekli gelişmekte, canlılığını sürdürmektedir. Bir milletin bütün bireyleri dil aracılığıyla birbirine bağlanır ve millet olma bilincine dil sayesinde ulaşılır.

Ana Dil: Bireyin ailesinden ve yakın çevresinden öğrendiğı dildir. İnsanın doğduğu, içinde büyüdüğü ailesi ve soyca bağı olduğu toplumdan öğrendiğı, bilinçaltına inen ve kişilerle toplum arasındaki ilişkilerde en güçlü bağı oluşturan dildir (Korkmaz, 1992, 8). Dolayısıyla bir dilin kişinin ana dili olmasındaki temel ölçüt o kişinin doğduğu, içinde büyüdüğü ailesi ve soyca bağı olduğu toplum çevresinden öğrendiğı dil olmasıdır. Ana dil insanın bilinçaltına girerek bireyin en güçlü bağlarını oluşturur (Güzel, 2010, 12).

İki Dillilik: İki dillilik, ana dilin yanında ikinci bir dilin de aynı oranda öğrenilmesi hâlidir. Baker (2011), iki dilli olmanın insana kuşaklar arasında köprü kurma, daha geniş bir insan topluluğuyla iletişim kurma, farklı kültür deneyimleri, toplumlar arasında köprü olabilme ve farklı düşünebilme yetisini kazandırdığını belirtmektedir. Birçok Avrupa ülkesinde yaşayan insanların üç dil bilinmesinin normal karşılandığını ifade eden Ungan (2006, 22), işverenlerin de personel alımında birden fazla dil bilen kişilerden yana tercih kullandıklarını belirtmektedir. Dolayısıyla iki dillilik bu bağlamda değerlendirildiğinde bireyler için önemli bir avantaja dönüşmektedir.

Türkçe ve Türk Kültürü Dersi: Yurt dışında yaşamakta olan Türk çocuklarına Türkçeyi ana dil olarak öğretmek için MEB'in hazırladığı Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programına (YTÖP) uygun olarak yürütülen derstir.

Oyun: Oyun, çocuğun yaşamının ilk yıllarından başlayarak gerek biyolojik (bedensel) gerekse psikolojik (ruhsal) yönden gelişimini sağlayıp sosyal bir birey olmasına katkıda bulunan eğlendirici etkinliklerdir. Oyun çocuğun yaşamının bir parçasıdır.

Oyun Temelli Öğrenme: Oyun yoluyla çocuklara toplumda sergilemeleri istenen davranışların öğretilmesi sürecidir. Oyun temelli öğrenme ortamlarında çocuklar tüm duyularını en etkili şekilde kullanırlar (Özata, 2015, 9).

Eğitsel Oyun: Çocukların bireysel, zihinsel, fiziksel, akademik ve sosyal gelişimlerine katkı sağlamayı amaçlayan eğitici nitelikli oyunlardır.

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR**Ana Dil Edinimi**

İnsan, doğumla birlikte gelişmeye de başlamaktadır. Fiziksel, zihinsel, sosyal, duygusal yönlerden gelişen insan zamanla dili kullanmayı öğrenir. Anne karnındaki bebeğin çeşitli sesleri algılaması dil öğretiminin başlangıç noktasına işaret etmektedir. Bireyin dil edinimi çeşitli aşamalardan oluşmaktadır ve birey bu aşamalardan geçerek içinde yaşadığı toplumun dilini kurallarına uygun bir biçimde kullanmayı öğrenmektedir.

Ana dil gelişiminin basitçe aşağıdaki aşamalardan oluştuğunu belirten Aitchison' a (2008, 80) göre bu tablo çok kaba bir kılavuz olsa da çocuğun ilerleme süreci hakkında bize bilgi vermektedir.

Tablo 2.1*Ana Dil Edinim Aşamaları*

Dil Aşaması	Başlama Yaşı
Ağlama	Doğum
Cıvıldaama	6 hafta
Çağıldıama	6 ay
Tonlama kalıpları	8 ay
Tek kelimeli sözleri söyleme	1 yıl
İki kelimeli sözleri söyleme	18 ay
Kelime eklerini söyleme	2 yıl
Sorular, olumsuz ifadeler	2 ¼ yıl
Seyrek ya da karışık yapılar	5 yıl
Yetişkin konuşması	10 yıl

Tablo 2.1'deki ağlama, cıvıldaama, çağıldıama, tonlama, tek kelimeleri-ikili kelimeleri söyleme, ekleri söyleme, soruları, olumsuz ifadeleri, seyrek ya da karışık yapıları söyleme aşamalarını geçen çocuk on yaşında yetişkin insanlar gibi konuşmaya başlayabilmektedir. Konuşmaya başladıktan sonra da dilin etkili kullanımlarıyla birlikte çeşitli dilsel yapıları ve ait olduğu toplumun değerlerini öğrenmektedir.

İnsanların birbirleriyle anlaşma ve iletişim aracı olan dil, ait olduğu toplumun değerlerini nesilden nesle taşımaktadır. Kişinin kendi milletine aidiyet duygusu ana dille oluşmaya başlar. Dilinden, değerlerinden kopan kişilerin ait oldukları milletle de

bağlantıları yavaş yavaş kopmaktadır. Banguoğlu (1986, 10) dilin kişiye ait bir meleke olması ve ruhî konuşma aygıtından gelmesi sebebiyle fiziki yönleri olduğunu belirtmektedir. Bunun yanında dil coğrafi alanlara ve toplumlara göre de farklılıklar göstermektedir. Ana dil, bireyin ailesinden ve yakın çevresinden öğrendiği dildir. Son araştırmalar dil ediniminin anne karnında başladığını belirtmektedir. Bebekler ilk altı ayda ana dilerine ait sesleri diğer seslerden ayırabilmektedirler. Çocuklar altı yaşına gelene kadar ana dillerindeki temel dil bilgisi yapılarını kullanabilmektedirler. Aynı anda birden fazla dile maruz kalan bebeklerin her iki dilde de aynı süreçleri birlikte yaşadığını belirten Özüdoğru ve Dilman (2014, 15), eş zamanlı iki dilliliğin ardışık iki dillilikten farklı olduğunu ifade etmektedirler. Almanya’da yaşayan vatandaşlarımızın çocuklarının bir kısmı da bu durumla karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu durumdaki çocuklar Almanca ile birlikte Türkçeyi de aynı süreçte öğrenmektedirler. Ancak farklı çeşitli nedenler çocukların ana dil gelişimlerini ve başarılarını etkilemektedir. Çakır (2002), çocukların ana dil gelişimi ve okul başarılarını okul öncesi eğitim alma durumları, olgunlaşma, öğrenmeye hazır oluşları ve en uygun öğrenme zamanının seçilmesinin etkilediğini ifade etmektedir. İyi bir ana dili temeli ise bütün başarıların kaynağıdır.

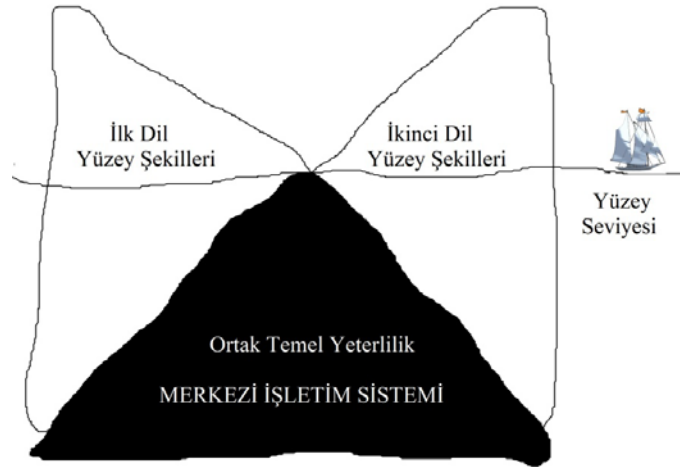
Okuldaki eğitim diliyle çocuğun ana dilinin farklı olduğu durumlarda sağlam bir ana dil temeline sahip olan çocukların okuldaki dilde de okuryazarlık yeteneklerini geliştirdikleri görülmektedir. Ana-babalar çocuklarına zaman ayırıp hikâyeler anlattıklarında veya onların ana dillerindeki kelime hazinesi ve kavramlarını geliştirecek konular hakkında tartıştıklarında çocuk da okuldaki dili öğrenmeye başlamakta ve öğreniminde başarılı olmaktadır. Çocukların bilgi ve becerileri, evde öğrendikleri ana dilden okulda kullanılan dile de geçmektedir. Çocukların kavram ve düşünme becerilerinin geliştirilmesi açısından, iki dil birbirine bağlıdır ve diller arasındaki aktarma iki yönlü bir aktarma olmaktadır.

İki Dillilik

Bireylerin çeşitli sebepler ve şartlar altında birden fazla dili edinip kullanmaları ya da ikinci bir dili ana dile yakın düzeyde öğrenmelerine iki dillilik denildiğini belirten Güzel (2010, 16), bu durumun özellikle anne babaları farklı milletlerden olan çocuklarda görüldüğünü ifade etmektedir.

Gelişen ve değişen dünyada insanlar çeşitli nedenlerden dolayı ikinci bir dil öğrenme mecburiyetinde kalmaktadırlar. Okullardaki yabancı dil derslerinin dışında insanlar gerek ekonomik nedenler gerekse sosyal nedenlerden dolayı ikinci bir dili öğrenme ihtiyacı hissetmektedirler. İki dilliliğin bireyin iki farklı dildeki bilgi ve yetkinliği olduğunu belirten Güvendir ve Yıldız (2014, 42), iki dilliliğin eş zamanlı ve kademeli olabileceğini ifade etmektedirler. Eş zamanlı iki dillilik anne-babası farklı milletlerden olan çocuğun bu iki dili de ayna anda öğrenmesidir. Kademeli iki dillilik ise birinci dil öğrenildikten sonra ikinci dilin öğrenilmesidir.

İki dilliliğin bireye çeşitli faydaları olmaktadır. Baker' a (2011) göre iki dilliliğin bireye iletişimsel, kültürel, bilişsel, eğitimsel, maddi ve karakter olarak faydaları bulunmaktadır. İkinci dilin ilk dille çatışmadan çok kişiye avantajlar sağladığını aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

Şekil 2.1 Ortak temel yeterlilikler

Diller bu şekilde su çizgisi üstünde birbirinden ayrılan çift buzdağına benzetilmektedir. Bu çift buzdağı suyun altında birbiriyle kaynaştığı gibi iki dil de beyinde birbiriyle kaynaşmakta ve birbirine bağlanmaktadır.

Almanya'da bazı okullarda iki dilli sınıflar bulunmakta bazı okullarda ise Türkçe ikinci yabancı dil olarak okutulmaktadır. İki dilli sınıflarda dersler hem Türkçe hem de Almanca anlatılmaktadır. Türkçe ders sunumları MEB'in Türkiye'den gönderdiği öğretmenler tarafından, Almanca ders sunumları ise o okuldaki Alman öğretmenlerce yapılmaktadır. Cummins (2010), okula ana dillerinde sağlam bir temelle

gelen çocukların ikinci dilde daha güçlü okuryazarlık becerileri geliştirdiklerini ifade etmektedir.

Alman Eğitim Sistemi ve Türkçe Dersi

Almanya’da zorunlu eğitim uygulanmaktadır ve çocuklar altı yaşlarını doldurdukları yılın sonbahar ayında okula başlamaktadırlar. Öğrenimlerini on sekiz yaşlarını tamamladıkları ders yılı sonunda tamamlarlar. Her eyalette zorunlu eğitim farklı bir şekilde uygulanmaktadır. Ders yılı devam ederken okula kayıt imkânları bulunmaktadır.

Zihinsel ya da bedensel engelli olan öğrenciler de zorunlu eğitim kapsamında yer almaktadır. Ayrıca psikolojik desteğe ihtiyaç duyan öğrenciler de zorunlu eğitim görmektedirler. Ancak bu durum öğrenci velisi ve okul yönetimi tarafından istendiği takdirde gerekli işlemler yapılabilir. Düzenlenen raporlara göre çocuk ya genel bir okula devam ettirilmekte ya da bir destek okuluna yönlendirilmektedir. Almanya’da farklı türlerde destek okulları bulunmaktadır. Devlet okullarında öğrenim ücretsiz olup bunun yanında paralı özel okullar da bulunmaktadır. Her eyalet kendi eğitim politikasını hazırlayıp uygulamaktadır. Okullarda öğrencilerin başarıları aşağıdaki tabloda belirtilen notlara göre değerlendirilmektedir.

Tablo 2.2

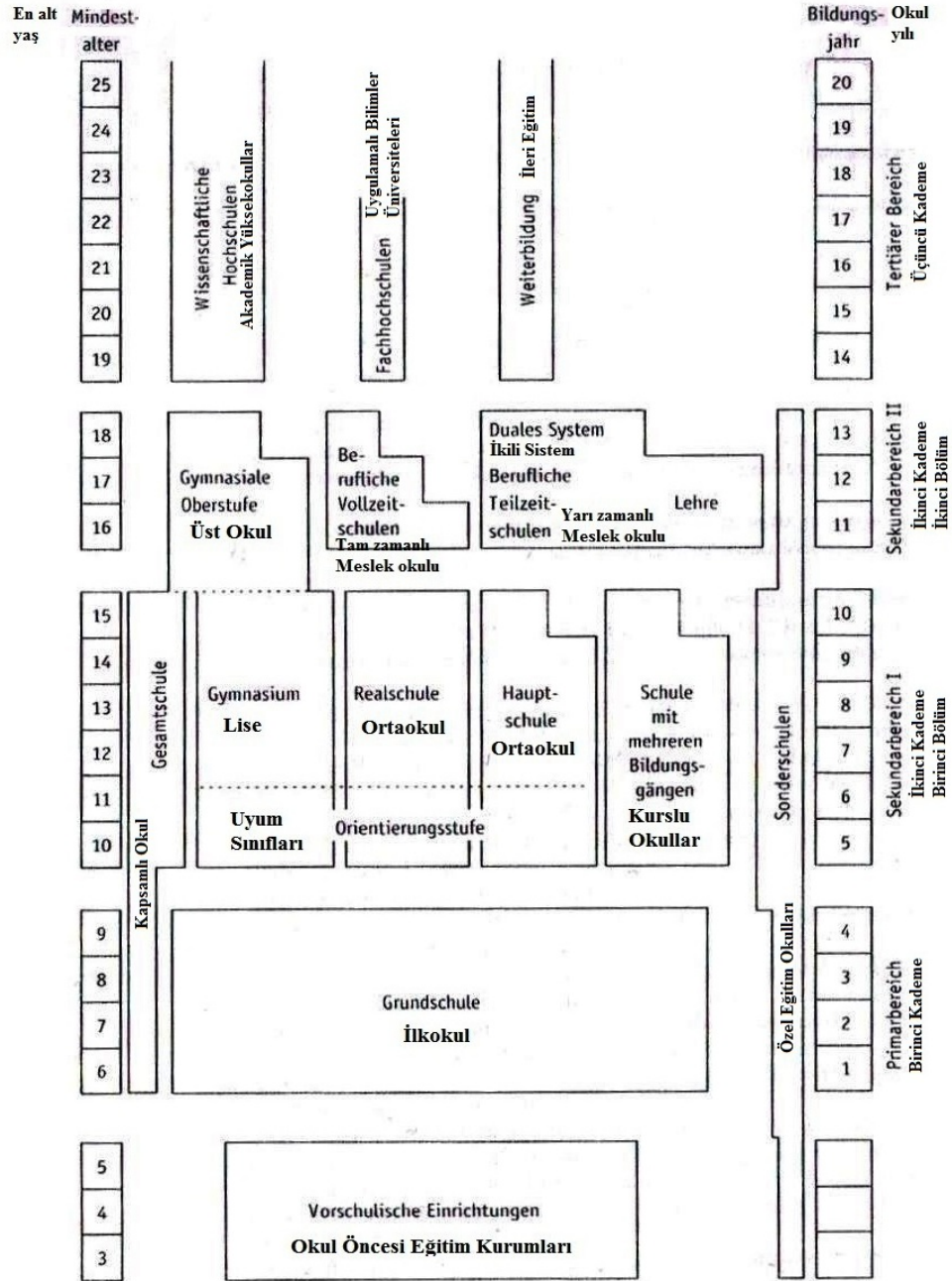
Alman Not Sistemi

Derecesi	Puanı
Pekiyi - Sehr gut	1
İyi - Gut	2
Tatmin edici - Befriedigend	3
Orta - Ausreichend	4
Zayıf - Mangelhaft	5
Pek Zayıf - Ungenügend	6

Tablo 2.2’deki not sistemine göre değerlendirilen öğrenciler okul derslerinin ağırlıklı yıllık ortalama puanlarına göre okullar arasında geçiş yapmaktadırlar. Cortina, Baumert, Leschinsky, Mayer ve Trommer’den (2008, 26) alınan aşağıdaki tabloda

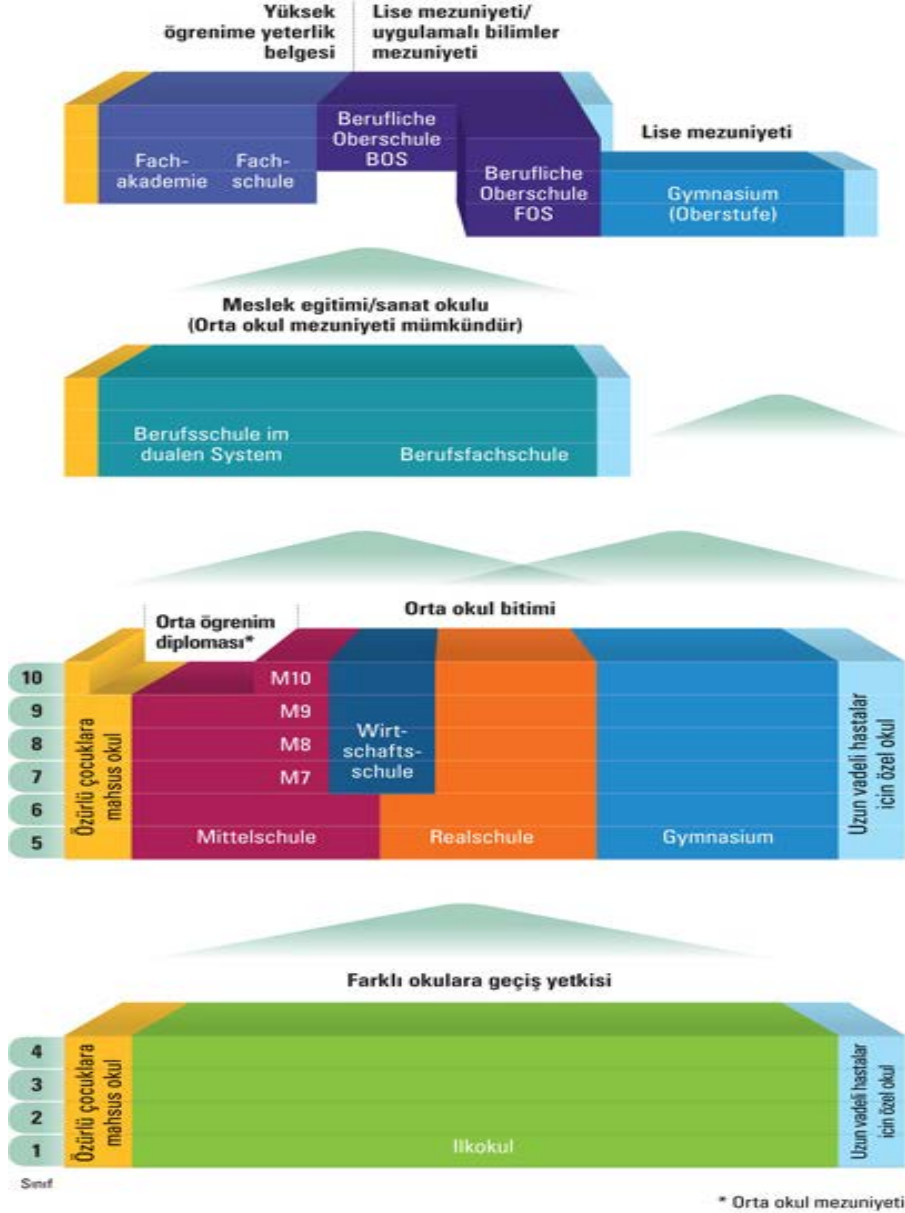
Alman okul sisteminde yer alan okullar, okullara başlama yaşları ve okul yılları gösterilmektedir.

Grafik 2.1. Federal Almanya Cumhuriyetinde okullar

Grafik 2.1'deki tabloya göre okul öncesine başlama yaşı üç, ilkokula başlama yaşı altı, ortaokul ve liseye başlama yaşı on, meslek okullarına başlama yaşı on altı, akademik yüksekokullar ve üniversiteye başlama yaşı ise en az on dokuzdur. Araştırma

yapılan Bavyera (Bayern) eyaletinde okula gitme mecburiyeti çocukların altıncı yaşlarını doldurdukları yıl içinde (30 Haziran'a kadar) başlamaktadır. Bayern'de zorunlu eğitim on iki yıldır ve aşağıdaki grafikte belirtilen sıraya göre devam etmektedir (Bayern Eğitim Bakanlığı, 2016).

Grafik 2.2. Bayern eğitim sisteminde okullar

Almanya'da ilkokulların geçmişten bugüne kadar yapısal olarak çok az değiştiğini ifade eden Brenner (2006, 33), okullarda serbest eğitim içeriği ve öğretim programları bulunduğunu belirtmektedir. Okullar; ilkokul (Grundschule, 1. sınıftan 4. sınıfa kadar),

ortaokul (Hauptschule, Mittelschule, Realschule, Gymnasium), meslek eğitimi/sanat okulu ve lise seviyelerinden oluşmaktadır. Öğrenciler Grundschule (ilkokul) 4. sınıftan sonra not ortalamalarına göre diğer okul türlerine geçebilmektedirler.

Ortaokul (Realschule): Bayern’de grundschule (ilkokul) dördüncü sınıftan veya Hauptschule altıncı sınıftan sonra devam edilen okul olup öğrenciler 10. sınıfın sonunda bu okuldan mezun olmaktadır. Realschule’de matematik, fen, teknik, ekonomi, müzik, ev idaresi ve sosyal bilimler alanlarında eğitim verilmektedir.

İlkokul dördüncü sınıfta öğrenim gören bir öğrenci süresi altı yıl olan Realschule’nin beşinci sınıfına geçebilmek için Almanca, Matematik ve Hayat Bilgisi derslerinden en az 2,33 ortalama puan almış olmalıdır. Bu ortalamayı tutturamayan öğrenci okula doğrudan kayıt hakkı kazanmaktadır. Bu üç dersin not ortalaması en az 2,66 ise öğrencinin sınava girmesi gerekmektedir. Sınavlar öğrencilerin kayıt olmak istedikleri Realschulelerde yapılmaktadır. Sınavdan sonra öğrenci velileri ile danışman öğretmenler görüşmekte ve öğretmenler tarafından velilere çocuğun eğitimi ile ilgili tavsiyelerde bulunmaktadır. Bu konuda son karar öğrenci velisine aittir. Öğrencinin yukarıda belirtilen üç derse ait ağırlıklı puan ortalaması 2,66’dan kötü olması durumundaysa öğrenci giriş sınavına katılıp ve bu sınavda başarılı olmak zorundadır.

İlkokul dördüncü sınıfın sonuna geldiğinde öğrenci Realschule’ye gidebilecek ağırlıklı puan ortalamasına ulaşamadığı takdirde ise Hauptschule’ye devam etmek zorundadır. Hauptschule beşinci sınıftan Realschule beşinci sınıfa geçişte İngilizce dersinin puanı dikkate alınmaktadır. Hauptschule’nin beşinci sınıfından Realschule’nin altıncı sınıfına, Hauptschule’nin altıncı sınıfından Realschule’nin yedinci sınıfına geçiş ise Realschule’de yapılan giriş sınavları ile gerçekleşmektedir. Öğretmenin öğrenci hakkındaki görüşü olumlu olup öğrencinin yılsonu karnesindeki Almanca, Matematik ve İngilizce derslerine ilişkin ağırlıklı puan ortalaması 2,0 ise öğrenci sınavsız olarak Realschule’ye devam edebilmektedir.

Ticaret Okulu (Wirtschaftschule): Bu okula ortaokul (Hauptschule) altıncı veya yedinci sınıftan sonra gidilmektedir. Bu okul ticaret ve yönetim alanlarında eğitim vermektedir ve bu okuldan onuncu sınıf sonunda mezun olunmaktadır.

Lise (Gymnasium): İlkokul dördüncü sınıfın sonunda, öğrencilerin başarılı olmaları şartı ile not ortalamalarına göre devam ettikleri ve toplam on iki yıl olan bir öğrenim süresini kapsamaktadır.

Bayern'deki liseler bir yüksekokulda öğrenim görebilmek için gerekli olan genel eğitim vermektedirler. Ayrıca yüksekokul haricindeki okulların öğrenim koşullarını da bünyelerinde barındırmaktadırlar. Öğrenciler Dil, Fen-Teknoloji, Müzik, İktisadi ve Sosyal Bilimler (Sosyal ağırlıklı-S-), İktisadi ve Sosyal Bilimler (İktisat ağırlıklı -W-), Avrupa ve Hümanizm liselerini seçebilmektedirler. Okullarda farklı olan bu eğitim yönleri, öğrencilerin kendi özel istek ve yeteneklerine uygun olan alanları seçmelerine imkân vermektedir. Okul dokuz yıl olup lise bitirme sınavı ile sona ermektedir. Olgunluk diploması (lise diploması) öğrenciye Almanya'nın herhangi bir yüksekokulunda kendi seçtiği dalda yükseköğrenim yapma hakkını vermektedir.

Bayern'de lise üç bölümden oluşmaktadır:

Alt basamak : 5 – 7. sınıflar

Orta basamak : 8 – 10. sınıflar

Yukarı basamak :11 – 13. sınıflar

Lise başlangıç sınıfına kayıt yaptırabilmek için, öğrencilerin, ilkokul dördüncü sınıfta, Gymnasium için Geçiş Karnesi (Übertrittszeugnis) almaları gerekmektedir. Geçiş karnesi alan bir öğrenci yine yukarıda belirtilen puan ortalamaları ve okula yönlendirme kurallarına göre bu okula devam ettirilmektedir. İlkokul dördüncü sınıfta, liseye geçiş karnesi alan bir öğrenci, yeni öğretim yılı (1 Ağustos) başlamadan önce 30 Haziran itibariyle on iki yaşını tamamlamamış olmalıdır. Yedi yıllık Gymnasium'un başlangıcında ise öğrenciler on dört yaşını tamamlamamış olmalıdırlar. Bu okul türleri ve seviyeleri arasında öğrencilerin yılsonu ağırlıklı puan ortalamalarına göre geçişler yapılmaktadır. Hauptschule'nin (ortaokul) altıncı sınıfında bulunan ve o ders yılının 30 Haziranında 15 yaşını doldurmamış olan öğrencinin geçiş karnesinde, sınıf öğretmeni tarafından “*Realschule için uygundur*” diye belirtilmişse, bu öğrenci geçiş yapabilmektedir. Geçiş karnesi alamayan ancak yine de Realschule'ye gitmek isteyen öğrenci ise giriş sınavına katılmak ve bu sınavda Almanca ve Matematik dersinin

birinden en az 3 diğ erinden de 4 almak zorundadır. Bu sınav Realschule’de yapılmaktadır. Ayrıca Realschule’ nin yöneticisi öğrencinin pedagojik ve kişisel durumunu da dikkate alarak okula geçecek öğrenciye karar vermektedir.

İlkokullarda yapılan erken yönlendirmelerin meydana çıkaracağı sorunları çözüp farklı okul türlerindeki öğrenciler arasında sosyal uyumu sağlayarak program türleri arasında geçişleri kolaylaştırmak amacıyla Hauptschule, Realschule ve Gymnasium programlarının bir yönetim altında uygulandığı ve mezunlarının başarı düzeyine göre değerlendirildiği Gesamtschule adı verilen kapsamlı okullar da bulunmaktadır. Ancak bu okullar Bayern’de çok yaygın değildir.

Öğrenme güçlüğü çekmekte olan öğrenciler, işitme, görme, fiziksel veya zihinsel engeli bulunan öğrencilerin de devam edeceği okullar bulunmakta ve bu okullar da özel sınıflar da oluşturulmaktadır. Okul yaşına gelen fakat çeşitli nedenlerle normal bir sınıfa devam edemeyen öğrenciler ise Özel Geliştirme Sınıflarında (Pädagogische Diagnose und Förderklasse) öğrenim görmektedirler. Bu sınıfların öğrenci sayısı on iki öğrenci ile sınırlıdır. Bu okullarda ilkokul birinci ve ikinci sınıfa ait olan öğretim programı üç seneye yayılarak öğretim yapılmaktadır. Bu sınıflarda kişilik gelişimi veya öğrenmedeki eksikliklerini tamamlayan öğrenciler normal ilkokulun üçüncü sınıfına geçebilmektedirler. Çeşitli okullara devam etmekte olan öğrencilerin bazı nedenler yüzünden normal eğitim verilen bir okulda öğrenimini devam ettiremeyeceğinin anlaşılması durumunda ise öğrenci velisinin okulu yazılı olarak bilgilendirilmesi gerekmektedir. Velinin imzalı onayı alınarak çocuğ un seviyesine uygun özel testler yapılmaktadır. Öğrenci velileri bu test yapılırken, bir Türk öğretmenin de orada bulunmasını talep edebilmektedirler. Yapılan sınavda başarılı olamayan öğrenci, ancak velisinin imzalı onayı ile özel okula devam edebilmektedir.

Mesleki Eğitim (Berufsschule): Bayern’de dokuz yıllık ilköğretim 1.kademe (Grundschule) ve ilköğretim 2.kademede (Hauptschule) zorunlu öğrenimini tamamlayan veya bu okuldan ayrılp kısa yoldan hayata atılmak isteyen bütün gençler meslek okullarına gitmek mecburiyetindedirler.

Öğrencilerin tercih edecekleri meslek alanları 9. sınıftaki yılsonu not ortalamalarına göre belirlenmektedir. Bu okullar genellikle üç yıllık bir süreyi

kapsamaktadır. Bu okulların öğrencileri hem atölyede staj yapmakta hem de teorik bilgiler için meslek okulunun kendi alanları ile ilgili sınıfına devam etmektedirler.

Bunun yanında öğrencileri hem mesleğe hazırlayıp hem de onlara daha yüksekokullara devam edebilme olanağı sunan meslek okulları da (Fachoberschule, Berufsoberschule gibi) bulunmaktadır. Öğrencilerin on ikinci sınıfın sonunda aldıkları Fachhochschulreife öğrencilere meslek yüksekokullarında okuma öğrenim imkânı sunmaktadır.

Meslek Branş Okulları (Berufsfachschule-Bfs): Bu okullar iki grup hâlinde eğitimlerine devam etmektedir. Birinci Grup Meslek Branş Okulları, tamamlanan bir meslek eğitimini kapsamaktadır. Kural olarak iki ya da üç yıl süren bu okulda öğrenim tam gündür. Genel eğitimin yanı sıra seçilen meslek eğitimine uygun derslerle de pratik eğitim verilmektedir. Meslek branş okuluna devam eden öğrenci aynı zamanda başka bir kuruluştaki da meslek öğrenimi (staj) yapıyorsa, bu bir yıllık staj süresi okulun öğrenim süresinden sayılmaktadır.

İkinci Grup Meslek Branş Okulları ise öğrencileri birkaç yıl içinde mesleğe hazırlamaktadır. İki ya da üç yıllık meslek eğitimi sonucunda meslek eğitimi diploması alınabilmektedir. İyi derecede meslek eğitimini tamamlayan öğrenciler aynı zamanda Mittlerer Schulabschluss (orta düzeyde okul bitirme karnesi) almaya hak kazanırlar.

Meslek Lisesi (Berufsoberschule-BOS): On ikinci ve on üçüncü sınıftan oluşan bu okullarda teknik, ticaret, sosyal bilimler ve tarım alanlarında eğitim verilmekte ve bu okulda genel eğitim-öğretimin yanında yukarıdaki branşlardan seçilen birisiyle ilgili teorik dersler de verilmektedir.

Branşa Bağlı Meslek Lisesi (Fachoberschule-FOS): Teknik, beslenme, ticaret/yönetim/hukuk, sosyal, tasarım alanlarında eğitim veren bu okul on birinci ve on ikinci sınıfı kapsamaktadır. Farklı alanlardaki öğrenime meslek yüksekokullarına gitme imkânı bulunan bu okulda genel eğitim ve alanla ilgili teorik derslerin yanında deneysel uygulamalar da yapılmaktadır. Bu okulun öğrencileri on birinci sınıfta bir dönem kamu sektörü veya özel sektörde ya da okuldaki atölyede staj yapma olanağına sahiptirler. Bu okuldan başarıyla mezun olan öğrenciler alanlarıyla ilgili üniversitelerin bölümlerine kayıt yaptırarak yükseköğrenimlerine devam edebilmektedirler.

Bayern’de Noel Bayramı (Weihnachtsfest), Paskalya Bayramı (Ostern), Pantkot Yortusu (Pfungstfest) gibi dinî bayram tatilleri ve yaz tatilinde eğitime ara verilmektedir. Öğrenciler karnelerini Şubat ve Temmuz aylarında almaktadırlar. 2005–2006 eğitim öğretim yılından itibaren ilkokula başlayan öğrencilerden 20 avro, diğer okul türlerindeki öğrencilerden ise 40 avro kitap ve materyal ücreti alınmaktadır. Devletten çeşitli adlarda yardım, kira ve işsizlik maaşı vb. alan öğrenci velileri kitap ücretinden muaftırlar. Ayrıca bir ailenin üçüncü çocuğundan sonraki çocuklardan da para alınmamaktadır. Bir önceki sınıfta öğrencinin kullandığı kitaplar okul tarafından alınıp o sınıf seviyesine devam edecek öğrencilere imza karşılığında verilmektedir.

Öğrencilerin okula gidiş-geliş ücretleri uzaklık mesafesine göre (ilkokul öğrencileri için 2 km, diğerleri için 3 km) onuncu sınıfın sonuna kadar devlet tarafından karşılanmaktadır. Her seviyedeki okul kendi öğrencilerini okul yolunda veya okul içerisinde olabilecek kazalara karşı kaza sigortası ile sigortalattırmaktadır.

Öğrenci velileri sınıf öğretmenlerince belirlenen öğretmenin görüşme saatlerinde ve veli toplantılarında bilgilendirilmektedir. Öğrenci velileri randevu almadan okul idaresi ve öğretmenle görüşmemektedir. Okullar velilerin sürekli girip çıktıkları yerler değildir. Her sınıf seviyesinde sınıf veli temsilcisi o sınıftaki öğrencilerin velileri tarafından seçilmektedir.

Bayern’de okul öncesi eğitim *Kindergarten* denilen ve belediyeler, kiliseler, çeşitli vakıflar ve özel kurumlar tarafından açılan anaokullarında verilmektedir. Bu okullara 3-6 yaş arasında bulunan çocuklar devam etmektedirler. Bu okul öncesi eğitim kurumları, tamamen faaliyetlerini bağımsız olarak yürütmektedirler. Bu okulların düzeni Bayern Çalışma ve Sosyal Düzen, Aile ve Kadın Sorunları Bakanlığı tarafından kontrol edilmektedir.

Ayrıca okullarda normal sınıflara gittiği hâlde Almanca seviyelerinin yetersiz olduğu düşünülen yabancı öğrenciler farklı sınıflara alınmaktadır. Bu sınıflardaki dersler imkânlarla göre 12 öğrenci ile sınırlandırılmakta ve bu sınıflarda haftada on dört saat ders verilmektedir. Öğrenci Almandada gerekli ilerlemeyi gösterince sınıf öğretmenin onayı normal sınıfa (Regelklasse) geçebilmektedir. Buna karşın Almanca seviyesi yetersiz olan öğrenciler en fazla iki yıl boyunca dil öğrenme sınıfında derslerine devam etmektedirler.

Bazı bölgelerde ise okula kayıt yapılırken az derecede Almanca bilen ya da hiç bilmeyen ve ana dili Almanca olmayan öğrencilere Almanca ek ders verilmektedir. İlköğretim okulları bu bağlamda anaokulları ile işbirliği içerisinde mayıstan temmuza kadar (Cuma günleri hariç) toplam 160 saat dersler yapmaktadırlar. Bu ders saatinin sayısı her yıl Eyalet Eğitim Bakanlığınca belirlenmektedir. Bayern'in ilkokullardaki haftalık ders saatleri aşağıdaki tablo 2.3'te gösterilmiştir.

Tablo 2.3

İlkokul Haftalık Ders Saatleri Çizelgesi

DERSLER	1.SINIF	2.SINIF	3.SINIF	4.SINIF
Din-Etik	2	2	3	3
Yabancı Dil	-	-	2	2
Almanca			6	6
(Matematik			5	5
Hayat Bilgisi	16	16	3	4
Müzik			2	2
Sanat			1	1
Tasarım	1	2	2	2
Spor-Beden Eğitimi	2	3	3	3
Bireysel ve Toplu Etkinlikler	2	1	1	1
Gesamt/Toplam	23	24	28	29

Zorunlu yabancı dil dersi personel durumuna göre İngilizce, Fransızca ya da İtalyancadan biri seçilerek öğretilmektedir.

Türkçe dersi haftalık ders saatleri içine alınmamakta ve velilerin başvurusuna bırakılmaktadır. Çoğunlukla da eğitim bakanlığı tarafından gönderildiği hâlde başvuru formları okullarda okul yöneticileri veya öğretmenler tarafından velilere istenen düzeyde ulaştırılmamaktadır.

Bayern'de okullarda aşağıdaki tablolarda belirtilen dersler verilmektedir (Bayern Eğitim ve Kültür, Bilim ve Sanat Bakanlığı, 2016).

Tablo 2.4

İlkokul Dersleri

İLKOKUL (GRUNDSCHULE) DERSLERİ
Almanca
İkinci dil olarak Almanca
İngilizce
Etik
Protestan Din Bilgisi
Hayat Bilgisi
Katolik Din Bilgisi
Sanat
Matematik
Müzik
Spor
El işi

Tablo 2.4 incelendiğinde Türkçe dersinin Grundschule (ilkokul) dersleri arasında bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 2.5

Ortaokul Dersleri

ORTAOKUL (MITTELSCHULE) DERSLERİ	ORTAOKUL (REALSCHULE) DERSLERİ
Muhasebe	İşletme/Muhasebe
Almanca	Biyoloji
İkinci Dil Olarak Almanca	Kimya
İngilizce	Almanca
Beslenme ve Sosyal	İngilizce
Etik	Beslenme ve Sağlık
Protestan Din Bilgisi	Etik
Tarih/Politika/Coğrafya	Protestan Din Bilgisi)
Bilişim	Fransızca
Katolik Din Bilgisi	Coğrafya
Sanat	Tarih
Matematik	Bilişim Teknolojileri
Müzik	Katolik Din Bilgisi
Doğa ve Teknoloji	Sanat
Spor	Matematik
El yazısı	Müzik
Teknoloji	Fizik
El işi	Sosyal Çalışmalar
İş ve Meslek	Sosyal İşler
İş ve İletişim	Spor
	Tekstil Tasarımı
	El İşi
	Ekonomi ve Hukuk

Tablo 2.5 incelendiğinde Türkçe dersinin Mittelschule ve Realschule dersleri arasında bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 2.6

Lise Dersleri

LİSE (GYMNASIUM) DERSLERİ	
Uygulamalı Bilgisayar Bilimi- Astrofizik	Katolik Din Bilgisi
Biyoloji- Biyolojik Kimya lab.	Sanat-
Biyofizik - Kimya	Matematik- Müzik
Çince- Almanca	Doğa ve Teknoloji
İngilizce- Fransızca- Türkçe	Çağdaş Yunanca- Latince
Etik- Protestan Din Bilgisi	Fizik- Spor
Coğrafya	Polonyaca- Rusça
Jeoloji	Sosyal Çalışmalar
Tarih	Sosyal Pratik Temel Eğitim
Yunanca	Sosyal Bilimsel Çalışma Alanları
Bilgisayar Bilimi	İspanyolca- Çekce
İtalyanca	Ekonomi ve Hukuk
Japonca	Ekonomik Bilgisayar Bilimi

Tablo 2.6'daki Lise dersleri incelendiğinde Türkçe dersinin de dersler arasında bulunduğu görülmektedir. Yukarıdaki tabloda gösterilen Türkçe dersleri Alman Eğitim Bakanlığı tarafından görevlendirilen öğretmenler tarafından verilmektedir. Ancak bütün Gymnasium'larda bu şekilde programda yer verilen Türkçe dersleri yapılmamakla birlikte öğrenci ve velilerin talepleri doğrultusunda T.C. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Türkiye'den gönderilen öğretmenlerin verdiği seçmeli Türkçe ve Türk kültürü dersleri ile öğrencilerin Türkçe öğrenmelerine izin verilmektedir.

Tablo 2.7

Ticaret Okulu Dersleri

TİCARET OKULU (WIRTSCHAFTSSCHULE) DERSLERİ
Ticari Kontrol ve İzleme- Almanca- İngilizce
Etik- Protestan Din Bilgisi
Tarih / Sosyal Bilimler
Bilgi İşlem
Katolik Din Bilgisi
Matematik
İnsanlar ve Çevre
Müzik-Estetik Eğitimi
Sosyal Çalışmalar
Spor- Ekonomik Coğrafya
Alıştırmalar

Bütün okulların dersleri incelendiğinde sadece liselerde Türkçe dersinin 10, 11 ve 12. sınıfların dersleri arasında yer aldığı görülmektedir. Bu okullardaki Türkçe dersi aşağıdaki tabloda belirtilen başlıklar altında işlenmektedir.

Tablo 2.8

Lise Türkçe Dersi Konu Başlıkları

Türkçe Dersi Konu Başlıkları
Türkçe (Geç Başlangıçlı Yabancı Dil)
İletişim Becerileri
Dinleme ve Dinlediğini Anlama
Okuduğunu Anlama
Konuşma- Yazma
Dil Arbuluculuğu
Dilin Kaynakları Üzerine
Kelime Hazinesi- Dil Bilgisi
Telaffuz ve Tonlama
Kültürlerarası Beceriler
Metin ve Medya Becerileri
Metodolojik Beceriler
Konu Alanları

Yukarıdaki tablo 2.8'deki konu başlıkları incelendiğinde Türkçe öğretiminde dinleme, okuma, konuşma ve yazma aşamalarının takip edildiği görülmektedir.

Yurt Dışında Ana Dil Olarak Türkçe Öğretimi

Binlerce yıldır devam eden Türkçe öğretimi faaliyetleri günümüzde farklı yöntem ve tekniklerle farklı coğrafyalarda devam etmektedir. Değişen ve gelişen dünyada Türkçenin öğretimi için eserler kaleme alınmış ve devletimiz de bu konuda gerekli tedbirleri almıştır.

Türkçe öğretimi alanında yazılan ilk eser Kaşgarlı Mahmut tarafından Araplara Türkçe öğretmek amacıyla on birinci yüzyılda kaleme alınan Divan-ü Lügati't Türk'tür. Bu eserden sonra Tanzimat'a kadar Türkçenin öğretimi ile ilgili herhangi bir eser yazılmamıştır.

Tanzimat döneminden Cumhuriyet dönemine kadar eğitim sisteminde ana dil eğitimine önemli bir yer ayrıldığını belirten Coşkun (2013), bu programlarda dil becerilerinin hangi yöntem ve araçlarla geliştirileceği konusunda eksiklikler bulunduğunu ifade etmektedir.

MEB'in 2015'te yayımladığı Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programında Türkçe öğretiminin amaçları belirtilmiştir. Program öğrencilerin;

1. Sözlü iletişim, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi,
2. Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uyarak, bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması,
3. Düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, yorumlama, analiz-sentez yapma ve değerlendirme becerilerinin geliştirilmesi,
4. Okuduğu metinden, dinlediği ve izlediği kayıttan hareketle, söz varlığını zenginleştirip dil zevki ve bilincine ulaşarak duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmeleri,
5. Okuma ve yazma sevgisi ve alışkanlığını kazanmaları,
6. Duygu ve düşünceleri ile bir konudaki görüşlerini veya tezini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri,
7. Bilimsel, yapıcı, eleştirel ve yaratıcı düşünme, kendini ifade etme, iletişim kurma, iş birliği yapma, problem çözme ve girişimcilik gibi temel becerilerinin geliştirilmesi,
8. Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi,
9. Basılı materyaller ile çoklu medya kaynaklarından bilgiye erişme, bilgiyi kullanma ve üretme becerilerinin geliştirilmesi,
10. Çoklu medya ortamlarından aktarılanları sorgulamalarının sağlanması,
11. Kişisel, sosyal ve kültürel yönlerden gelişmelerinin sağlanması,
12. Millî, manevi, ahlaki, tarihî, kültürel, sosyal, estetik ve sanatsal değerlere önem vermelerini sağlayıp millî duygu ve düşüncelerinin güçlendirilmesi,
13. Türk ve dünya kültür ve sanatına ait eserler aracılığıyla millî ve evrensel değerleri tanımaları amaçlanmıştır (MEB, 2015, 5).

Yukarıdaki amaçlar doğrultusunda hazırlanıp uygulamaya konulan Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi (1-10.Sınıflar) Öğretim Programına uygun ders kitapları ve çeşitli materyallerle Türkçe dersleri işlenmekte ve ana dil eğitimi yapılmaktadır. Ülkemizde Türkçe derslerinde, yurt dışında ise Türkçe ve Türk kültürü derslerinde ana dil olarak Türkçe MEB öğretmenleri tarafından öğretilmektedir. Yurt dışındaki Türkçe ve Türk kültürü dersleri çoğunlukla seçmeli ders niteliğinde yapılmakta olup bu durum ülkelere hatta eyaletlere göre değişmektedir.

Ancak bu programdan önce Türk kökenli vatandaşlara sunulan eğitim öğretim hizmeti Alman okulunda Türk sınıfı (Bütün dersler Türk öğretmenler tarafından Türkçe olarak verilmekteydi.) şeklindeki uygulamayla başlamıştır. Bu sınıflarda beş yılı tamamlayan öğrencilere Türkiye'de olduğu gibi ilkökul diploması verilmiştir.

İlerleyen yıllarda Alman devletinin farklı politikaları yüzünden bu uygulamaya son verilmiştir. Günümüzde seçmeli ders niteliğinde olan Türkçe ve Türk kültürü dersi beş saate kadar yapılabilir denilmesine rağmen büyük çoğunlukla haftada iki ders saati olarak devam ettirilmektedir. Derslere katılım velilerin başvuru dilekçeleriyle yapılmaktadır.

Türkçe ve Türk kültürü derslerinde yurt dışındaki Türk çocuklarının Türkçeyi ve Türk kültürünü tanıyıp benimseyerek geliştirmeleri; Atatürk ilke ve inkılablarına göre millî duygularını pekiştirerek içinde yaşadıkları ülke ve topluma uyum sağlayıp etkili sosyal ilişkiler içine girmeleri amaçlanmaktadır(MEB, 2009, 2).

Dersin öğretim programında öğrencilerin Türkçeyi kurallarına uygun olarak doğru, güzel ve etkili kullanmaları, eleştirel düşünme becerisi kazanıp yaratıcı düşünme, iletişim kurma, problem çözme, araştırma, karar verme, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik ve sosyal katılım becerileriyle donanmaları istenmiştir. Bu programda Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları, Giriş, Programın Yapısı, Temel Beceriler, Temel Değerler, Türkçe, Türk Kültürü, Kazanımlar, Etkinlik Örnekleri, Açıklamalar ve Ölçme Değerlendirme bölümleri bulunmaktadır. Bu öğretim programında uygulamanın aşağıdaki şekilde yapılması istenmiştir (MEB, 2009, 4):

1. Türkçe dersi; dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin kazandırılması ve geliştirilmesini amaçlayan etkinlikler bütünüdür. Bu ders için öğrencilere dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileriyle ilgili kazanımlar, uygulamalarla kazandırılacaktır.
2. Türkçe dersinde öğrencilere kazandırılması amaçlanan dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri arasında girişik bir ilişki vardır. Birbirleriyle ilişkili bu becerilerin öğrencilere kazandırılması yanında, dilimizin kuralları da uygulamalı olarak verilir.
3. Sınıfta, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini özgürce ifade edebilmeleri için uygun ortam sağlanmalıdır.
4. Öğrencinin konuştuğu dil, önce yaşının, sonra da yaşadığı çevrenin dilidir. Bu nedenle, aynı sınıftaki öğrencilerin Türkçe anlama ve anlatma düzeyleri farklı olabilir. Böyle bir ortamda öğrencilerin Türkçeyi kullanma düzeyleri belirlenip bireysel ve grup çalışmalarına yönlendirilmeleri gerekmektedir.
5. Öğrencilerin duygu ve düşüncelerini açık, etkili ve eksiksiz anlatabilmeleri için söz varlıklarını geliştirmeleri gerekir. Bu nedenle öğrenciler düzeylerine uygun şiir, masal, hikâye, fabl gibi yazılı ürünler okumaya özendirilmelidir.
6. Öğrencilerin Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanabilmeleri, kendilerini rahat ifade edebilmeleri için sosyal ve kültürel etkinliklerde görev almaları sağlanmalıdır.
7. Türkçe öğretimini günlük hayatın bir parçası durumuna getirebilmek amacıyla;
  - a. Öğrenciler, Türkiye'deki yakınlarıyla iletişim kurmaya özendirilerek Türkçenin kullanılabilirliği sağlanmalıdır.
  - b. Günlük hayatta başvurulan iletişim yolları seçkin örneklerle (Türk dilinin doğru ve etkili kullanılmasıyla oluşturulmuş metinlerle) işlenmelidir.
  - c. Millî bayramlar, dinî bayramlar, belirli kutlama ve anma günlerinde öğrencilerin Türkçeyi doğru ve etkili kullanmalarına imkân sağlanmalıdır.
  - ç. Dilin doğru kullanıldığı ve günlük hayattan kesitleri örneklendiren görsel / işitsel eğitim araçlarından Türkçe öğretiminde yararlanılmalıdır.
8. Türkçe öğretimindeki en temel araçlar olan Türkçe sözlük ve yazım kılavuzunu öğrencilerin edinmesi sağlanarak, öğrencilere sözlük ve yazım kılavuzu kullanma becerisi ve alışkanlığı kazandırılmalıdır.

9. Türk alfabesi ve yaşanan ülkenin alfabesindeki farklı ses ve harflerin yazılış ve seslendirilmelerine önem verilmelidir.
10. Öğrencilerin düzeylerine uygun metinler yoluyla dikte çalışmaları yapılmalıdır.
11. Türkçe öğretiminde aşağıdaki konulara dikkat edilmelidir:
  - a. Kelime ve cümleler öğrencilerin yakın çevresinden ve yaşantısından alınmalı, somuttan soyuta ve düzeye uygun nitelikte olmalıdır.
  - b. Yeni bir cümle verilirken önceki cümlelerde kullanılan kelimelere de yer verilmelidir.
  - c. Cümlelerde isim ve fiilin yanı sıra sıfat, zamir, zarf, edat, bağlaç ve ünlemlere de yer verilmelidir.
  - ç. Türkçedeki hece türlerinin tamamının seçilen kelimelerde yer almasına özen gösterilmelidir.

Yukarıdaki açıklamaların 6. ve 7. maddesinde yer alan millî bayramlarda, özellikle de yurt dışında uluslararası çocuk bayramı ya da çocuk festivali şeklinde kutlanan 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramında öğrencilere görev verilmekte ve öğrencilerin öğrendiklerini ailelerine ve çevrelerine göstererek mutlu olmaları sağlanmaktadır.

Derslerini bu amaçlar doğrultusunda işleyen MEB Türkçe ve Türk kültürü öğretmenlerinin sayıları Federal Almanya'da eyaletlere göre farklılık göstermektedir. Bu sayıların belirlenmesinde veli-öğrenci talepleri, bölgenin dağınık ya da toplu yerleşim durumu etkili olmaktadır. Türk vatandaşlarının dağınık olarak yaşadıklarında yerleşim birimlerinde bir öğretmen ulaşım durumuna göre bir günde sadece bir okul ya da yerleşim biriminde ders yapma imkânı bulurken, Türk vatandaşlarının toplu olarak yaşadıkları yerleşim birimlerinde bir öğretmen iki okulda hatta bir okulda birden fazla sınıfla birleştirilmiş sınıf olarak ders yapılmaktadır. Ancak yurt dışında Türkçe ve Türk kültürü derslerinde yapılan birleştirilmiş sınıf uygulaması Türkiye'de olduğu gibi düşünülmemelidir. Çünkü yurt dışındaki Türkçe öğretiminde esas olan öğrencilerin öğrenim görmekte oldukları sınıf seviyeleri değil Türkçedeki yeterlilik seviyeleridir.

Dolayısıyla birleştirilmiş sınıf ibaresi sadece öğrencileri bir arada tutmak anlamında kullanılmaktadır. Öğrencilerin Türkçe dil yeterlilik düzeyleri çoğunlukla aynı düzeyde, başlangıç düzeyinde hatta daha da gerilerde olmaktadır.

T.C. Berlin Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliğinden alınan verilere göre hazırlanan aşağıdaki tabloda Türkçe ve Türk kültürü derslerini seçip bu derslere katılan öğrenci sayıları ve bu derslerin yapıldığı okul sayıları görülmektedir.

Tablo 2.9

2015/2016 Öğretim Yılında Türkçe ve Türk Kültürü Dersini Seçerek Derslere Katılan Öğrenciler

SN	Ataşelik Görev Bölgesi	Şehir/Dersin Niteliği	Okul Sayısı	%	Öğrenci Sayısı	%
1	BERLİN	Ana dil olarak Türkçe	157	3,78	3.705	3,44
2	DÜSSELDORF	Ana dil olarak Türkçe	174	4,19	11.854	11,02
3	ESSEN	Ana dil olarak Türkçe	216	5,20	14.063	13,08
4	KÖLN	Ana dil olarak Türkçe	239	5,76	12.097	11,25
5	MÜNSTER	Ana dil olarak Türkçe	165	3,98	8.098	7,53
		Yabancı Dil Olarak Türkçe			2.197	2,04
6	HAMBURG	Ana dil olarak Türkçe	125	3,01	2.687	2,50
7	HANNOVER	Bremen	648	15,61	2.050	1,91
		A. Saksonya			5.086	4,73
8	KARLSRUHE	Ana dil olarak Türkçe	576	13,88	10.088	9,38
9	MAINZ	RheinlandPfalz	250	6,02	7.515	6,99
		Saarland	56	1,35	876	0,81
10	MÜNİH	Ana dil olarak Türkçe	265	6,39	4.208	3,91
11	FRANKFURT	Ana dil olarak Türkçe	352	8,48	8.900	8,28
12	NÜRNBERG	Ana dil olarak Türkçe	161	3,88	1.908	1,77
13	STUTTGART	Ana dil olarak Türkçe	766	18,46	12.220	11,36
TOPLAM			4.150	100	107.552	100

Yukarıdaki tablo 2.9'a göre 2015-2016 öğretim yılında, Almanya'da on üç ataşelik bölgesinde 4.150 okulda 107.552 öğrenci Türkçe ve Türk kültürü dersine katılmaktadır. Türkçe derslerine katılan öğrencilerin en fazla olduğu ataşelik görev bölgesi Essen iken, Türkçe dersine katılan öğrencilerin en az olduğu ataşelik görev bölgesi ise Nürnberg'tir.

Türk vatandaşlarının dağınık olarak yaşamaları öğrenci sayısının az olmasında birinci dereceden etkilidir. Ancak Nürnberg ataşelik görev bölgesinde de yerleşim durumuna göre öğretmenlerin ders verdikleri öğrenci sayıları değişiklik göstermektedir.

Yukarıdaki tabloda da belirtildiği gibi Türkçe ve Türk kültürü derslerine katılan öğrenci sayısı Almanya'da yaşayan 3.000.000 Türk nüfusuyla kıyaslandığında oldukça düşük bir orana denk gelmektedir. Türkçe derslerine katılımı artırmak için 2016 yılında Berlin Eğitim Müşaviri Prof. Dr. Cemal Yıldız öncülüğünde eğitim bilgilendirme ve teşvik toplantıları yapılmıştır (Berlin Eğitim Müşavirliği, 2016). T.C. Berlin

Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliğinden alınan verilere göre Türkçe ve Türk kültürü derslerini okutan öğretmen sayıları tablo 2.10'da gösterilmiştir.

Tablo 2.10

2015/2016 Öğretim Yılında Türkçe ve Türk Kültürü Dersini Okutan Öğretmenler

SN	Ataşelik Görev Bölgesi	Şehir	Mahallen Atanan	%	MEB Tarafından Gönderilen	%
1	BERLİN		40	4,04	55	10,83
2	DÜSSELDORF		167	16,89	0	0,00
3	ESSEN		141	14,26	5	0,98
4	KÖLN		176	17,80	0	0,00
5	MÜNSTER		128	12,94	0	0,00
6	HAMBURG		42	4,25	57	11,22
7	HANNOVER	Aşağı Saksonya	75	7,58	2	0,39
		Bremen	13	1,31	12	2,36
8	KARLSRUHE		51	5,16	116	22,83
9	MAINZ		75	7,58	18	3,54
10	MÜNİH		0	0,00	42	8,27
11	FRANKFURT		59	5,97	43	8,46
12	NÜRNBERG		0	0,00	26	5,12
13	STUTTGART		22	2,22	132	25,98
TOPLAM			989	100	508	100

T.C. Berlin Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliğinden alınan yukarıdaki verilere göre 2015-2016 öğretim yılında, Almanya'da on üç ataşelik bölgesinde mahallen, Alman makamlarınca görevlendirilen 989 öğretmen, T.C. Millî Eğitim Bakanlığınca görevlendirilen 508 öğretmen olmak üzere toplam 1497 öğretmen tarafından Türkçe ve Türk kültürü dersi verilmektedir.

Aşağıdaki tablo 2.11'de ise ataşelik görev bölgelerine göre öğrenci ve öğretmen sayıları karşılaştırmalı olarak verilmiştir.

Tablo 2.11*Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Okul-Öğrenci-Öğretmen Karşılaştırması*

SN	Ataşelik Görev Bölgesi	Ders Yapılan Okul Sayısı (%)	Derse Katılan Öğrenci Sayısı (%)	Dersi Okutulan Öğretmen Sayısı (%)
1	Köln	5,76	11,25	11,76
2	Karlsruhe	13,88	9,38	11,16
3	Düsseldorf	4,19	11,02	11,16
4	Stuttgart	18,46	11,36	10,29
5	Essen	5,20	13,08	9,75
6	Münster	3,98	9,57	8,55
7	Frankfurt	8,48	8,28	6,81
8	Hannover	15,61	6,64	6,81
9	Hamburg	3,01	2,50	6,61
10	Berlin	3,78	3,44	6,35
11	Mainz	7,37	7,80	6,21
12	Münih	6,39	3,91	2,81
13	Nürnberg	3,88	1,77	1,74
	TOPLAM	100,00	100,00	100,00

Yukarıdaki tablo 2.11 karşılaştırma tablosu incelendiğinde ders yapılan okul yüzdesinin en fazla Stuttgart Ataşelik bölgesinde, en az ise Hamburg Ataşelik bölgesinde olduğu görülmektedir. Derse katılan öğrenci yüzdesinin en fazla Essen Ataşelik bölgesinde, en az ise Nürnberg Ataşelik bölgesinde olduğu görülmektedir. Dersi okutacak öğretmenlerin en çok Köln Ataşelik bölgesinde, en az ise Nürnberg Ataşelik bölgesinde görevlendirildiği görülmektedir.

Buna göre görevlendirilen öğretmen sayısı ile derse katılan öğrenci sayısı arasında doğru bir orantı kurulabilecektir. Ancak ders yapılan okul sayısı ile öğrenci sayısı arasında böyle bir orantı kurulamamaktadır. Çünkü vatandaşlarımızın dağınık

olarak yaşadığı bölgelerde ders yapılan okul sayısı fazla olmasına rağmen öğrenci sayıları sınırlıdır. Fakat vatandaşlarımızın toplu hâlde yaşadığı bölgelerde ise ders yapılan okul sayısı az olmasına rağmen öğrenci sayıları fazla olabilmektedir. Almanya’da yaşayan milyonlarca Türk insanı hesaba katıldığında ise Türkçe ve Türk kültürü dersine katılan öğrenci sayısının çok az olduğu görülmektedir.

Türkçe ve Türk kültürü derslerine ilginin az olduğunu belirten Yıldız (2012, 161) bu ilgi azlığını derslerin çoğunlukla birleştirilmiş sınıflarda, öğleden sonra, okulun tamamen boş olduğu saatlere konulmasına, velilerin iş yoğunluğu vb sorunların etkisiyle çocuklarının okul ve eğitim sorunlarıyla gerektiği kadar ilgilenmeyip onları motive edememelerine bağlamaktadır.

Yurt Dışındaki Türk Dernekleri ve Türkçeye Hizmetleri

DİTİB Dernekleri: Diyanet İşleri Türk İslam Birliği adındaki bu dernek Avrupa’da Türklerin yoğun olarak yaşadıkları yerlerde çeşitli tesislerle birlikte camisi bulunan, din görevlileri Türkiye’den Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından görevlendirilen müftü, vaiz, imam-hatip vb din hizmetleri personelinden oluşan bir dernektir. DİTİB dernekleri buldukları bölgelerde dinî, sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler de yapmaktadırlar. DİTİB 05/07/1984 tarihinde iki yüz otuz derneğin katılımıyla kurulmuştur. (DİTİB, 2016) DİTİB genel merkezinden alınan verilere göre 2016 yılında Almanya’daki DİTİB Derneği sayısı 957’dir. Ancak bu derneklerin üye sayıları tam olarak bilinmemektedir. Alman dernekler yasalarına göre kuruluşunu tamamlayan, yapılan kamuoyu yoklamaları ve istatistiklerine göre, Almanya’daki Müslümanların %70’inin desteğini kazanan alanındaki en büyük sivil toplum kuruluşudur. DİTİB’e bağlı dernekler aynı zamanda hukuki ve mali bağımsızlıkları olan tüzel kişilerdir. DİTİB merkez teşkilatı, DİTİB’in tüzüğünü, ortak amaçlarını ve genel prensiplerini kabul eden bağlı derneklerinin üst kuruluşudur. Her derneğin kendi yönetim, denetim kurulları, kadın, gençlik kolları bulunmaktadır. Merkezi Federal Almanya’nın Köln şehrinde bulunan DİTİB bütün eyaletlerde teşkilat ve eyalet birliklerini kurarak hizmetlerini sürdürmektedir. DİTİB, Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetim ve Dinî Yüksek İstişare Kurulundan oluşmaktadır. Bununla birlikte DİTİB’in alt kuruluşu olan ZSU (Sosyal Dayanışma Merkezi)’ya bağlı Cenaze fonunun da aile bazında 250.000’e yakın üyesi bulunmaktadır. Bu rakam, aile fertleri dikkate alınarak değerlendirildiğinde ise

800.000'e ulaşmaktadır. DİTİB'e bağlı cami derneklerde din hizmetleri faaliyetleri Din Hizmetleri Müşavirliği koordinesinde, Din Hizmetleri Ataşelikleri ve din görevlileri marifetiyle yürütülmektedir. Almanya'daki Türk toplumunun Türk dili ve kültüründen kopmaması, ana vatan ile irtibatını sürdürmesinin önemi ile ilgili zaman zaman din görevlilerine yönelik eğitim seminerlerinde bilgilendirmeler yapılmakta, vaaz ve hutbelerde, okullarda okuyan Türk çocuklarının Türkçe derslerine katılımına teşvik amacıyla bilgi notları gönderilmektedir. Ayrıca Türkçe ve Türk kültürü öğretmenleri de bu dernekler aracılığıyla vatandaşlara ulaşabilmekte ve çocuklarının Türkçe derslerine katılımlarını sağlamaktadırlar.

ATİB Dernekleri: Avrupa Türk İslam Birliği (ATİB) 17 Ekim 1987'de Federal Almanya'nın Nieder-Olm/Mainz'da kurulmuştur. ATİB'in bugün Avrupa'da 34 derneği ve toplam 10.000 civarında üyesi bulunmaktadır. ATİB Avrupa'daki Türklerin buldukları ülkelerde dernek yönetimlerine, belediye meclisleri, eyalet ve federal parlamentoya katılmaları yönünde çağrılar yapmaktadır (ATİB, 2016).

IGMG Dernekleri: İslam Toplumu Millî Görüş Derneği (IGMG), dinî, sosyal ve kültürel alanda çalışmalar yapmaktadır. İslam dininin öğrenilip öğretilmesi ve yaşanarak gelecek nesillere aktarılması amacıyla çeşitli hizmetler sunmaktadır (IGMG, 2016). Bu dernek 1995 yılında kurulmuştur. Kadın, gençlik, üniversite teşkilatlarıyla birlikte 2330 şubesi bulunmaktadır. Avrupa'da 12 ülkede, ayrıca Avustralya ve Kanada da hizmet vermektedir. 35 bölge, 17.000'den fazla yönetici ve 127.000 civarındaki üyesi ve toplamda üç yüz elli bini aşan cemaatiyle hizmetlerine devam etmektedir.

Bu derneklerden farklı olarak Federal Almanya'da Türk kültür dernekleri, alevi dernekleri, Türk spor kulüplerinin dernekleri, çeşitli Türk kulüplerinin taraftar dernekleri hatta bazı şehirlerimizin adıyla kurulan dernekler bulunmaktadır. Bu derneklerden bazıları Türkçe derslerinin Türklere duyurulması noktasında gerekeni yapmaktadırlar. Ancak DİTİB dernekleri ve din görevlileri diğer derneklere göre daha etkin olmakta ve cuma namazı vb. yollarla duyuruların vatandaşlarımıza ulaşmasını sağlamaktadırlar.

Oyun ve Önemi

Oyun denince akla çoğunlukla ciddi olmayan işlerde boşa zaman harcamak gelmektedir. Belki yetişkinler için bu ifade doğru olabilir ancak çocuklar için durum çok farklıdır. Çünkü çocuklar için oyun onların biyolojik, psikolojik, zihinsel, sosyal ve dil gelişimlerini sağlarken onları eğlendiren, türüne göre de farklı kuralları olan etkinliklerdir. Oyun, belli bir amaca yönelik olabilen veya olmayan, kurallı ya da kuralsız gerçekleştirilen en etkin öğrenme sürecidir (Karadağ ve Çalışkan, 2005, 11).

Çocuk oyunda kendini rahat hissetmekte, bazı deneyimleri yapmakta ve dünyayı bu yolla tanımaktadır. Oyunda ellerini, kollarını kullanan çocuk psikomotor, düşünüp karar verirken zihinsel, arkadaşlarıyla kurduğu iletişimde sosyal, dilini kullanırken dilsel, başarma ya da kaybetme durumunda ise duygusal yönden gelişmektedir. Aksoy ve Çiftçi (2014) kurallı, zevkli, sembolik ve değişime açık olup zoraki olmayan oyunla çocuğun yaratılışına göre harekete geçtiğini ifade etmektedirler.

Çocuk oyunla kendi deneyimleri kullanarak dünyayı anlamlandırmakta, büyüme ve gelişimini tamamlamaktadır. Farklı yaş ve cinsiyetteki çocuklar farklı türlerdeki oyunlardan zevk almaktadırlar. Küçük yaştaki kız çocukları bebekle oynarken, erkek çocuklar çoğunlukla arabalar veya toplarla oynamaktadırlar. İleriki yaşlarda ise çocuklar farklı türden oyunlara da ilgi gösterebilmektedirler. Çocuklar evcilik oyunları ile aile ve toplum yaşamındaki kuralların, araba oyunları ile trafik kurallarının farkına varırlar.

Ayrıca oyun tek başına çocuğun bütün gelişim alanlarını etkilemekle sınırlı kalmayan; aynı zamanda da öğretmene, aileye ve diğer kişilere çocuğu tanıma ve anlama ortamı sunan bir etkinliktir (Koçyiğit, Tuğluk ve Kök, 2007, 339). Oyun, iyi bir planlama yapıldığı takdirde faydalı bir etkinliktir. Pehlivan (2012, 74) oyunun yararlarını aşağıdaki gibi sıralamaktadır. Oyun,

- Konuyu sunmada yararlı bir tekniktir.
- Öğrencilerin katılımını artırır.
- Gerçeğe dayalı bilgi elde etmeye ve hatırd tutmaya yardımcı olur.
- Gerçek iş problemlerine benzer.
- Bilginin özetlenmesine ve sentezlenmesine yardım eder.
- Öğrenciler arasında etkileşimi sağlar.
- Öğrencilerin sentezledikleri bilgileri değerlendirebilir.
- Öğrenmeye ilgiyi artırır.
- Uzun bir programdaki aşamaların değişmesini sağlar.
- Öğrencilerin birbirinden öğrenmelerine fırsat sağlar.

Oyunun tarihi insanlığın tarihi kadar eskidir. Her çağda, her sınıftan insan oyun oynamıştır. İlk insanların inançlarıyla ilgili ritüeller, düşmanlarıyla savaşırken ve bunlara ait hikâye ve efsaneleri anlatırken uyguladıkları figürler oyunların başlangıcı olarak kabul edilmektedir. Sek sek, tura, topaç, saklambaç, körebe, denizde veya gölde taş yüzdürme oyunu gibi oyunlar eski çağlardan beri farklı adlarda farklı kültürlerle yaşatılarak günümüze kadar gelen oyunlardır.

Plato, Çiçero, Eflatun, Russel, Gazali ve Montaigne oyun üzerine fikirler öne sürmüşlerdir (Pehlivan, 2012, 2). Ancak 18. yüzyıla kadar hiçbir araştırmacı bu konuda oyunun boş zaman uğraşı olarak değerlendirilmesine ilişkin tabuları yıkabilecek bir görüş belirtmemiştir.

Rousseau gibi bazı eğitimci ve yazarların katkılarıyla çocuğa olumlu bir şekilde yaklaşılmaya başlandığını ifade eden Aksoy ve Çiftçi (2014, 21), Antik Çağlarda oyun olgusunun var olduğunun yazılı ve görsel belgelerle kanıtlandığını ancak çocukluğun diğer yaşam dönemlerinden farklı olmadığını belirtildiğini vurgulamaktadırlar. Ancak 18. ve 19. yüzyılda bilim adamları oyun üzerine ciddi araştırmalar yapmışlar ve konuyu farklı boyutlarda ele almışlardır.

Johann Heinrich Pestalozzi, Friedrich Fröbel ve Maria Montessori çocuğun eğitimi üzerinde durmuş ve bu alanda çalışmalar yapmışlardır. Pestalozzi her çocuğun istisnasız olarak en üst düzeyde eğitim ve gelişim sağlayabileceğini iddia etmiş, fikirlerini ilköğretim teorisi olarak adlandırmıştır (Huber ve Gaillard, 2011, 61). Fröbel ise Pestalozzi'nin öğrencisi olup onun teorisinden etkilenmiş ve ileriki yaşamında da bu yörüngede kalmıştır (Heiland, 1993, 3).

Fröbel kurduğu anaokulunda eğitsel oyunlara yer vermiş ve onun bu farklı uygulaması anneler tarafından büyük kabul görmüştür. İtalyan eğitimci Montessori eğitimin doğumdan itibaren başladığını ve ilk altı yılın çok önemli olduğunu ifade etmiştir (Pehlivan, 2012, 3). Montessori'ye göre, eğitimin amacı kendimizi içine atmak isteyeceğimiz özünde anlamlı olan etkinlikleri bulmaya çalışmaktır (1967, 14). Montessori'nin çocukların yeni şeyler öğrenmeye istekli olduklarını, düzensizlik değil, düzeni arzuladıklarını ve yapılandırılmış bir ortamda bulunmalarının gerektiğini şiddetle tercih ettiğini belirten Gutek (2004, 47), çocukların öğrenmek zorunda

bırakılmamalarını istemektedir. Montessori bu düşüncesini açtığı okullarla uygulayarak göstermiştir. Okullarda ve sınıflarda farklı etkinlikler için özel alanlar yaptırmış ve çocukların bu alanlarda isteyerek ve severek öğrendiklerini ispat etmiştir. Araştırma yaptığımız Nürnberg ve çevresinde Pestalozzi, Frödel ve Montessori'nin metotlarına göre açılıp onların adlarını taşıyan okullar bulunmaktadır. Bu okullarda gözlemler yapılmış ve çocukların eğlenerek öğrendikleri ve dolayısıyla oyunun okullarda ne kadar önemli olduğu gözlemler yoluyla da anlaşılmıştır. Günümüzde oyun sadece çocukların eğlenme veya öğrenme biçimi olmaktan çıkmış, yetişkinleri de içine çekmiştir. Dünyada milyonlarca kullanıcısı olan bilgisayar oyunları çocuklar gibi yetişkinleri de bu dünyanın bir parçası hâline getirmiştir. Öyle ki oyun salonları, oyun şirketleri hatta oyun yoluyla toplulukların yönetilmeye çalışıldığını belirten komplo teorileri de bulunmaktadır. 2016 yılının aralık ayında dünyada çok sayıda kullanıcıya ulaşan bir oyunun (Pokemon Go) oyuncularından buldukları her ortamdan oyun aracılığıyla fotoğraflar toplaması bu komplo teorilerini ispatlayıcı bir nitelik taşımaktadır. Yani oyunun günümüz insanın hayatına etkileri oldukça fazladır. Onay (2008, 25, 26), çocuğun doğasına uyan oyunun etkilerini aşağıdaki tablolarda belirtildiği şekilde sıralamıştır.

Tablo 2.12

Oyunun Eğitimsel Nitelik Bakımından Etkileri

SN	Oyunun Eğitimsel Nitelik Bakımından Etkileri
1	Dayatmacı olmayıp, esnek ve yaratıcılığa açık olan kurallara uymayı öğretir.
2	Çocukların hayal gücünü geliştirir.
3	Zihinsel gerginliği azaltıp doğru düşünmeye destek olur.
4	Çocuğun sorumluluk duygusunun gelişmesini sağlar.
5	Çocuğun saygı, dürüstlük ve otokontrolünün gelişmesine yardım eder.
6	Hedefe ulaşmak için paylaştıkça takım çalışmasının önemli olduğunu öğretir.
7	Bencillik ve alınganlığın önüne geçer.
8	Oyunun çok yönlü olması çocuğun zekâ gelişimini olumlu etkiler.

Yukarıdaki tablo 2.12'de görüldüğü gibi oyunun eğitimsel nitelik bakımından birçok etkisi bulunmaktadır ve oyun öğrenmeye yardımcı olmaktadır. Oyunda çocuk psikolojik, sosyal, zihinsel vb. yönlerden gelişmekte ve farkına varmadan yeni şeyler

öğrenmektedir. Oyunun eğitimsel nitelikle ilgili etkilerinin yanında fiziki etkinlik ve sağlığın korunmasıyla ilgili etkileri de bulunmaktadır.

Tablo 2.13

Fiziksel Etkinlik ve Sağlığın Korunması Bakımından Oyunun Etkileri

SN	Fiziksel Etkinlik ve Sağlığın Korunması Bakımından Oyunun Etkileri
1	Solunum ve dolaşım sistemini düzenler.
2	Fizyolojik gelişime yardımcı olur.
3	Refleksleri güçlendirir.
4	Kuvvet, çabukluk, dayanıklılık gibi motorik özelliklerin gelişimine basamak oluşturur.
5	Kas ve iskelet sisteminin gelişmesini sağlayarak, düzgün bir duruş ve estetik kazandırır.

Tablo 2.13'te görüldüğü gibi oyunun fiziksel etkinlik ve sağlığın korunması bakımından olan etkileri fizyolojik gelişime yardımcı olmaktadır. Oyun çocukların reflekslerini güçlendirmekte, motor becerilerinin ve iskelet sisteminin gelişmesini sağlamaktadır. Ayrıca oyunun boş zamanları değerlendirme bakımından da etkileri bulunmaktadır.

Tablo 2.14

Boş Zamanları Değerlendirme Bakımından Oyunun Etkileri

SN	Boş Zamanları Değerlendirme Bakımından Oyunun Etkileri
1	Oynayanları heyecanlandırıp onlara neşe verir, ortama canlılık yayıp zevkli ve eğlenceli anlar yaşanmasını sağlar.
2	Her mekânda uygulama imkânı olduğundan özel zaman ayırmaya ihtiyaç duyar.
3	Çocuğa serbest hareket ortam ve imkânı sunar.
4	Farklılıkları ortadan kaldırıp oynayanları birlik olmaya sevk eder.

Tablo 2.14'te görüldüğü gibi oyun boş zamanları değerlendirme bakımından çocuklara neşe verme, oyuna özel zaman ayırmalarını sağlama, onlara serbest zaman imkanı sunmada ve oyun oynayanlar arasındaki farklılıkları kaldırıp onları birlik olmaya sevk etmektedir. Bunun yanında toplumsal hayata hazırlama açısından da oyunun etkileri bulunmaktadır.

Tablo 2.15

Toplumsal Hayata Hazırlık Bakımından Oyunun Etkileri

SN	Toplumsal Hayata Hazırlık Bakımından Oyunun Etkileri
1	Hayata bağlılık gücü verir.
2	Yaşamın güçlükleriyle mücadele gücü verir.
3	Yapılan işten zevk alma duygusunu geliştirir.
4	Topluluğa canlılık ve çalışma şevki aşılar.
5	İnsanlar arasındaki ilişkileri geliştirir.
6	Ait olduğu kültürden farklı olan kültürlere de saygı duymayı öğretir.
7	Aktif dinlemeyi geliştirir.
8	İletişimi artırır (gruplar ve kişiler arası).
9	Toplumsal yaşamda etkin olur.
10	Sosyal yönden eğitime katkı sağlar.

Tablo 2.15'te görüldüğü gibi oyunun toplumsal hayata hazırlık bakımından olan etkileri çocuğun sosyalleşmesine katkı sağlamakta, ona hayata bağlılık gücü vermekte, insan ilişkilerini geliştirmekte, sosyal yönden eğitimine katkı sunmaktadır. Kısaca oyun çocuklar için yararlı bir uğraştır. Pehlivan'a (2012, 74) göre oyunun yararları şunlardır:

Konuyu sunmada yararlı bir tekniktir. Öğrencilerin katılımını artırır. Gerçeğe dayalı bilgi elde etmeye ve hatırdaki tutmaya yardımcı olur. Gerçek iş problemlerine benzer. Bilginin özetlenmesine ve sentezlenmesine yardım eder. Öğrenciler arasında etkileşimi sağlar. Öğrencilerin sentezledikleri bilgileri değerlendirebilir. Öğrenmeye ilgiyi artırır. Uzun bir programdaki aşamaların değişmesini sağlar. Öğrencilerin birbirlerinden öğrenmelerine fırsat sağlar.

Oyunun faydalı bir uğraş olduğu inkâr edilemez. Oyun ve oyuncaklar çocuğun yaşamının ayrılmaz parçaları olup gelişiminde de önemli paya sahiptir ve doğal bir öğrenme ortamı olmasının yanında dili en etkili anlatım aracıdır (Egemen, Yılmaz ve Akil, 2004, 42). Ancak günümüzde gelişen teknolojiyle birlikte oyunlar da değişmiş hatta bazı oyunlar taşıdıkları kültürel değerlerle birlikte yok olmuşlardır.

Anadolu'nun çeşitli yörelerinde oynanan oyunlar değişik nedenlerden kaynaklanan göç ve plansız şehirleşmeden dolayı köy ve kasabalardan şehirlere getirilemediğini belirten Yamakoğlu (2001, 543), oyunların doğduğu yerler olan köylerde zamanla ölüme terk edildiğini ifade etmektedir. Geçmişten günümüze kadar oynanan oyunlar ve bu oyunlarda kullanılan oyuncakların çeşitli şekillerde yeniden gündeme getirilmesi, yaşatılması ve kültürel hafızanın silinmesini önlemek için çalışmalar yapılmalıdır.

Oyun Kuramları, Türleri ve Aşamaları

Oyun çocuk için bir mecburiyet değil, isteklilik hâlidir. Oyun, çocuğun kendi dünyasını yönlendirme ve yönetme vaktidir. Oyunun ne olduğu, neden oynandığı ve amacı hakkında araştırmacılar birçok fikir ileri sürmüşler ve kuramlar ortaya koymuşlardır. Oyun kuramları klasik kuramlar ve modern kuramlar olarak iki başlıkta incelenmiştir. Klasik kuramlar oyunun nedeni ve amacına ilişkin görüşleri ifade etmektedir. Bu kuramlardan Fazla Enerji Kuramı insanın doğuştan itibaren enerjii depoladığı, Rahatlama Kuramı bireyin oyun oynarken rahatladığı, Alıştırma Kuramı oyunun çocukları geleceğe hazırladığı, Tekrarlama Kuramı ise çocuğun çevresinde gördüklerini taklit ettiği ilkesine dayanmaktadır. Modern kuramlardan Psikoanalitik Kuram oyunun çocuğun biyolojik bir ihtiyacı olduğu, Psikososyal Kuram oyunun çocuğun iç dünyasını etkilediği, Bilişsel Gelişim Kuramı çocuğun bilişsel gelişiminin oyuna yansıdığı ilkelerine dayanmaktadır. Bilişsel ve Dil Gelişimi Kuramı oyunun bilişsel ve dil gelişiminde etkili olduğu, Bilişsel Gelişim Kuramı oyunun zihinsel süreçlerde etkili olduğu, Uyarılma Kuramı ise oyunun çocuğun keşfetme isteğini etkilediği ilkelerine dayanmaktadır. Aksoy ve Çiftçi (2014, 24-32)'nin verilerinden hareketle oluşturulan aşağıdaki tabloda bazı araştırmacılar tarafından ortaya atılan oyun kuramları bir arada gösterilmiştir.

Tablo 2.16

Oyun Kuramları

Klasik Kuramlar (Oyunun nedeni ve amacına ilişkin görüşler ifade edilmiştir.)		Modern Kuramlar (Oyunun neden oynandığına ilişkin görüşler ifade edilmiştir.)	
		Psikoanalitik Kuramlar	
F.Schiller- H.Spencer	Fazla Enerji Kuramı	S.Freud	Kişilik Gelişimi Kuramı
		E.Erikson	Psikososyal Gelişim Kuramı
M.Lazarus	Rahatlama Kuramı	Bilişsel-Gelişim Kuramları	
		J.Piaget	Bilişsel Gelişim Kuramı
K.Groos	Alıştırma Kuramı	L.Vygotsky	Bilişsel ve Dil Gelişimi Kuramı
		Bilişsel Gelişim Kuramı	
		J.Bruner	Bilişsel Gelişim Kuramı
G.S. Hall	Tekrarlama Kuramı	Uyarılma Kuramı	
		D.Berlyne	Uyarılma Kuramı

Geçmişten günümüze kadar geniş bir yelpazede değişerek gelen oyunlar ülkeler ve kültürler arasında da çeşitlilik göstermektedir. Oyunlar temelde bireysel ve sosyal oyunlar olarak sınıflandırılmaktadır. Bireysel oyunlar da genel oyunlar, deneysel oyunlar, bireysel oyunlar, kuralsız oyunlar, somut zihinsel oyunlar, dar çerçeveli oyunlar, yapısal oyunlar, kendi kendine oynanan oyunlar, materyalle oynanan oyunlar, objelerle oynanan oyunlar, faaliyet oyunları, iş oyunları, yapısal oyunlar, alıştırmaya oyunları ve araştırmacı davranışlar oyunları olarak gruplandırılmaktadır. Sosyal oyunlar ise özel işlevsel oyunlar, sosyal oyunlar, kendini ispatlama oyunları, kural ve işbirlikçi oyunları, geniş çerçeveli oyunlar, arkadaşlarla oynanan oyunlar, kişiler arası ilişkiler üzerine kurgulanan oyunlar, sosyal kurallar üzerine oynanan oyunlar olarak gruplandırılmıştır. Ayrıca sonuçta başarıya ulaştıran oyunlar, fantezi oyunları, rol ve kurallı oyunlar, sembol oyunları, sosyal rol oyunları, taklit etme oyunları ve dramatize etme oyunları da sosyal oyunların içerisinde yer almaktadır. Çocuk oyunlarının çok çeşitli olduğunu ifade eden Özdoğan (2014, 115), bazı araştırmacılar tarafından sınıflandırılan oyunları aşağıdaki tabloda toplamıştır.

Tablo 2.17

Oyun Türleri

Yazar ve yıl	Bireysel (Kişisel) Oyunlar	Sosyal (Toplumsal) Oyunlar
Groos, 1899	Genel işlevsel oyunlar Deneysel oyunlar	Özel işlevsel oyunlar
Stern, 1914	Bireysel oyunlar	Sosyal oyunlar
Chateau, 1954	Kuralsız oyunlar Somut zihinsel oyunlar	Kendini ispatlama kural ve işbirlikçi oyunlar
Erikson, 1957	Dar çerçeveli oyunlar	Geniş çerçeveli oyunlar
Russel, 1935, 1959	Yapısal oyunlar Kendi kendine oyun Materyalle oyun	Rol oyunları Kurallı oyunlar Arkadaşlarla oyun
El'Konin, 1960	Objelerle faaliyet	İnsanlar arası ilişkiler üzerine oyunlar Sosyal kurallar üzerine oyunlar
Hetzer, 1927	Bir iş oyunları	Rol oyunları Sonuçta başarıya ulaşma oyunları
Ch. Bühler, 1928	İşlevsel oyunlar Yapısal oyunlar	Fantezi oyunları- Rol ve kurallı oyunlar
Piaget, 1945	Alıştırma oyunları	Kurallı oyunlar – Sembol Oyunları
Diğerleri	İşlevsel faaliyetler Araştırmacı davranışlar	Sosyal rol oyunları Taklit etme, dramatize etme

Çocukların yaşlarına göre oynadıkları oyunların sayısı ve çeşitliliği zaman içerisinde cinsiyete de bağlı olarak değişmekle birlikte, yıllar içerisinde bazı oyunlar ortadan kalkarken yeni oyunlar ortaya çıkmaktadır. Çocuğun gelişimine bağlı olarak oynadığı oyunların da aşamalı olarak değiştiği bilinmektedir. Bu aşamalı değişim bazı araştırmacılar tarafından dile getirilmiştir. Çocuğun oyun aşamaları Aksoy ve Çiftçi'nin (2014, 42) verilerinden hareketle oluşturulan aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2.18

Çocuğun Oyun Aşamaları

Bilişsel Oyun Aşamaları		Sosyal Oyun Aşamaları	
Piaget:	- Uygulamalı Oyun - Sembolik Oyun - Kurallı Oyun	Parten:	- Katılımsız Çocuk - İzleyici Çocuk
Smilansky:	- Fonksiyonel Oyun - Yapı-inşa Oyun - Dramatik Oyun - Kurallı Oyun		- Tek başına Oyun - Paralel Oyun - Birlikte Oyun

Oyun aşamaları Bilişsel Oyun Aşamaları ve Sosyal Oyun Aşamaları olarak ikiye ayrılmaktadır. Bilişsel Oyun Aşamaları Piaget ve Smilansky tarafından, Sosyal Oyun Aşamaları ise Parten tarafından ortaya atılmıştır.

Piaget'in uygulamalı oyun aşaması bebeğin çevresindekileri taklit etmesine, sembolik oyun aşaması çocukların çevrelerindeki çeşitli nesnelere bazı varlıkların yerine koyarak oyuna katmalarına, kurallı oyun aşaması altı-sekiz yaş arasındaki çocukların oyunları kurallarına oynama esasına dayanmaktadır.

Smilansky'nin fonksiyonel oyun aşaması çocukların tekrarladıkları basit motor hareketlere, yapı-inşa oyun aşaması çocuğun elindeki oyun malzemelerinden farklı oyuncaklar yapmasına, dramatik oyun aşaması çocukların oyun oynarken basit rollere bürünmelerine, kurallı oyun aşaması ise yedi-sekiz yaşından sonra çocukların kurallı oyunları oynamaları ilkelerine dayanmaktadır.

Parten'in Sosyal Oyun Aşamalarından katılımsız çocuk aşaması çocuğun kendi kendine hareketli olması, izleyici çocuk aşaması çocuğun diğerlerinin oyunlarını izlemesi, tek başına oyun aşaması çocuğun kendi kendine oyun oynaması, paralel oyun çocuğun diğerlerinin yakınlarında tek başına oynaması ilkelerine dayanır. Birlikte oyun

çocuğun diğer çocuklarla oynarken kendince amaçları olması, işbirlikçi oyun ise çocuğun diğerleriyle etkileşimli olarak oyun oynaması ilkesine dayanmaktadır.

Oyunnardaki bu aşamalar her çocukta benzer şekilde görülmektedir. Ancak çocukların oynadıkları oyun türleri kültürler arasında farklılık göstermektedir. Aksoy ve Çiftçi (2014, 43), oyunları fiziksel hareket oyunları, nesne oyunu, hayali/-miş gibi oyun, dil oyunu ve kurallı oyun olarak incelemişlerdir.

Woll, Merzenich ve Götz (1988) oyunları hareket oyunları, beceri oyunları, top oyunları, dans oyunları, konuşma oyunları, rol yapma oyunları, orantı oyunları, bulmacalar, tekerlemeler, el sanatları ve bitkiler, çocuğun kendi yaptığı oyuncaklarla oynadığı oyunlar ve festival oyunları olarak incelemişlerdir.

Burns (1998-2013/2015), medeniyet ilerlerken oyunların karmaşıklığının arttığını belirtmekte ve oyunları aile kutu oyunları, kâğıt oyunları, domino ve zar oyunları, aile oyunları, sportif ve hareketli oyunlar başlıkları altında incelemektedir.

Yukarıda açıklanan oyun türleri incelendiğinde ise günümüzde daha farklı başlıkların da bu türlere eklenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Çünkü gelişen teknolojiyle birlikte milyonlarca insanın oynadığı farklı oyunlar da oyun kavramının içerisinde kendilerine yer edinmişlerdir. Dolayısıyla oyunlar aşağıdaki tabloda gösterildiği şekilde sınıflandırılabilir.

Tablo 2.19

Oyunlar

İÇ MEKÂN OYUNLARI	BAHÇE-SALON OYUNLARI
Bilgisayar Oyunları	Dil Oyunları
Kart Oyunları	Zihinsel Oyunlar ve Zekâ Oyunları
Dil Oyunları	Fiziksel-Sportif Oyunlar
Zihinsel Oyunlar ve Zekâ Oyunları	Kurallı Oyunlar
Fiziksel-Sportif Oyunlar	Oyuncaklarla Oynanan Oyunlar
Kurallı Oyunlar	
Oyuncaklarla Oynanan Oyunlar	

Bilgisayar oyunları, kart oyunları, dil oyunları, zihinsel oyunlar, fiziksel oyunlar, kurallı oyunlar ve oyuncaklarla oynanan oyunlar iç mekânda oynanmaktadır. Bu oyunlar dış mekânda da oynamaya uygun olup zihinsel oyunlar ve kart oyunlarının dış

mekânda oynanması bazı güçlüklerle sebebiyet vermektedir. Oyunun çocuklukla başlayan bir etkileşim biçimi olduğu inkâr edilemez. Çünkü çocuk oyun yoluyla çevresiyle iletişime girmektedir. Şimdilerde geleneksel oyun ve oyuncakların yanında teknolojik oyun ve oyuncaklar da çocukların ilgisine sunulmaktadır. Çok çeşitli olan oyuncak dünyası çocukları farklı türden oyuncaklarla etkilemektedir. Çocuklara oynarken hem eğlendirip hem de bazı bilgileri öğreten oyuncaklar da piyasada satışa sunulmaktadır. Öyle ki oyuncak piyasasının ticari boyutu da oyuna ve oyuncuğa verilen önemi ortaya koymaktadır. Oyun ve oyuncaklar çocuğun hayatını şekillendirmekte ve ona yön vermektedir. Akandere (2013, 3,4), oyunun çocuğun hayatındaki yerini şöyle açıklamaktadır:

Sınıfta yerinde oturarak veya bahçede hareket ederek oynanan çeşitli oyunların çocuğun gelişimini olumlu yönde etkilediği görülmektedir. Oyun içerisinde çocuk kendini bağımsız ve özgür hissetmektedir. Eğitimciler oyun yoluyla çocuğu en doğal hâlinde tanıma fırsatı bulurlar. Oyun sportif uğraşların ve eğitimin temelini oluşturmaktadır ve kişiliğin gelişiminde ise büyük rol oynamaktadır. Çocuk oynayarak dünyasını ve çevreyi tanımaktadır. Oyunun toplumsal ilişki kurma ve toplumsallaşma bakımından da ayrı bir önemi bulunmaktadır.

Oyunun içine katıldığımızda bireyler arasında iletişim kurulur, oyun herkesi eşit kılar ve herkesi güldürüp eğlendirir (Jones, 1998, 12). Oyunun gönüllü, esnek, faydalı, duyguları uyandırıcı ve amaçlarının belirgin olması gerektiğini ifade eden Badegruber (2005, 2), büyüklerin çocukların oynayarak öğrendiklerini bildiklerini belirtmektedir. Dolayısıyla çocuklar oynayarak öğrendiğine göre çocuklara öğretilecek bütün bilgiler oyunların içerisinde sunulabilir.

Eğitsel Oyunlar

Eğitsel oyun, eğitim amaçlı oynanan oyundur. Eğitsel oyunda önceden belirlenen amaçlar ve kurallar vardır. Oyunun süresi, oynayacak kişi sayısı ve oyunda kullanılacak materyaller önceden belirlenmektedir. Eğitsel oyunda çocuklara öğretilmek istenen davranış değişiklikleri ve bilgiler oyun aracılığıyla sunulmaktadır. Bazı kaynaklarda eğitsel oyunlar sınıfta oynanan oyunlar olarak değerlendirilmektedir. Ancak sınıf dışında oynanan eğitsel oyunların bulunması yapılan bu değerlendirmenin çok doğru olmadığını ortaya koymaktadır. Teknolojinin çocukları hareketsizliğe sürüklediğini belirten Özen, Akçınar, Güllü, Timurkaan, Meriç, Uğraş ve Çoban (2016, 6, 7) eğitsel oyunların onları aşağıdaki yönlerden geliştirdiğini ifade etmektedirler.

Öğretmen eğitsel oyun aracılığıyla öğrencinin hayal kurmasını sağlayıp onun başkasının düşüncelerine saygı duyarak kendi hakkına razı olmasını sağlar. Eğitsel oyun öğrencinin daha kolay öğrenerek aktif öğrenme ortamına girmesini sağlar. Eğitsel oyun öğrencinin fiziki, ruhi ve

zihni çalışmalara hazırlanmasına katkıda bulunur. Öğrenciye kuralları ve kurallara uymayı öğretmek öğrenciler arasındaki farklılıkları ortadan kaldırır.

Antrenör eğitsel oyun ile sporunun çabuk karar vererek mantık yürütme yeteneğini geliştirir. Sporunun fizyolojik gelişimini sağlayıp reflekslerini geliştirir. Sporunun antrenmanlarını daha zevkli hâle getirip yarışma ortamı yaratarak sporunun rekabet duygusunu geliştirir. Sporunun kuvvet, çabukluk, dayanıklılık gibi özelliklerini geliştirir.

Psikolog eğitsel oyun ile bireyin zayıf ve güçlü yönlerini tespit ederek insanlar arası ilişkilerini geliştirmesine katkıda bulunur. Eğitsel oyun bireye hayata bağlanma gücü verir. Eğitsel oyun insanların rahatlayıp gevşemesini sağlar. Psikolog oyun terapileri ile tedavinin etkisini artırarak bireyin toplumsal hayata uyumunu kolaylaştırır.

Anne ve baba eğitsel oyun ile çocuklarına toplumsal kuralları öğretirler. Eğitsel oyun çocuğa bağımsız ve özgür bir ortam hazırlayıp onun sağlıklı bir şekilde gelişmesini sağlar. Çocuğun sosyal bir çevre edinmesine destek olup ona yaşamın zorluklarıyla mücadele gücü verir. Eğitsel oyun çocuğun sorumluluk, özgüven ve saygı duygularını geliştirir.

Eğitsel oyunların bu faydaları oyunların türleri hakkında ipuçları içermektedir.

Yani oyunun bireysel mi takım oyunu mu olduğu buradan da anlaşılmaktadır. Eğitsel oyunlar eğlendirirken öğretir ve geliştirir. Eğitsel oyunun eğlendirici, yaşa uygun ve eğitimsel değer içermesi gerektiğini belirten Pressman (2007, 53), oyunların sınıf yönetimi yaklaşımlarının önemli bir elementi olduğunu ifade etmektedir. Eğitsel oyun yoluyla çocuklardaki sosyal, bilişsel ve fiziksel sorunlar çözülmeye başlar ve çocuk kendini bu yolla tanıyıp birçok şeyi başaracağına inanmaya ve çekinmeden denemeye başlar. Öğretmenler, anne-babalar, psikolog ve antrenörler de bu yolla çocukla olan iletişim bağlarını güçlendirip çocuğun hayatına daha doğru yön vermeye ve ona yeteneklerine göre rehberlik etmeye başlarlar. Eğitsel oyunlar uygulama/uygulanma, oynama/oynanma biçimlerine göre sınıflandırılabilir. Özen vd. (2016, 7) eğitsel oyunları aşağıdaki gibi sınıflandırmışlardır.

Tablo 2.20

Eğitsel Oyun Türleri

TAKLİT OYUNLARI - MÜCADELE OYUNLARI - SPORİF OYUNLAR					
Yaş Gruplarına Göre	Oyun Alanlarına Göre	Oyuncu Sayılarına Göre	Oyun Düzenlerine Göre	Oyun Araç Gereçlerine Göre	Oyunun Amacına Göre
- Okul öncesi (0-6 yaş)	- Sınıf oyunları	- Bireysel Oyunlar	- Çizgide Oynanan Oyunlar	- Araçlı Oyunlar	- Eğlence Amaçlı Oyunlar
- Temel Eğitim (6-14 yaş)	- Bahçe Oyunları	- İkili oyunlar	- Oynanan Oyunlar	- Araçsız Oyunlar	- Eğitim Amaçlı Oyunlar (Beden Eğitimi-Spor-dil eğitimi vb.)
- Yetişkinlik (18-45 yaş)	- Kış Oyunları	- Takım Oyunları	- Çemberde Oynanan Oyunlar		- Sağlık Amaçlı Oyunlar
- Yaşlılık (45 ve üzeri)	- Su Oyunları		- Dağınık Düzende Oynanan Oyunlar		(Duygusal-Fiziksel)

Yukarıdaki tablo incelendiğinde eğitsel oyunlar temelde taklit oyunları, mücadele oyunları ve sportif oyunlar olarak sınıflandırılmıştır. Yaş gruplarına göre okul öncesi (0-6 yaş) , temel eğitim (6-14 yaş), yetişkinlik (18-45 yaş) ve yaşlılık (45 ve üzeri) oyunları olarak sınıflandırılmaktadır.

Eğitsel oyunlar oyun alanlarına göre sınıf oyunları, salon oyunları, bahçede oynanan oyunlar, kışın oynanan oyunlar ve su oyunları olarak sınıflandırılmıştır. Oyuncu sayılarına göre bireysel oyunlar, ikili oyunlar ve takım oyunları olarak sınıflandırılmaktadır. Oyun düzenine göre çizgi üzerinde oynanan oyunlar, çemberin içinde oynanan oyunlar ve dağınık düzende oynanan oyunlar olarak sınıflandırılmıştır. Oyun araç ve gereçlerine göre araçlı oyunlar ve araçsız oyunlar olarak ikiye ayrılmıştır. Oyun amacına göre ise eğitsel oyunlar eğlence amaçlı, eğitim amaçlı ve sağlık amaçlı oyunlar (duygusal-fiziksel) olarak üç grupta incelenmiştir.

Eğitsel oyunlar yukarıdaki tablodaki gibi çeşitlik göstermesine rağmen dersin, konunun ve ortamın uygunluğuna göre bu oyunlardan amaca hizmet edenler seçilmektedir. Eğitsel oyunlar oynayana eğlendirerek öğretmelidir. Oynayanın herhangi bir konudaki eksiğini tamamlayıp sorununu çözmesine yardım etmelidir. Eğitsel oyun oynayanın zihinsel süreçlerine olumlu etki yapabilecek nitelikte olmalı, oynayanların düşünme ve akıl yürütme becerilerini geliştirmelidir.

Eğitsel oyun dersin hedef ve kazanımlarına, öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun olup öğrencinin sosyal gelişimini sağlarken derse ve konuya olan dikkatini de canlı tutmalıdır. Eğitsel oyunda sadece eğlendirme amacı gözetilmez, eğitsel oyun eğlendirir, dinlendirir, öğretir ve yaşama hazırlar.

Eğitsel oyun aynı zamanda iyi bir süreç yönetimini de zorunlu kılar. Oyuna gereğinden az veya daha fazla süre verilmesi öğrencilerin dikkatini dağıtabileceği gibi onların ilgisiz davranmalarına da neden olabilir. Bu nedenle eğitsel oyun sürecinde öğretmen de etkin bir rol üstlenmelidir.

Öğretmen önce oyunu hedef ve kazanımlara uygun olacak şekilde düzenler ve oyunda kullanılacak materyalleri hazırlar. Oyuna başlamadan oyunun öğrencilere öğretmen tarafından oynanarak tarif edilmesi oyunun öğrenciler tarafından anlaşılmasını kolaylaştıracaktır. Oyun başladıktan sonra öğrenciler arasında yaşanabilecek herhangi

bir çatışma durumunda hakemlik yapması gereken öğretmen oyunun önceden belirlenen sürede tamamlanması için öğrencilere oyunların kurallarını önceden anlatmalı ve kurallara uyulmaması durumunda ise yapılacak uygulamaları da açıklamalıdır. Kuralları önceden bilinmeyen ve sınırları çizilmeyen bir oyunun farklı boyutlara taşınabileceği gözden kaçırılmamalı, oyunun kurallarına göre oynanması sağlanmalıdır. Ancak oyuna öğrencilerin de eklenmesini istedikleri kurallarda eklenerek oyunun öğrenciler tarafından daha çok kabul görmesi sağlanabilir.

Eğitsel oyunları hazırlarken ve uygularken öğretmenin çaba harcaması gerekir. Sıradanlığa alışmış, tükenmişlik sendromu yaşayan öğretmenlerin derslerinde farklı yöntem ve teknikleri denemeleri oldukça güçtür. Sınıf mevcudunun fazla olması ve eğitsel oyunun yapısı da öğretmenin işini zorlaştırabilir. Böyle bir durumda sınıfta gruplar oluşturmak ve gruplara başkanlar atamak sorunu çözecektir. Ayrıca eğitsel oyunlar tasarlanırken ve oyun materyali hazırlanırken materyallerin basit, sade ve anlaşılabilir olması gerektiğini belirten Onay (2007, 49), materyallerin dayanıklı, geliştirilebilir ve gerçek hayatı yansıtıcı nitelikte olması gerektiğini ifade etmektedir. Bu araştırmada kullanılacak oyunlar hazırlanırken de bu ilkelere dikkat edilmiştir.

Eğitsel oyunlar bütün derslerde kullanılmaya elverişli hâle getirilebilir. Dersin içeriğine göre oyuna özellik eklenip oyundan özellik çıkarılabilir. Türkçe ve Türk kültürü dersinde ise esas olan dil öğretmek olduğu için dildeki dinleme, konuşma, okuma, yazma becerilerini geliştirmek için oyunlar tasarlanmalı, öğrencilerin ilgisine sunulmalıdır. Alfabenin öğretiminden, deyim ve atasözlerinin öğretimine kadar öğretim programında belirtilen kazanımlara uygun olarak birçok konu ve temada eğitsel oyunlardan faydalanılması mümkündür. Eğitsel oyun yoluyla öğrenciler Türkçedeki kavramları ve kültürümüzdeki birçok değeri oyun içerisinde öğrenirler.

Oyunlar, geleneksel öğretim stratejilerini tamamlamak, öğretmeyi enerjiyle teşvik etmek ve yenilikçi düşüncüyü harekete geçirmek için öğretim tekniklerine çeşitlilik sağlar (Boyle, 2011, 3).

Dil Öğretiminde Kullanılabilecek Eğitsel Oyunlar

Bir dilin öğretimi dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin öğrenene kazandırılmasıyla gerçekleşir. Bu beceriler de oyunlarla daha kolay bir şekilde

kazandırılabilir. Portmann ve Schneider (1997) dil öğretiminde alfabe hikâyeleri, anoloji, harf oyunları, bulmaca oyunları ve kart oyunlarını kullanmışlardır.

Araştırmadan önce Elisan ve Gary (2008), Özdoğan (2009), Sever (2010), Demirel (2010), Einon (2010), Barber (2011), Arslan (2011), Pehlivan (2012), Baki ve Karakuş (2012), karatekin ve Durmuş (2012), Sarıçoban ve Tavil (2012), Akandere (2013), Aksoy ve Dere Çiftçi (2014), Güvendir ve yıldız (2014), Özüdoğru ve Dilman (2014), Antepli (2014), Cengiz ve Zengin (2014), Klug ve Tonte (2014), Ulaş (2015), Özata (2015), Çoban ve Nacar (2015), Burns (2015)'a ait eserler incelenmiş ve bu doğrultuda ders materyalleri ve eğitsel oyunlar tasarlanmıştır.

Dil öğretiminde eğitsel oyunların kullanılmasıyla ilgili yapılan çalışmalarda oyunlar çeşitli şekillerde gruplandırılmıştır. Bu araştırmada araştırmacı tarafından tasarlanıp hazırlanan aşağıdaki eğitsel oyunlar planda belirtilen konular işlenirken ilgili kazanımlar ve öğretilen konular dikkate alınarak uygulama takviminde belirtilen tarih ve sürelerde kullanılmıştır.

Beş Kapak Oyunu: Varlıkların (meyve-eşya- hayvan vb.) İsimleri.

Alfabenin Şifresi: Alfabe.

Baş: Sayılar.

Bil-Yaz: Varlıkların (meyve-eşya- hayvan-taşıt-meslek vb.) İsimleri.

Bileklik ve Kolye Yapıyorum: Alfabe-İsimler.

Beştaş ve Bilye Oyunu: Sayılar.

Birleştir: Kök-Ek-Kelime.

Bombom: Dinî ve Millî Bayramlar.

Boncuklar: Sayılar.

Bul-Kazan: Gün-Ay-Mevsimler-İsimler.

Çiçekleri Toplayalım: Gün-Ay-Mevsimler.

Cuz-Diz: Harfler-Mevsimler.

Çevir Bakalım: Meyve-Hayvan-Eşya-Giysi-Sayılar-Taşıtlar-Günler-Aylar-Mevsimler.

Dondurma Çubukları: Günler-Aylar-Mevsimler-Eş anlam-Karşıt Anlam-Renkler.

Kartlar: Sayılar-Varlıkların İsimleri-Memleket Şiirleri.

Eşini Bul: Varlıkların (renk-meyve-eşya- hayvan-taşııt-meslek-akrabalık vb.) İsimleri.

Kartları Eşleştir: Türkiye-Atatürk-Türk Kültürü-Devlet Yöneticilerimiz.

Harf Küpleri: Harfler-Kelimeler.

Hayvan Kaşeleri: Hayvanların İsimleri.

Hayvan Küpleri: Hayvanların İsimleri.

Hırsız Karga: Varlıkların (meyve-eşya- hayvan vb.) İsimleri.

Boya Kalemlerim: Renkler.

Kaptan Der Ki: Eylemler.

Karagöz ile Hacivat: Dinî Bilgiler-Maniler-Okuma-Konuşma Becerisi.

Numaralı Kartlar: Varlıkların (meyve-eşya- hayvan-giysi-taşııt-meslek vb.) İsimleri- Sayılar-Türk Tarihi ve Türkiye'yi Tanıma-Cümle Kurma.

Kelime Küpü: Kelime Türetme.

Alfabetik Kelimeler: Alfabe-Kelime Bilgisi.

Kervansaray: Türkiye-Türkiye'nin Şehirleri.

Kule: Günler-Aylar-Mevsimler.

Kutular: Günler-Aylar-Mevsimler- Varlıkların (meyve-eşya- hayvan-taşııt-giysi-meslek vb.) İsimleri.

Cümle Küpleri: Cümle Oluşturup Yazma.

Alışveriş: Paralar-Günler-Aylar-Mevsimler- Varlıkların (meyve-eşya- hayvan-taşııt-giysi-meslek vb.) İsimleri.

Labirentler: Varlıkların (meyve-eşya- hayvan-taşı-t-giysi-meslek vb.) İsimleri ve Sayılar

Bulmacalar: Millî Kültür ve Din Kültürü Konuları.

Küçük Matbaacı: Kelimeler.

Mandallar: Varlıkların (meyve-eşya- hayvan-taşı-t-giysi-meslek vb.) İsimleri ve Sayılar.

Mıknatıslı Harfler ve Sayılar: Alfabe- Kelimeler ve Sayılar.

Ben Saatim: Saatler.

Saat Kaç?: Saatler.

Timsahı Tamamla: Sayılar.

İpe Dizelim(Çengelliler): Varlıkların (meyve-eşya- hayvan-taşı-t-giysi-meslek vb.) İsimleri, Gün, Ay, Mevsimler ve Sayılar.

Sayıları Sırala: Sayılar.

Yapboz: Dinî Bilgiler-Türkiye Haritası-Masal Kahramanlarımız-Türkiye'nin Bölgeleri-Varlıkların (meyve-eşya- hayvan-taşı-t-giysi-meslek vb.) İsimleri.

Yapışkan Harfler: Gün, Ay, Mevsimler ve Sayılar.

Yukarıdaki eğitsel oyunların tamamına yakını araştırmacın tasarımı olup birkaç oyun yabancı dillerdeki kaynaklardan Türkçeye uyarlanıp uygulamada kullanılmıştır. Hazırlanan eğitsel oyunlara ilişkin açıklamalar ekler bölümünde yer almaktadır. Türkçe ve Türk kültürü dersi öğretmenlerinin kullanımı için oyunlara ait dosyalar araştırmanın duyurulması için hazırlanan web sayfası ve sosyal medya hesaplarından paylaşılacak ve alana ilgi duyanların dikkatine sunulacaktır.

Aşağıdaki tablo 2.21'de yer alan oyunlar ise dil becerilerinin (dinleme, konuşma, okuma, yazma) öğretilmesinde kullanılabilir.

Tablo 2.21

Dil bilgisi Öğretiminde Kullanılabilecek Eğitsel Oyunlar

Eğitsel Oyun	Kullanıldığı Öğrenme Alanı
Alfabenin Şifresi	Alfabe
Alfabetik Kelimeler	Alfabe-Kelime Bilgisi
Beş Kapak Oyunu	Varlıkların (meyve-eşya- hayvan vb.) İsimleri
Bileklik ve Kolye Yapıyorum	Alfabe-İsimler
Bil-Yaz	Varlıkların (meyve-eşya- hayvan-taşıt-meslek vb.) İsimleri
Birleştir	Kök-Ek-Kelime
Cümle Küpleri	Cümle Oluşturup Yazma
Harf Küpleri	Harfler-Kelimeler
Kaptan Der Ki	Eylemler
Karagöz ile Hacivat	Dinleme- Konuşma-Okuma Becerisinin Geliştirilmesi
Kelime Küpü	Kelime Türetme
Küçük Matbaacı	Kelimeler-Değerler
Mıknatıslı Harfler	Alfabe ve Kelimeler
Yapboz	Alfabe

Yukarıda isimleri ve kullanıldığı öğrenme alanı verilen eğitsel oyunlar araştırmacı tarafından tasarlanmıştır. Bu oyunlardan sadece birkaç tanesi Alman oyunlarından Türkçeye uyarlanmıştır. Oyunların hazırlanışı ve uygulama basamakları ekler bölümünde yer alan oyunlar hakkındaki bilgiler başlığında ayrıntılarıyla anlatılmıştır.

Konuyla ilgili Araştırmalar

Aşağıda Türkçe ve diğer derslerde eğitsel oyun uygulamaları, iki dillilik ya da yurt dışında Türkçe öğretimi konularında yapılan araştırmalara yer verilmiştir.

Türkçe Derslerinde Eğitsel Oyunların Kullanılmasıyla İlgili Araştırmalar

Kırkkılıç, Kılıç ve Topal (2005) tarafından yapılan Oyunlaştırma Yönteminin Dil Öğretiminde Yeri, Önemi ve Bazı İngiliz Araştırmacıların Bu Yöntemle İlgili Tespitleri adlı araştırmada konuyla ilgili çalışmalara yer verilmiştir. Araştırmada oyunlaştırma yöntemiyle düzenlenen etkinliklere katılan öğrencilerin kişilik gelişimlerinin olumlu bir seyir izlediği; bakış açıları, tepkileri ve düşüncelerinin olgunlaştığı; sınıflarında dramatik etkinliklere katılan öğrencilerin dil sanatlarını hızlı ve kolay bir biçimde öğrenebildikleri ve ana dil eğitiminde oyunlaştırmanın eğitim sürecini daha kalıcı hâle getirdiği ifade edilmektedir.

Kara (2010) tarafından yapılan Oyunlarla Yabancılara Türkçe Öğretimi başlıklı araştırmada konuşma, yazma, anlama ve dilbilgisi derslerinde farklı yabancı öğrenci gruplarının oyun etkinlikleri sayesinde Türkçeyi daha hızlı ve kolay öğrenerek zevk aldıkları, derslere seyerek ve isteyerek katıldıkları ve öğrendikleri bilgilerin daha kalıcı olduğunun tespit edildiği belirtilmiştir.

Bağcı (2011) tarafından yapılan İlköğretim 1., 2. ve 3. Sınıf Türkçe Dersi Öğretmen Kılavuz Kitaplarında Yer Verilen Eğitsel Oyun Etkinliklerinin İncelenmesi ve Alternatif Etkinlik Önerileri başlıklı araştırmada kaynak taraması ve doküman incelemesi yapılmış, eğitsel oyun yönteminin ilköğretim birinci kademe Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarında yeterli olarak kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Gedik (2012) tarafından yapılan Ortaokul İkinci Sınıf Öğrencilerinin Temel Dil Becerilerinin Geliştirilmesinde Eğitsel Oyunların Başarı ve Kalıcılığa Etkileri başlıklı araştırmada eğitsel oyunların öğretme ve öğrenme sürecinde yer almasının öğrencilerin temel dil becerilerinin gelişmesinde önemli bir rol oynadığı sonucuna varılmıştır.

Gülsoy (2013) tarafından yapılan 6. Sınıf Öğrencilerinin Kelime Hazinesinin Geliştirilmesinde Eğitsel Oyunların Etkisi adlı çalışmada eğitsel oyunların öğrencilerin kelime hazinesini geliştirmede etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sağlam (2013) tarafından yapılan Oyunların Dil Bilgisi Öğretiminde ve Kelime Serveti Etkinliklerindeki Yeri (Yenilenen İlköğretim 5. Sınıf Ders Kitapları Örneği) başlıklı araştırmada Türkçe ders kitapları incelenmiş ve kitaplarda oyunların kısıtlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Varışoğlu, Şeref, Gedik ve Yılmaz (2013) tarafından yapılan Türkçe Dersinde Uygulanan Eğitsel Oyunlara Yönelik Tutum leği: Geçerlilik ve Güvenilirlik alıőması adlı araştırmada Türkçe derslerinde uygulanan eğitsel oyunlara yönelik ilköğretim ğrencilerinin tutumlarını belirlemek için bir ölçek geliőtirilmiőtir. Geçerlilik ve güvenilirlik analizleri yapılmıőt, sonuçlarına göre geliőtirilen ölçeğin öğrencilerin eğitsel oyunlara karőtı tutumlarını belirlemede uygun niteliklere sahip olduğu sonucuna ulaőtılmıőtır.

Gedik ve Tekin (2015) tarafından yapılan Ortaokul Türkçe Dersi ğretmen Kılavuz Kitaplarında Yer Alan Eğitsel Oyunların Niteliksel ve Niceliksel Olarak İncelenmesi baőtıklı araştırmada ortaokul Türkçe ğretmen kılavuz kitapları incelenmiőt, Türkçe dersinin belirtilen amaçlarına ulaőtmasında önemli yeri olan eğitsel oyunlara kitaplarda yeterli miktarda yer verilmediği sonucuna ulaőtılmıőtır.

Gedik (2017) tarafından yapılan Ortaokul 2. Sınıf ğrencilerinin Okuma Becerilerinin Geliştirilmesinde Eğitsel Oyunların Baőtari ve Kalıcılığa Etkisi baőtıklı araştırmada eğitsel oyunlarla ğretim tekniğinin öğrencilerin okuma becerisinin geliştirilmesinde mevcut ğretim programı yaklaőtımlarına göre etkisinin daha fazla olduğu sonucuna ulaőtılmıőtır.

Türkçe Dıőtındaki Derslerde Eğitsel Oyun Uygulamalarıyla İlgili Araştırmalar

Gürbüz (2004) tarafından yapılan Fransızcadaki Seslerin Oyunlarla ğretimi baőtıklı çalışmada Fransızcayı birinci ya da ikinci yabancı dil olarak öğrenmekte olan yetiőtkinlere dinlediklerini anlamlandırmalarına iliőtkin oyun, atasözü, bilmece, bulmaca, Şiir, tekerleme, teyp, video-cd-dvd gibi iőtisel ve görsel araçlar aracılığıyla yapılan öğretimin sınıftaki öğrenme ortamına etkisi araştırılmıştır.

Şahhüseyinoğlu (2007) tarafından yapılan Eleştirel Dőtnme ve Eğitsel Oyunlar: İngiliz Dili Aday ğretmenlerinin Görüşleri adlı araştırmada katılımcılar eğitsel oyun süreciyle ders sunumunu eğlenceli bulup eğitsel oyunların problem çözme ve eleştirel dőtnme becerilerine olumlu anlamda etki ettiğini belirtmiőtlerdir. Ayrıca aday öğretmenler bu tip etkinliklerin bilhassa gerçek tartışma ve konuşma imkânı sunarak İngilizce konuşma becerilerinin de geliőtmesine katkıda bulunduğunu belirtmiőtlerdir.

Çangır (2008) tarafından yapılan İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Derslerinde Eğitsel Oyun Yönteminin Uygulanma Durumu adlı araştırmada Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde eğitsel oyun yönteminin ne kadar sıklıkla ve etkinlikle uygulandığı varsa yöntemin uygulanması ile ilgili olumsuzlukları ortaya koymak ve ders öğretmenlerinin yeterlilik düzeylerini tespit etmek amaçlanmıştır. İlgili araştırmada Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun eğitsel oyun yöntemi hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve bu yöntemi sıklıkla ve yeterlilikle uygulamadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Çankaya ve Karamete (2008) tarafından yapılan Eğitsel Bilgisayar Oyunlarının Öğrencilerin Matematik Dersine ve Eğitsel Bilgisayar Oyunlarına Yönelik Tutumlarına Etkisi adlı araştırmada öğrencilerin matematik dersine ve eğitsel bilgisayar oyunlarına karşı olumlu bir tutum sergiledikleri tespit edilmiştir. Fakat araştırmacılar tarafından geliştirilip uygulanan Orantılı Tetris ve Orantılı Palyaço oyunlarına karşı ise öğrencilerin olumlu bir tutumları olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bakar, Tüzün ve Çağıltay (2008) tarafından yapılan Öğrencilerin Eğitsel Bilgisayar Oyunu Kullanımına İlişkin Görüşleri: Sosyal Bilgiler Dersi Örneği adlı araştırmada 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersini almakta olan yirmi dört öğrenci ile dokuz hafta süresince uygulama yapılmış, öğrencilerin derste hazırlanan eğitsel oyun ortamını beğendikleri ve bu eğitsel oyun ortamının sosyal bilgiler dersinde destekleyici olarak kullanılmasının motivasyonlarını artırdığı tespit edilmiştir.

Özbal (2009) tarafından yapılan İlköğretim Okullarındaki Yabancı Dil Öğretiminde Eğitsel Oyunların Yeri ve Önemi başlıklı araştırmada oyun yoluyla öğretimin geleneksel öğretimden daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tortop ve Ocak (2010) tarafından yapılan Sınıf Öğretmenlerinin Eğitsel Oyun Uygulamalarına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi adlı araştırmada sınıf öğretmenlerinin eğitsel oyun uygulamalarına yönelik formasyon düzeyleri açısından kendilerini yeterli bulup aktif spor yapan veya spora ilgi duyan sınıf öğretmenlerinin eğitsel oyun uygulamalarına ilişkin yaklaşımlarının olumlu olup kendilerini yeterli gördükleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Akgün, Nuhoglu, Tüzün, Kaya ve Çınar (2011) tarafından yapılan Bir Eğitsel Oyun Tasarımı Modelinin Geliştirilmesi adlı çalışmada eğitsel bilgisayar oyunları tasarım sürecine ilişkin literatür taraması yapılmış, çeşitli oyun tasarım modelleri

incelenip belirlenen oyun tasarımı bileşenleri doğrultusunda literatüre dayalı bir eğitsel oyun tasarım modeli önerilmiştir.

Türksever (2011) tarafından yapılan Çizgi ile İlgili Temel Konuların Öğretiminde Oyunlaştırılmış Yaratıcı Etkinliklerin Öğrenme Erişisine Etkisi başlıklı araştırmada çizgi konusunu oyunla öğretim yöntemi ile öğrenen öğrencilerin öğrenme düzeyinin geleneksel yöntemle öğrenen öğrencilerin öğrenme düzeyinden yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Coşkun, Akarsu ve Kariper (2012) tarafından yapılan Bilim Öyküleri İçeren Eğitsel Oyunların Fen ve Teknoloji Dersindeki Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi adlı araştırmada bilimsel öykü içerikli eğitsel oyunların deney grubu öğrencilerinin akademik başarılarında artış sağladığı ve bu grup lehine anlamlı bir farklılık oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Genç, Genç ve Yüzüak (2012) tarafından yapılan Kavram Yanılgılarının Oyunlarla Tespiti: Tabu Oyunu başlıklı araştırmada öğrencilerdeki kavram yanılgılarını tespit etmek amacıyla tabu oyunu kullanılmış, öğrenciler oyun oynarken süreç kamera ile kayıt altına alınmış, görüntüler daha sonra incelenerek öğrencilerin kavramları nasıl öğrendikleri, hangi kelimeler ile kavramları nasıl ilişkilendirdikleri tespit edilmiştir. Arkadaşlarına kavramları buldurmaya çalışan öğrencilerin hangi kavram yanılgılarını yaptıkları belirlenmiş, derslerde öğrendikleri kelimeler ile bu kavramları anlatmaya çalıştıklarında ise kavram ile alakası olmayan benzetmeler yaparak kavramları buldurmaya çalıştıkları gözlemlenmiş ve onların kavram yanılgılarının belirlenmesine yönelik bir bakış açısı kazandırılmaya çalışılmıştır.

Gözalan (2013) tarafından yapılan Oyun Temelli Dikkat Eğitim Programının 5-6 Yaş Çocuklarının Dikkat ve Dil Becerilerine Etkisinin İncelenmesi başlıklı araştırmada Oyun Temelli Dikkat Eğitim Programının 5 ve 6 yaş çocuklarının dikkat ve dil beceri düzeylerini arttırmada etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Korkusuz ve Karamete (2013) tarafından yapılan Eğitsel Oyun Geliştirme Modelleri başlıklı araştırmada bilgisayar oyunu çeşitleri, eğitsel oyunlar, özellikleri ve eğitsel oyun geliştirmek için önerilen eğitsel oyun tasarım modelleri hakkında bilgi verilmiştir. Araştırmada oyun geliştirme isteğinde olan eğitimcilere, eğitsel oyun sektöründe yazılım geliştirenlere eğitsel oyun geliştirme sürecine ilişkin stratejiler önerilmiştir.

Karamustafaoğlu ve Kaya (2013) tarafından yapılan Eğitsel Oyunlarla Yansıma ve Aynalar Konusunun Öğretimi: Yansımali Koşu Örneği başlıklı araştırmada tasarlanan etkinlikler fen ve teknoloji derslerinde uygulanabilirlikleri yönünden değerlendirilmiş ve çeşitli öneriler sunulmuştur.

Gökbulut, ve Yumuşak (2014) tarafından yapılan Oyun Destekli Matematik Öğretiminin 4. Sınıf Kesirler Konusundaki Erişi ve Kalıcılığa Etkisi başlıklı araştırmada oyunla desteklenen matematik öğretiminin başarıyı artırıp kalıcılığı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bayram (2015) tarafından yapılan 8. Sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Harita Üzerinde Oynanan Kutu Oyunları Kullanımının Öğrenci Başarısı ve Hatırda Tutmaya Etkisi adlı araştırmada kutu oyunlarının, öğrencilerin derse karşı ilgisini artırıp onlara eğlenecekleri bir öğrenme ortamı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kaya ve Elgün (2015) tarafından yapılan Eğitsel Oyunlar ile Desteklenmiş Fen Öğretiminin İlkokul Öğrencilerinin Akademik Başarısına Etkisi başlıklı araştırmada derslerin eğitsel oyunlarla desteklenerek işlenmesinin öğrenci başarısına katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlkin ve Semerci (2016) tarafından yapılan İlkokul 3.Sınıf Öğrencilerine İngilizce Kelime Öğretiminde Eğitsel Oyunların Akademik Başarıya Etkisi başlıklı araştırmada eğitsel oyunlarla İngilizce kelimeler öğretilen deney grubundaki öğrencilerin akademik başarıları ile oyun dışı etkinlikler kullanılan kontrol grubundaki öğrencilerin başarıları arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yukarıdaki araştırmalarda eğitsel oyunlar farklı alanlarda kullanılmış ancak benzer sonuçlara ulaşılmıştır. İlgili araştırmaların tamamında eğitsel oyunun öğrencilerin akademik başarılarını artırdığı, bilgileri kalıcı hale getirdiği, öğrencilerin dil becerilerini geliştirdiği vb. sonuçlara ulaşılmıştır. Yapılan bu araştırma yukarıdaki araştırmalardan farklı olarak yurt dışında yaşayan iki dilli çocuklara Türkçe öğretimi alanında olduğu için farklılık taşımaktadır.

İki Dillilik ve Yurt Dışında Türkçe Öğretimiyle İlgili Araştırmalar

İki dillilere Türkçe öğretimi ya da yurt dışında Türkçe ve Türk kültürü öğretimi konusunda aşağıdaki araştırmalar yapılmıştır.

Sağlam, (1990) tarafından yapılan Federal Alman Okullarındaki Türkçe ve Türk Kültürü Programlarının Düzenlenmesi ve Yürütülmesi başlıklı araştırmada bütün eyaletlerde Türkçe ve Türk Kültürü Programlarına okulun olağan eğitim-öğretim zamanının dışında, genellikle öğleden sonra 2-3 saatlik sürelerde yer verildiği ifade edilmektedir. Ayrıca bu araştırmada Türkçe ve Türk kültürü derslerinin okulun olağan programları içine alınarak, uygun bir zaman dilimi içinde yönetmeliklerde öngörülen ders saati kadar yapılması ve öğrencilerin ders başarısına etki etmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yağmur (2006) tarafından yapılan Batı Avrupa’da Türkçe Öğretiminin Sorunları ve Çözüm Önerileri adlı araştırmada Türkçe dersi almayan öğrencilerin Türkçeyi kimliklerinin bir parçası olarak görmedikleri tespit edilmiştir. Ayrıca Türkçe dersi alan öğrencilerden farklı olarak her Türk’ün ana dilini bilmesinin önemli olmadığını ifade eden Türkçe dersini almayan öğrenciler bulunduğu ve Türkçenin yurt dışında etkili olarak öğretilmesi için çok nitelikli öğretmenler ve malzemeler gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Akyol (2009) tarafından yapılan Türkçenin İki Dilli Bir Çocuk Tarafından Edinimi: Bir Durum Çalışması başlıklı araştırmada birinci dil (İngilizce) edinim süreci devam ederken ikinci dili (Türkçe) edinmeye başlayan iki dilli bir çocuğun ikinci dildeki gelişimi incelenmiştir. Araştırmada iki dilli çocuğun Türkçe kullanımı ve gelişiminin belirli bir oranda tek dilli Türkçe konuşan çocuklara benzediği, çocuğun özne kullanımı ve olumsuz ifadeleri kullanmada da İngilizcenin etkisinde kaldığı tespit edilmiştir.

Belet (2009) tarafından yapılan İki Dilli Türk Öğrencilerin Ana Dili Türkçeyi Öğrenme Durumlarına İlişkin Öğrenci, Veli ve Öğretmen Görüşleri (Fjell İlköğretim Okulu Örneği, Norveç) adlı araştırmada öğretmen görüşlerine yer verilmiş, öğretmenler öğrencilerinin ana dildeki telaffuzlarının bozuk olduğundan, büyük bir kısmının sözcük dağarcıklarının yetersiz olduğundan, öğrencilerin okuduklarını anlamadıklarından, çok az sözcükle konuştuklarından, Türkçe öğrenme ile ilgili motivasyonlarının düşük olduğundan yakınmışlar ve yazmada zorlandıklarını belirtmişlerdir.

Çalışkan (2009) tarafından yapılan Kavramsal Anahtar Modeliyle İki Dilli Çocuklara Metafor ve Deyim Öğretimi başlıklı araştırmada kavramsal anahtar modeline göre eğitim verilen iki dilli deney grubu öğrencilerinin öğrendikleri deyimleri klasik

yöntemle eğitim verilen iki dilli kontrol grubu öğrencilerine göre daha iyi hatırladıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Güzel (2010) tarafından yapılan İki Dillilere Türkçe Öğretimi (Almanya Örneği) adlı çalışmada işçilerimizin dil problemi yüzünden Alman toplumuyla kaynaşamadıkları ancak Almancayı öğrenen genç neslin ise Türkçeyi konuşamaz hâle geldiği ifade edilmektedir. Yıllardır yurt dışında büyük çoğunlukla da Almanya'daki vatandaşlarımızın çocuklarına Türkçe ve Türk kültürü dersleri verilmektedir. Ancak bu konuda yapılan çalışmalar sadece var olan durumu açıklayıcı nitelikteki çalışmalardır.

Rezzagil (2010) tarafından yapılan 5-8 Yaş İki Dilli Çocukların Türkçe Artikülasyon Özelliklerinin Sesbilgisel (Fonolojik) Süreçler Açısından İncelenmesi başlıklı çalışmada bazı süreçlerin yaşla beraber kullanımı azalırken bazı süreçlerin kullanımında yaşla beraber artış olduğu, bazı süreçlerin ise büyük yaş grubunda görülmediği ve yaşla beraber kaybolduğu, iki dilli çocukların dil edinimlerinin değerlendirmesinde sesli fonemlerin sessiz fonemler kadar önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Demir (2010) tarafından yapılan Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı Kapsamındaki Türkçe Dersi Kazanımlarının Değerlendirilmesi başlıklı çalışmada öğretim programındaki amaç ve kazanımların işlevsel boyutunda daha hassas olunması ve kazanımların sadece teorik düzeyde değil de uygulama düzeyinde de işlerliğe kavuşturulması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Şen (2010) tarafından yapılan Yurt Dışında Yaşayan Türk Çocuklarının Ana Dili Eğitimine Yönelik Millî Eğitim Bakanlığı Bünyesinde Yapılan Çalışma ve Uygulamalar başlıklı çalışmada bakanlığın Uzaktaki Yakınlarımız Projesi ve Millî Eğitim Şûraları incelenmiştir. Projede Yurt dışındaki Türk çocuklarına yönelik Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programının geliştirilmesi ve bu programa uygun ders, çalışma ve öğretmen kılavuz kitabı ile öğretim materyallerinin hazırlanıp dağıtılmasına yer verilmiştir. Ayrıca projede, yurt dışında görev yapmakta olan öğretmenlere, eğitim müşavirleri ve eğitim ataşelerine hazırlanan materyallerin tanıtımına yönelik eğitim verilerek Türkçenin doğru, güzel ve etkili kullanılma becerisinin geliştirilmesi ve Türk kültürünün tanıtımını yapacak bir internet sitesinin oluşturulması gerektiği belirtilmiştir. Bunun yanında ilgili çalışmada incelenen on yedi şûrada yurt dışındaki Türk çocuklarının eğitimi konusunun gündem maddesi olarak şûralarda görüşülmediği, on,

on iki, on beş ve on yedinci millî eğitim şûralarında ise yurt dışında yaşayan Türk çocuklarının eğitime yer verildiği tespit edilmiştir.

Yol (2011) tarafından yapılan Yurt Dışındaki Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimindeki Sorunlar başlıklı araştırmada öğretim programı, Türkçe dersi ve ders kitabı, öğretmen, aile, öğrenci, yürütülen politikalarla ilgili sorunlar ve diğer sorunlara ve çözüm önerilerine yer verilmiştir.

Göçer ve Moğul (2011) tarafından yapılan Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İle İlgili Çalışmalara Genel Bir Bakış adlı araştırmada literatür taramasına, yabancılara Türkçe öğretimiyle ilgili olarak yapılan çalışmalara değinilmiş ve bu alandaki gelişmeler dikkate alınarak uygulamada karşılaşılan sorunlar ve bu sorunların çözümüne ilişkin önerilere yer verilmiştir.

İnce (2011) tarafından yapılan Yurt Dışındaki Türk Çocuklarının Ana Dilleri Türkçede Yaşadıkları Anlatım Sorunları: Fransa Örneği adlı araştırmada öğrencilerin sözlü ve yazılı dil becerileri incelenmiş, yurt dışında yaşayan Türk öğrenciler için uygulanan Türkçe ve Türk kültürü derslerinin verimliliği tartışılmış, öğrencilerin dil becerilerinde yaşadıkları sorunlar ifade edilmiştir. İlgili araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Öğrencilerin daha çok Fransızca kitap okuma eğilimindedirler.
- Öğrenciler iletişim kurmada Fransızca'yı tercih etmektedirler.
- Öğrencilerin yazılı ve sözlü iletişim becerileri yetersizdir.
- Yurt dışında yaşayan Türk öğrencileri için uygulanmakta olan Türkçe ve Türk Kültürü Öğretim Programı yazılı ve sözlü anlatım bağlamında hedeflediği dil becerilerini öğrencilere kazandırmaktan uzaktır.

Koçak (2012) tarafından yapılan Almanya'da Yaşayan Türklerin Türkçe Dil Becerileri Üzerine Bir İnceleme başlıklı araştırmada ana dilin önemi ifade edilmiş, Almanya'daki gurbetçilerin aile içerisinde ve yaşadıkları sosyal çevrelerde ana dillerini yeterince kullanmamalarından kaynaklanan ve Almanya Türkçesi olarak adlandırılan bir kullanım biçiminin ortaya çıktığı belirtilmiştir.

Şahan (2012) tarafından yapılan Almanya' da İlkokullara Devam Eden Türk Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Nitel Bir Analizi adlı çalışmada öğrenciler, aileler, okullar ve eğitim sisteminin yapısından kaynaklanan sorunlar ve bu sorunların çözümü için alınabilecek önlemler belirtilmiştir.

Ekmekçi (2012) tarafından yapılan Belçika’da Türkçe Öğretimi ve Karşılaşılan Temel Sorunlar başlıklı araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Türkçe ve Türk kültürü dersine katılmakta olan öğrenciler çoğunlukla derse ilgi göstermemektedirler ve bu öğrencilerin motivasyon düzeyleri oldukça düşüktür.
- Öğrenciler kadar velilerinin de derslere olan ilgisi düşüktür.
- Ders yapılan dernekler ve okulların fiziki ortamları ve eğitim teknolojileri yetersizdir.
- Öğrenciler, Türkçe öğretmenlerine ana dillerini kullanmasından ötürü bir aile ferdi gibi samimi davranmaktadır.
- Kullanılan ders kitaplarının sadece 1-3. sınıflar için hazırlananı öğrencilerin seviyelerine uygun olup 4-5, 6 ve 7. sınıf ders ve çalışma kitapları yetersizdir ve bu kitapların dili ağırdır, kitaplar sıkıcı olup öğrencilerin seviyelerinin üstündedir.
- Kitapların tek kitap hâlinde hazırlanması yanlıştır.

Erdil (2012) tarafından Hollanda’da Yaşayan İki Dilli ve Türkiye’de Yaşayan Tek Dilli Türk Çocukların Dil Özelliklerin Sohbet ve Öyküleme Dil Örneği Bağlamlarında Karşılaştırılması adlı araştırmada sohbet ve öykü tekrar anlatımında kullanılan yapılara ve eklere ilişkin ölçümlerde, tek dilli çocukların iki dilli akranlarından daha ileri olduğunu tespit edilmiştir.

Yıldız (2012) tarafından hazırlanan Yurt Dışında Yaşayan Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi adlı çalışmada yurt dışında Türkçenin ana dili olarak öğretime, öğrencilerin, velilerin ve öğretmenlerin ana dili olarak Türkçe öğretimiyle ilgili görüşlerine yer verilmiştir. Araştırmada Federal Almanya’da yaşayan 7-18 yaş arasındaki Türk öğrencilerin ana dili Türkçe dersleriyle ilgili görüşleri incelenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun Türkçelerini geliştirip aileleriyle ve Türk arkadaşlarıyla iyi iletişim kurmak istedikleri belirtilmiştir. Ayrıca öğrenciler Türkçeyi etkili bir biçimde kullanıp derslerinde başarılı olmak istediklerini, Türkiye’deki yakınlarıyla kolay anlaşp ilerideki iş hayatlarında kendilerine bu açıdan fayda sağlayarak ana dillerini (Türkçe) ilerleterek Almancalarını da geliştirmek gibi nedenlerle Türkçe öğrenmeyi amaçladıklarını ifade etmişlerdir.

Arslangilay (2013) tarafından yapılan 3. Kuşak Türk Çocukları ve İki Dilli-İki Kültürlü Eğitim Modelleri (Hessen Eyaleti Koala Projesi) başlıklı araştırmada iki dilliliği desteklemeyi amaçlayan KOALA’nın öğrencilerin iki dilliliklerini geliştirdiği tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmanın öğrencilerin daha yüksek seviyeli okullara gitmelerini desteklediği, kendilerine güvenlerini ve ana dil derslerine katılımlarını artırdığı, Türkçe öğretmenlerinin de mesleki ve duygusal kazanım sağlamalarında etkili olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Aydın (2013) tarafından yapılan İki Dilli Türk Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerilerine Yönelik Bir Durum Çalışması adlı çalışmada iki dilli Türk öğrencilerin Türkçenin yazım ve noktalamasına ilişkin ciddi sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin ses, şekil, anlam bilgisi ve söz dizimsel yanlışlarının fazla olduğu, yazılı anlatımla sorunların kaynağında ise Türkçeye yeteri kadar hâkim olmamalarının yanında Almancanın da etkisinin bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bekar (2013) tarafından yapılan Almanya'da Türkler ve Türkçe başlıklı çalışmada Almanya'nın uyguladığı politikaların sonucunda Türkçenin geleceğinden endişe duyulmaya başlandığı ifade edilmektedir. Ayrıca çeşitli nedenlerle Türkçe derslerinin yapılmasının engellendiği ve Alman devletinin Türk çocuklarının Türkçe ile ilişkilerinin sadece aile içinde konuşulan Türkçeyle sınırlı kalmasını istediği belirtilmiştir.

Baklavacı (2013) tarafından yapılan Fransa'daki İki Dilli (Fransızca-Türkçe) Çocuklarda Dil Kullanımı ve Fransızca Yazı Dili Yeterlilik Değerlendirmesi başlıklı çalışmada iki dilli Fransız-Türk öğrencilerin yazılarında en sık yaptıkları yazım hatalarının morfolojik tipteki hatalar ve gramer yanlışlıkları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yılmaz (2014) tarafından yapılan İki Dillilik Olgusu ve Almanya'daki Türklerin İki Dilli Eğitim Sorunu başlıklı çalışmada Almanya'nın ulus-devlet politikasını yürütmesi ve bu nedenle de azınlık çocuklarının ana dillerini öğrenme haklarını engellediği belirtilmiştir. Ayrıca iki dillilik konusunda yapılan çalışmaların kısıtlı olup ilgili kurumlara ulaşmaması, çocuklara verilen dil eğitiminin yetersiz kaldığı ve yurt dışındaki vatandaşlarımızın ana dilleri Türkçeyi kullanma becerilerinin gelişmesi amacıyla uygulamaya konan Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Öğretim Programındaki aksaklıklar da sorunlar arasında sıralanmıştır.

Bekar (2016) tarafından yapılan Almanya'da Türkçenin Ana Dili Olarak Öğretimiyle ve Türklerin Türkçe Kullanımlarıyla İlgili Kaynakça Denemesi adlı çalışmada Almanya'daki Türk nüfusu hakkında kısa bilgiler verilmiş, Türkiye'de ve Almanya'da konuyla ilgili yapılan çalışmalar sıralanmıştır. Araştırmaya göre Almanya'da Türkçe öğretimi, iki dillik, Türkçe ve Türk kültürü derslerine ilişkin 1975-2015 yılları arasında yurt içinde on yedi kitap, on dokuz tez, altmış sekiz makale ve

bildiri, yurt dışında ise on dört kitap, dört tez, seksen beş bildiri ve makale yayımlanmıştır.

Çelik ve Gülcü (2016) tarafından yapılan Yurtdışında Kullanılan Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitaplarına Yönelik Öğretmen Görüşleri adlı araştırmada öğretmenlerin Millî Eğitim Bakanlığı tarafından gönderilen ders kitaplarının birçok açıdan yetersiz kaldığı, ders kitaplarının öğrencilere zamanında ulaştırılmadığı ve öğretmenlerin bu nedenden dolayı başka materyaller kullandıkları ifade edilmiştir.

Arıcı ve Kırkılıç (2017) tarafından yapılan Yurt Dışında Görev Yapan Türkçe ve Türk Kültürü Öğretmenlerinin Türkçe ve Türk Kültürü Derslerine İlişkin Görüşleri başlıklı araştırmada Almanya'da görev yapmakta olan Türkçe ve Türk kültürü öğretmenlerinin görüşleri değerlendirilmiştir. Araştırmada Türkçe ve Türk kültürü ders kitaplarının yurt dışındaki öğrencilerin seviyelerine uygun olarak hazırlanmadığı, ders materyalleri ve ders saatlerinin yetersiz olduğu, öğrenci, veli ve Türk sivil toplum kuruluşlarının Türkçe derslerine karşı ilgisiz davrandıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Yukarıdaki literatür taraması sonucunda araştırmaların iki dillilik, Türkçe dersinde eğitsel oyun uygulamaları ve diğer derslerdeki eğitsel oyun uygulamalarından oluştuğu tespit edilmiştir. Araştırmalarda çoğunlukla sorunlar ve çözüm önerilerine yer verilmiştir. Türkçe ve Türk kültürü dersleriyle ilgili olarak yapılan araştırmalarda ders kitaplarının içeriğinin yetersiz ve seviyenin üzerinde olduğu gibi sorunlar ifade edilmiş ancak hiçbir araştırmada bu sorunlar çözülme yoluna gidilmemiştir. Ayrıca Türkçe ve Türk kültürü derslerinde eğitsel oyun uygulamalarına yönelik hiçbir araştırma da bulunmamaktadır. Dolayısıyla Eğitsel Oyunların Almanya'da Yaşayan Türk Çocuklarının Türkçe Öğrenme Başarılarına Etkisi başlıklı bu araştırma uygulama alanındaki bu boşluğu dolduracak ve yukarıda belirtilen sorunlara somut bir çözüm yolu olacaktır.

Eğitsel Oyunlar Konusunda Yapılan Yabancı Dildeki Çalışmalar

Yukarıdaki başlıklarda ülkemizde yapılan eğitsel oyun, iki dillilik ve yurt dışında Türkçe eğitimi konularındaki çalışmalara yer verilmiştir. Bu başlık altında ise yurt dışında bu konularla ilgili olarak yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

Uygulama yapılmadan önce yapılan araştırmada birçok eser taranmış ve bu eserlerden oyunların hazırlanmasında faydalanılmıştır. Bunlardan Rooyackers (1998)

100 Dil Oyunu adlı eserinde oyunları harflerle oyunlar, gazetelerle oyunlar, tasarım oyunları, tanıma oyunları, seslerle oyunlar, söyleyiş oyunları, kelimelerle oyunlar, hikâyelerle oyunlar ve şiirlerle oyunlar olarak incelemiştir.

Rossiou ve Papadakis (2007) tarafından yapılan Educational Games in Higher Education: A Case Study in Teaching Recursive Algorithms başlıklı araştırmada yükseköğretimdeki yinelemeli algoritmaların öğretiminde eğitsel oyunların etkisi incelenmiştir. Öğrencilerin oyundaki kazanma çabalarının, kursa olan ilgilerini artırdığı ve algoritma kavramları hakkındaki yanlış anlamaları fark etmelerinde yardımcı olduğu, hem öğrencilerde hem de öğretmenlerde eğitsel bilgisayar oyunları konusunda olumlu algıların oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır.

Andrade, Mello, Scochi ve Fonseca (2008) tarafından yapılan Educational Games: Training Of Community Healthcare Agents On Children's Respiratory Diseases adlı araştırmada çocukların solunum hastalıkları ile ilgili eğitsel bir oyun toplum sağlığı uzmanları tarafından değerlendirilmiştir. Oyun, çocukların ve ailelerin vakaları ve onların cevap formlarıyla yapılandırılmış, araştırma sonucunda çocukların testteki doğru cevaplarının yüzdesi % 59.5'ten % 79.3'e yükselmiş, eğitsel oyunun sağlık eğitimi için tatmin edici bir araç olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Paulson, Eoff, Wolin, Johnston ve Hammond (2008) tarafından yapılan Sketch-Based Educational Games: Drawing Kids Away From Traditional Interfaces adlı araştırmada çocukların geleneksel arayüzlerden uzak kinestetik ve dokunsal öğrenmeyi teşvik eden çizim tabanlı araçlar ve oyunlara ilgileri incelenmiştir. Araştırmada oyunun kullanılabilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Zylka ve Nutzinger (2010) tarafından yapılan Educational Games in Formal Education—Results of an Explorative Study Using an Educational Game in School adlı araştırmada öğrencilerin çoğunun normal bir sınıfta yapılan alıştırmalarda biraz daha düşük performans göstermelerine rağmen, eğitsel oyunlarla yapılan derslerde hiçbir problem yaşamadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Haworth ve Sedig (2011) tarafından yapılan The Importance of Design for Educational Games adlı araştırmada oyun tasarımının üç yönü incelenmiştir. Oyuncuların oyun oynarken bir şeyleri nasıl öğrenip anladıkları, tasarımcıların oyuncuların oyunu oynamak için nasıl motive oldukları araştırılmıştır. Araştırmada

oyunların eğlence yönünden başarılı olmasının tasarımlarının ne kadar iyi yapıldığına bağlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Nogueira, Chaimowicz ve Prates (2013) tarafından yapılan Pingo-An Online Portal for Educational Games with Customizable Content adlı araştırmada öğretmenlere içeriği özelleştirme imkânı sunan internet tabanlı Hingo adı verilen bir oyun sistemi kurulmuştur. Bu oyun sistemiyle öğretmenler çeşitli oyunlardan öğrencilerinin ihtiyaçlarına ve konularına göre en uygun olanlarını seçmişlerdir. Oyunla öğrencilerin okul dışındaki öğrenme durumları da takip edilmiş öğrencilerin zayıf yönleri oyun aracılığıyla tespit edilerek eksiklikleri tamamlanmıştır.

Swierczynska-Kaczor ve Wachowicz (2013) tarafından yapılan Student Response to Educational Games-An Empirical Study adlı araştırmada öğrencilerin dijital eğitsel oyunlar hakkındaki görüşlerine yer verilmiştir. Çalışmada eğitim aracı olarak kullanılan oyunların oyun özellikleri, eğitim avantajları ve oyuncu memnuniyeti yönünden olumlu olarak değerlendirildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Jeuring, van Rooij ve Pronost (2013) tarafından yapılan The 5/10 Method: A Method for Designing Educational Games adlı araştırmada eğitimde ciddi oyunların analizi, tasarımı, geliştirilmesi ve kullanılması için bir yöntem önerilmektedir. Belirtilen yöntemde yaygın olarak kullanılan ADDIE tasarım modeli karmaşık öğrenmede 10 adım metodu ile birleştirilmiştir. Yöntem lisedeki fizik dersinde öğrenmeyi destekleyen pervane oyununun geliştirilmesinde kullanılmış ve kısa sürede başarıyla sonuçlanmıştır.

Giannakos (2013) tarafından yapılan Enjoy and Learn with Educational Games: Examining Factors Affecting Learning Performance başlıklı araştırmada eğitsel oyunların öğrenme performansının artırılmasındaki etkisi incelenmiştir. Araştırmada eğitsel oyunların öğrencilerin öğrenme performanslarını olumlu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Noemí ve Máximo (2014) tarafından yapılan Educational Games for Learning adlı araştırmada başarılı ciddi oyunların kullanıcıların öğrenme süreci üzerinde çok olumlu bir etkisi olduğu ve onları kendi öğrenme süreçlerinin başkarakterlerine dönüştürdüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Khenissi, Essalmi ve Jemni (2015) tarafından yapılan Learner Modeling Using Educational Games: A Review of the Literature başlıklı araştırmada eğitsel oyunlar kullanılarak öğrenen modellenmesine odaklanılmıştır. Alandaki çeşitli eserlerden

edinilen bilgileri toplayan ve en önemli yöntemleri düzenlemek için taksonomi sınıflandırmalar yapan araştırmada bulgulara dayanılarak, araştırmacılar ve geliştiriciler, belirli öğrencilerin özelliklerini çıkarmak için eğitsel oyunlarında hangi göstergelerin uygulanması gerektiğini belirlemişlerdir. Araştırmada pedagoğlara ve bu yaklaşımları eğitsel bağlamda bütünleştirmeyi planlayan öğretmenlere de yardımcı olunabileceğı ifade edilmiştir.

Yukarıdaki araştırmalar farklı ülke ve şehirlerde yapılmış olmasına rağmen sonuçları benzerlik taşımaktadır. Araştırmalarda eğitsel oyunun öğrenme sürecini olumlu etkilediğı ve öğrencilerin başarısını artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM 3: YÖNTEM

Bu bölümde yapılan araştırmanın yöntemi, evren ve örnekleme, verilerin toplanması, deney ve kontrol gruplarının oluşturulması ve verilerin analizinde hangi tekniklerin kullanıldığı açıklanmıştır.

Araştırma Modeli

Bu araştırma eğitsel oyunların Almanya’da yaşayan Türk çocuklarının Türkçe öğrenme başarılarına etkisini tespit etmek amacıyla yarı deneysel desende, ön test-son test kontrol gruplu modelde yapılmıştır. Araştırma yapılırken ön bilgi anketi olarak Türkçe ve Türk kültürü dersi sınav formu uygulanmıştır. Bu modelde ön testlerin yer alması, grupların deney öncesi benzerlik derecelerinin bilinmesine ve son test sonuçlarının da buna göre düzeltilmesine yardım eder (Karasar, 2011, 97).

Ön test son test kontrol gruplu araştırma deseni, deneysel işlemin bağımlı değişken üzerindeki etkisinin test edilmesiyle alakalı olarak araştırmacıya yüksek bir istatistiksel güç sağlayarak elde edilen bulguların neden sonuç bağlamında yorumlanmasına imkân veren ve davranış bilimlerinde de sıklıkla kullanılan güçlü bir desendir (Büyüköztürk, 2001, 27). Araştırmaya katılan öğrenciler deney grubu ve kontrol grubu olarak iki gruba ayrılmış, deney grubunda eğitsel oyun ve etkinliklerle kontrol grubunda ise uygulamadaki program dâhilinde Türkçe dersi sunumu yapılmıştır. Ders sunumlarında Türkçe ve Türk kültürü dersi öğretim programı esas alınmıştır. Araştırma öncesinde gruplara ön test uygulanmış, grupların durumları kayıt altına alınmıştır. Araştırma sonunda gruplara son test ve eğitsel oyun tutum ölçeği uygulanmış ve iki grubun verileri değerlendirilerek aralarındaki farklılıklara bakılıp sonuca ulaşılmıştır. Araştırma deseni aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3.1

Araştırma Deseni

Gruplar	Ön test	İşlem	Son test	Kalıcılık Testi	Tutum Ölçeği
Deney Grubu	TTSF	Eğitsel oyun uygulaması	TTSF	TTSF	EOTÖ
Kontrol Grubu	TTSF	Geleneksel ders sunumu	TTSF	TTSF	EOTÖ

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 öğretim yılında Almanya Nürnberg’te öğrenim gören, Türkçe ve Türk kültürü dersi alan öğrenciler oluşturmuştur. Bu araştırmaya dahil olacak katılımcılar Almanya Nürnberg Holzgarten Schule, Ziegelstein Schule, Erlangen Pestalozzi Schule, Erlangen Emmy Noether Gymnasium ve Auerbach Mittelschule okullarında öğrenim gören 1.sınıf-8.sınıf arasındaki öğrencilerden oluşmaktadır.

Araştırmada Deney Gurubu ve Kontrol Grubunun Oluşturulması

Bu araştırmada deney grubu ve kontrol grubu seçilirken öğrencilere ön bilgi anketi uygulanmış ve test sonuçları $P < 0.05$ düzeyinde anlamsız bulunmuştur ve Holzgarten, Ziegelstein ve Pestalozzi Schule öğrencileri deney, Emmy Noether Gymnasium ve Auerbach Mittelschule öğrencileri ise kontrol grubu olarak seçilmiştir. Ön bilgi testine katılmayan öğrenciler uygulama dışında tutulmuştur. Tablo 3.1.’de deney ve kontrol grupları ile ilgili ayrıntılı bilgi bulunmaktadır.

Tablo 3.2

Öğrencilerin Gruplara Dağılımı

Sınıf Seviyesi	Deney Grubu (N)		Kontrol Grubu (N)	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1.sınıf	2	3	3	2
2.sınıf	3	2	2	3
3.sınıf	3	3	3	3
4.sınıf	2	2	2	3
5.sınıf	2	2	1	1
6.sınıf	2	1	1	1
7.sınıf	1	1	1	1
8.sınıf	0	1	2	1
Toplam	15	15	15	15

Tablo 3.2’de deney ve kontrol gruplarındaki katılımcıların cinsiyete ve sınıf düzeyine göre frekans dağılımı gösterilmiştir. 30 öğrenciden oluşan deney grubuna eğitsel oyun ve etkinliklerle, 30 öğrenciden oluşan kontrol grubuna ise uygulamadaki program dâhilinde Türkçe dersi sunumu yapılmıştır.

Araştırma aşağıda yer alan çalışma planına göre yapılmış ve belirtilen tarihlerde sonuçlandırılmıştır. Kontrol grubunda sadece MEB tarafından hazırlanan Türkçe ve

Türk kültürü (1-3.sınıf ve 4-5.sınıf) ders ve çalışma kitapları kullanılmış, kontrol grubunda ise araştırmacı tarafından hazırlanan oyun ve etkinlikler kullanılmıştır.

Araştırmadan önce her iki gruba da ön test uygulanmış, devamında dersler yukarıda belirtilen içeriklere göre işlenmiştir. Araştırma sonunda ise son test ve eğitsel oyun tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçlanmasından dört hafta sonra ise kalıcılık testi uygulanmıştır. Araştırma aşağıdaki çalışma takvimine göre tamamlanmıştır.

Tablo 3.3

Çalışma Takvimi

Ünite	Yapılacak Çalışma	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi
1. Ünite	Günlük Hayatta Türkçemiz Ünitesinin Eğitsel Oyun ve Etkinliklerle İşlenmesi	12/09/2015	14/12/2015
2. Ünite	Türkiye' me Yolculuk Ünitesinin Eğitsel Oyun ve Etkinliklerle İşlenmesi	14/12/2015	28//01/2016
3. Ünite	Vatanım Ünitesinin Eğitsel Oyun ve Etkinliklerle İşlenmesi	18/01/2016	15/02/2016
4. Ünite	Kültürümüzden Bir Demet Ünitesinin Eğitsel Oyun ve Etkinliklerle İşlenmesi	15/02/2016	18/04/2016
5. Ünite	Ailem ve Türkiye' deki Yakınlarım Ünitesinin Eğitsel Oyun ve Etkinliklerle İşlenmesi	18/04/2016	16/05/2016
6. Ünite	Allah İnancı Ünitesinin Eğitsel Oyun ve Etkinliklerle İşlenmesi	16/05/2016	20/06/2016

Uygulama yapılırken aşağıdaki kazanımlar ve konuların öğretilmesi esas alınmıştır.

Birinci üniteye ilişkin kazanımlar:

1. Türk alfabesini tanıır ve yaşadığı ülkenin alfabesiyle karşılaştırır.

1. Türk alfabesinde bulunan harfleri/sesleri öğrenir.
2. Türk alfabesinde bulunan sesleri doğru olarak telaffuz eder.
3. Yaşadığı ülkeye ait olan alfabedeki sesler ile Türk alfabesinde bulunan farklı seslerin özelliklerini tanıyarak bunları birbirinden ayırır.

2.Dinleyip ve izledikleri hakkında doğru anlamlandırma yapar.

1. Dinleyip izlediği bir kaynak hakkında verilen bir görüntüyü o kaynakla ilişkilendirip anlamlandırır.
2. Dinleyip izlediği kaynaklarda geçen bilinmeyen kelimelerin anlamlarını tahmin ederek araştırır.
3. Dinleyip izlediklerinde geçmekte olan olayların yer, zaman, kişi ve varlık kadrosu hakkında doğru bilgilendirmeler yapar ve olaylara ait izleyiş sürecini belirler.
4. Dinleyip izlediği kaynakların konularını belirtir.
5. Dinleyip izlediği kaynaklarda geçmekte olan millî değerler ve evrensel kültüre ait değerleri algılar.
6. Dinleyip izledikleriyle alakalı olarak sorulan sorulara yanıt verir.

1. Ülkemizin herkesçe bilinen şehirlerini öğrenir.

2. Ülkemizde gezdiği ve gördüğü yerler hakkındaki anılarını zevkle paylaşır.

Birinci üniteye öğrencilere öğretilecek konular:

Alfabe, sayılar, varlıkların (meyve-eşya- hayvan-taşıt-meslek-akrabalık vb.) isimleri, tanışma, Kurban Bayramı, renkler, soyağacı, alfabe, alfabe, nezaket ifadeleri, Cumhuriyet Bayramı, 10 Kasım, Atatürk, iman, 24 Kasım Öğretmenler Günü, Fiiller, güzel ahlâk, noktalama işaretleri, komşuluk ve arkadaşlık, bilmece, ninni, mani.

Birinci üniteye kullanılan eğitsel oyunlar:

Beş kapak oyunu, alfabenin şifresi, baş, bil-yaz, bileklik ve kolye yapıyorum, beştaş ve bilye oyunu, birleştir, bombom, boncuklar.

İkinci üniteye ilişkin kazanımlar:

3. Seviyesine uygun olan bir metni sesli okur.

1. Kendisine sunulan herhangi bir metinde geçmekte olan sözcükleri bölmeden, doğru olarak anlaşılır bir biçimde ve akıcı okur.

2. Sözcükleri doğru bir biçimde seslendirir.

4. Okuduğu metni anlar.

1. Okuduğu metinle alakalı olarak verilen görüntülerin metinle bağlantısını kurar.

2. Okumakta olduğu metinde geçmekte olan, anlamını bilmeyerek kafasını karıştıran sözcüklerin anlamlarına ilişkin doğru öngörülerde bulunup bu kelimeleri araştırır.

3. Okumakta olduğu metinde geçen olayın yer, zaman, kişi ve varlık kadrosunu belirleyebilir.

4. Okumakta olduğu metne ilişkin konuyla alakalı sorulara doğru cevap verir.

5. Okumakta olduğu metindeki millî kültür değerleri ve evrensel kültüre ait değerleri birbirinden ayırır.

1. Vatanımız Türkiye'yi tanıyıp sever.

2. Türk bayrağının rengini ve şeklini ayırt eder.

3. Türk bayrağına ve İstiklâl Marşı'na saygıda kusur etmez.

4. Atatürk'ü ve onun ülkesine olan vatan sevgisini anlar.

İkinci ünite de öğrencilere öğretilecek konular:

Türkiye'nin Konumu, saatler, günler, aylar, mevsimler, renkler, İstiklâl Marşı

İkinci ünite de kullanılan eğitsel oyunlar:

Bul-kazan, çiçekleri toplayalım, cuz-diz, çevir bakalım, dondurma çubukları, kartlar, eşini bul, kartları eşleştir, harf küpleri, hayvan kaşeleri, hayvan küpleri, hırsız karga, boya kalemlerim.

Üçüncü üniteye ilişkin kazanımlar:

5. Söz varlığı ve bilgi dağarcığını zenginleştirir.

1. Anlamdaş ve karşıt anlamlı sözcükleri bulup bu sözcükleri cümle içerisinde kullanabilir.

2. Anlamını bilmediği kelimelerin anlamlarını araştırarak öğrenir.

3. Şiirler, türküler, şarkılar ezberler.

4. Tekerlemeleri, saymacaları ve bilmeceleri ezberleyip kullanır.

1. Selam alıp vermenin önemini anlayıp gerektiği hâllerde doğru selamlaşma sözcüklerini kullanır.

2. Millî bayramlarımız ve dinî bayramlarımızı tanıyıp bu bayramlar ile ilgili olarak yapılmakta olan kutlamaları ve bu kutlamaların sosyal ve kültürel hayattaki önemlerini algılar.

3. Millî bayramlar ve dinî bayramlarla ilgili olarak hazırlanan faaliyetlere katılmaya can atar.

4. Sofrada yemek yerken kültürel uygulamalara ve görgü kurallarına uyar.

5. Türk kültüründeki çocuk oyunları ve bu oyunların işlevlerini tanıyarak yeni öğrendiği oyunları oynamak konusunda isteklilik gösterir.

6. Türk kültüründeki bilmeceler, ninniler, tekerlemeler ve saymacaları öğrenir.

Üçüncü üniteye öğrencilere öğretilecek konular:

Türkiye hakkında bilgiler, Çanakkale Zaferi, zamirler, isimler, sıfatlar, zamirler, şehirlerimiz.

Üçüncü üniteye kullanılan eğitsel oyunlar:

Kaptan der ki, Karagöz ile Hacivat, numaralı kartlar, kelime küpü, alfabetik kelimeler, kervansaray, kutular, yapboz, çevir bakalım.

Dördüncü üniteye ilişkin kazanımlar:

3. Türkçe öğrenme konusunda istekli olur.

1. Serbest zamanlarını Türkçe öğreten eğitsel oyunlar oynayarak değerlendirir.
2. Türkçe şarkılar ve türküler söyleyip dinler.
3. Türkçede hazırlanan iletişim araçları ve kanallarını takip eder.

7. Günlük yaşamda gereken dil işlevlerini doğru olarak kullanır.

1. Gerektiği hâllerde basit konuşma kalıplarını kullanabilir.
  2. Selam alıp vermeyle alakalı olan sözcük gruplarını öğrenir.
  3. Görgü kuralları ve değerlerimize uygun olarak söylem ve davranışlarda bulunur.
  4. Saatle ilgili ifadeler ve saat dilimleri hakkında doğru ve uygun sözcükleri kullanır.
  5. Adres sormayı ve adresleri tarif ederken kullanacağı ifadeleri öğrenir ve bu konuyla alakalı olan kalıp ifadeleri yerinde kullanır.
  6. Alışveriş merkezleri ve pazar yerlerinde alışveriş yapabilir.
  7. Misafirperverlikle alakalı olan kalıp ifadelerimizi kullanır.
  8. Meslekler ve işlevlerini öğrenir.
  9. Baştan bine kadar olan sayıları söyleyip yazar.
1. Kendisi, ailesi ve yakın çevresindeki kişileri tanıtır.
  2. Ailesindeki dayanışma ve yardımlaşma hakkında yaşantısından örnekler sunar.
  3. Ailesindeki bireylerle iletişimde bulunurken kültürel değerlerimize uygun davranır.
  4. Ülkemizdeki yakınları hakkında bilgiler verip onları tanıtır.
  5. Arkadaşlarının kişisel özelliklerini anlatır.

6. Arkadaşları ve komşuları ile etkileşimde doğru davranışlarda bulunur.

7. Atatürk'ün hayatını ve anılarını araştırarak öğrenir.

Dördüncü üniteye öğrencilere öğretilecek konular:

Millî ve dinî bayramlar, kültürümüzün öğeleri, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, Peygamberimiz, cümle kurma, meslekler, saatler, adres sorma, toplumsal kurallar, sayılar.

Dördüncü üniteye kullanılan eğitsel oyunlar:

Cümle küpleri, labirentler, bulmacalar, mandallar, ben saatim, saat kaç?, timsahı tamamla, ipe dizelim(çengelliler), sayıları sırala, yapboz.

Beşinci üniteye ilişkin kazanımlar:

7. Türkçemizi sözlü anlatım ve yazılı anlatımda uygun biçimlerde kullanır.

1. Sözcükleri yerlerinde ve doğru anlamlarında kullanır.
2. Kendisine sunulan kelimelerle cümle kurup doğru biçimde söyler.
3. Olumlu, olumsuz ve soru cümleleri kurup doğru biçimde söyler.
4. Cümlenin öğelerini doğru olarak yazar ve hayatında uygular.
5. Özel isimlerin ilk harflerinin büyük yazıldığını öğrenir.
6. Cümlelere büyük harf ile başlanacağını öğrenir.
7. İsimleri yerlerine ve türlerine göre doğru biçimleriyle kullanır.
8. Çevresindeki varlıkları tanır, bunların özellikleri hakkında doğru ifadeleri kullanır.
9. Varlıkların isimlerinin yerlerine kullanılan sözcükleri doğru biçimlerde kullanıp günlük yaşamında uygular.
10. Varlıklar ve bu gerçekleştirdikleri eylemlere ilişkin sözcükleri doğru kullanır.

11. Öğrenip belleğine kaydettiği yazım kurallarına uyar.

12. Yeni öğrendiği sözcükleri doğru söyleyip yazar.

Beşinci üniteye öğrencilere öğretilecek konular:

Akrabalık isimleri, aile, akrabalar, eş ve zıt anlamlı kelimeler, Keloğlan, Nasrettin Hoca, sayılar.

Beşinci üniteye kullanılan eğitsel oyunlar:

Mıknatıslı harfler ve sayılar, çevir bakalım, numaralı kartlar, kelime küpü, alfabetik kelimeler, kartlar, eşini bul, kartları eşleştir.

Altıncı üniteye ilişkin kazanımlar:

8. Günlük hayatta gereken dil işlevlerini kullanır.

1. Gerektiği hallerde basit konuşma ifadelerini kullanır.
2. Selam alıp vermeyle alakalı olan sözcükler ve terimleri kullanır.
3. Kendini tanıtır başkalarını tanıştır.
4. Evinin adresi ve telefon numarasını doğru olarak söyleyip yazar.
5. Renkleri öğrenir.
6. Baştan yüze kadar olan sayıları söyleyip yazar.
7. Saati ve saatle ilgili ifadeleri doğru olarak söyleyip yazar.
8. Tarihini sorabilir ve kendisine bu konuda sorulan soruları doğru yanıtlar.
9. Mevsimleri, ayları ve günleri sıralarına uygun olarak söyler.

8. Günlük yaşamında Türkçe kullanmaya istekli olur.

1. Derslerde arkadaşları ile Türkçe konuşur.

2. Milletçe kutladığımız önemli zaman dilimlerinde tanıdıklarına Türkçe mektup ve tebrik kartı yazar.

1. Çevremizdeki her şeyi yaratanın Allah olduğunu algılar.

2. Besmele, kelime-i tevhit ve kelime-i şehadet gibi dinimizin temel kavramlarını öğrenip doğru telaffuz eder.

3. Günlük yaşamda kullanılan dinî söylem ve simgeleri ayırır.

4. Peygamberimizi ve onun çocuklara verdiği değeri öğrenir.

5. Güzel ahlaklı olmanın önemini kavrar ve doğru davranır.

6. Sübhaneke, Fatiha ve İhlas'ı ezberleyip anlamlarını doğru olarak söyler.

Altıncı ünite de öğrencilere öğretilecek konular:

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi konuları, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı, Ramazan, Hacivat ve Karagöz, Ramazan Bayramı, Türk yemekleri, kitle iletişim araçları, çocuk oyunları.

Altıncı ünite de kullanılan eğitsel oyunlar:

Kartlar, eşini bul, kartları eşleştir, Karagöz ile Hacivat, yapboz.

Verilerin Toplanması

Araştırmada eğitsel oyunlarla Türkçe öğrenen Almanya'daki Türk çocuklarının başarıları ile uygulamadaki müfredata göre eğitim verilen Almanya'daki Türk çocuklarının başarılarının arasında herhangi bir anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını belirlemek için ön bilgi testi, Türkçe ve Türk kültürü dersi sınav formu ve eğitsel oyun tutum ölçeği veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Önbilgi Anketi

Önbilgi anketinin amacı öğrencilerin Türkçe dil becerisi seviyelerini ölçmektir. Bu amaçla 20 çok amaçlı sorudan oluşan anket araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Anket hazırlanırken MEB TTÖP esas alınmıştır. Ayrıca önbilgi anketi hazırlanırken Türkçe eğitimi alanındaki öğretim üyelerinin görüşüne başvurulmuş ve onların da

önerileri doğrultusunda ankete son şekli verilmiştir. Anketin güvenilirliği .80 bulunup ön bilgi anketi deney grubuna kontrol grubuna ön test olarak uygulanmıştır

Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Sınav Formu

Sınav formunun amacı deney ve kontrol grubu öğrencilerinin Türkçe ve Türk kültürü dersi bilgilerini ölçmektir. Bu amaçla 20 çoktan seçmeli sorudan oluşan Türkçe ve Türk kültürü dersi sınav formu hazırlanmıştır. Sınav formu öğrencilerin okuma ve yazma becerilerindeki başarı düzeylerini ölçmeyi hedeflemektedir.

Sınav formu hazırlanırken konuyu ölçen kazanımlara dikkat edilerek maddeler hazırlanmıştır. MEB TTÖP kazanımlarına uygun olarak hazırlanan soruların görünüş geçerliği için uzman görüşüne başvurulmuştur. Testin ortalama güçlüğü .58 ve ortalama ayırt edicilik endeksi de .51 olarak bulunmuştur. Türkçe ve Türk kültürü dersi sınav formu araştırmaya katılan deney grubu ve kontrol grubundaki öğrencilere ön test, son test ve kalıcılık testi olarak uygulanıp sonuçlar analiz edilmiştir.

Eğitsel Oyun Tutum Ölçeği

Bu araştırmaya katılan öğrencilerin eğitsel oyuna yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla Varışoğlu, Şeref, Gedik ve Yılmaz tarafından hazırlanan Eğitsel Oyun Tutum Ölçeği ilgili araştırmacılardan alınan izinle kullanılmıştır. İlgili araştırmacılar tarafından hazırlanan ve 5'li likert tipindeki ölçek Erzurum'daki birbirinden farklı olan 4 ilköğretim okulunda öğrenim görmekte olan ve toplamı 339 olan öğrencilere uygulanıp açımlayıcı faktör analizi yapıp ölçeğe son şekli verilmiş ve ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ise .86 bulunmuştur. Analizler sonuçlarına göre ölçeğin üç alt faktörü içerdiği ve bu faktörlerdeki maddelerin faktör yük değerlerinin .45 ile .70 arasında değiştiği tespit edilmiştir (2013, 1059).

Eğitsel Oyun Tutum Ölçeği (EOTÖ), kişisel bilgilerden sonra yer alan on dört maddeden oluşmuştur. Ölçekteki Türkçe ifadelerin Almancaları alan uzmanlarının görüşü alınarak maddelerin altına eklenmiş ve düzenlenen ölçek deney ve kontrol grubu öğrencilerine araştırma sonunda uygulanmıştır. Bu çalışmada eğitsel oyun tutum ölçeği toplam puan üzerinden değerlendirilmiş ve testin Cronbach Alfa katsayısı ise .82 olarak hesaplanmıştır.

Uygulama

Bu bölümde eğitsel oyunlarla Türkçe ders sunumu ile TTÖP’de belirtilen öğretim yöntemlerinin öğrencilere farklı bir üniteye uygulanışı ve pilot uygulama yer almaktadır. Araştırmada dersler ekte sunulan oyunlar hakkındaki bilgiler başlıklı metinlerde belirtildiği şekilde, önce öğretmenin oyunu tarif etmesi ardından da öğrencilere oyunun oynatılması ve öğrencilerin oyun hakkındaki değerlendirmelerinin alınması aşamalarından oluşmuştur. Doksan dakikalık derslerde teneffüs yapılmamış öğrenciler istedikleri zaman lavaboya gidip gelmişlerdir. Öğrenciler sürekli oyunun içerisinde oldukları için dinlenmek için fazladan bir zaman istememişler ve derslerde sıkılganlık belirtisi göstermemişlerdir. Uygulama sürecinde öğrenciler her hafta hangi oyunu oynayacaklarını merak etmişler ve derslere istekli olarak katılmışlardır. Araştırma hazırlanan plan doğrultusunda belirtilen süre içerisinde tamamlanmıştır.

Pilot Uygulama

Araştırmanın pilot uygulaması; araştırmadan altı ay önce araştırmacının önceden görev yaptığı Bayern eyaletinde bulunan Coburg kasabası ve çevresindeki yerleşim biriminde öğrenim gören öğrencilerle yapılmıştır. Bu uygulamada da deney grubu 30 (14 erkek, 16 kız), kontrol grubu 30 (13 erkek, 17 kız) öğrencilik iki gruptan oluşmuştur.

Deney grubundaki öğrencilere eğitsel oyun ve etkinliklerle Türkçe dersi sunumu kontrol grubundaki öğrencilere ise TTÖP’de belirtilen uygulamadaki program dâhilinde ders sunumu yapılmıştır. Gruplardaki öğrencilere araştırmacı tarafından hazırlanan Türkçe dersi sınav formu çalışmadan önce ön test, çalışmadan sonra da son test ve uygulamanın tamamlanmasının iki hafta sonrasında ise kalıcılık testi olarak uygulanıp araştırma sonuçlandırılmıştır.

Ön test, son test ve kalıcılık testi sonuçlarının değerlendirilmesi sonucunda ise deney grubundaki öğrencilerin aldıkları puanların ortalamalarının kontrol grubunda bulunan öğrencilerin puanlarının ortalamalarından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar, araştırmanın uygulanış biçimi ve araştırmada kullanılan eğitsel oyunlar, konunun uzmanlarına sunulularak uzmanların değerlendirmeleri dikkate alınmıştır.

Uzmanlar eğitsel oyunlarla ders sunumu yapılırken zamanın etkili değerlendirilmesi ve eğitsel oyun uygulamalarında öğrencilerin ilgilerinin dağılabileceğini belirtmişlerdir. Uzman görüşlerine göre oyunların süreleri ayarlanmış ve araştırmanın çalışma planı hazırlanmıştır.

Eğitsel Oyun Uygulaması Program Hazırlama Süreci

Eğitsel oyun uygulaması programı hazırlanırken kuramsal bilgiler toplanmış konuyla ilgili araştırmalar ve eğitsel oyun hakkındaki kaynaklar incelenmiştir.

Literatür taraması sonucunda eğitsel oyunların derslerde kullanımıyla ilgili araştırmalara rastlanmış ancak eğitsel oyunların yurt dışında Türkçe öğretiminde kullanılmasıyla ilgili herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. incelenen

Eğitsel Oyun Uygulama Programının Genel Amaçları

Eğitsel oyun uygulama programının genel amacı, yurt dışında Türkçe öğrenen öğrencilerin öğrendiklerinin kalıcılıklarını artırarak onların dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin gelişmesine katkıda bulunarak Türkçeyi kurallarına uygun olarak etkili ve doğru bir şekilde öğrenmelerini, Türkiye ve Türk kültürünü tanımalarını sağlamaktır.

Bu uygulama programı bir öğretim yılı boyunca haftada 90 dakikalık derslerle yapılmıştır. Derslerde öğrencilere rahat bir öğrenme ortamı sunulmuş, öğrenciler belirlenen aralarda yanlarında getirdikleri yiyecekleri yemiş ve içecekleri içmişlerdir. İsteyen öğrenciler belirli bir sıra takip edilerek lavaboya gidip gelmişler ve oyuna devam etmişlerdir.

Derslerde önce ders öğretmeni tarafından o hafta oynanacak olan eğitsel oyun tarif edilmiştir. Daha sonra oyun öğrencilere oynatılmış, ardından da konuyla ilgili hazırlanan etkinlikler yapılmıştır. Eğitsel oyun uygulama programının genel amacına ulaşması aşağıda belirtilen alt amaçların gerçekleşmesine bağlıdır.

Bu alt amaçlar şunlardır:

1. Öğrencilerin Türkçeyi severek, kurallarına uygun olarak öğrenmelerini sağlamak.
2. Öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma, yazma ve dil bilgisi becerilerini öğrenerek kendilerini doğru bir şekilde ifade edip anlatılanları doğru bir şekilde anlamlandırmalarında onlara yardımcı olmak.

3. Eğitsel oyun uygulaması sırasında arkadaşlarıyla etkili bir iletişim kurmalarına destek olmak.
4. Öğrencilerin Türk kültürü hakkında bilgiler edinmesini sağlayarak kültürümüzün yeni nesillere aktarılmasına katkıda bulunmak.
5. Yurt dışındaki öğrencilerin Türkiye'yi tanıyarak ülkemizin turizm elçileri olmalarını sağlamak.

Eğitsel Oyun Uygulama Programının İçeriği

Ders İşleme Sürecinin Açıklanması

Dersin Adı: Türkçe ve Türk Kültürü Dersi

Düzyey: A 1   **Süre:** 90 dakika

Konu: Mevsimler, aylar, haftanın günleri ve tarihi söyleyebilme.

Uygulanan Eğitsel Oyun: Cuz-Diz

Araç- Gereçler: Çalışma kâğıdı, bilgisayar, oyun materyalleri.

Kazanımlar

Türkçe öğrenmeye istekli olur.

Türkçemizi sözlü ve yazılı anlatım kurallarına uyarak doğru olarak kullanır.

Günlük yaşamda gereken dil işlevlerini kullanır.

Dersin İşlenişi

Öğrencilere Dört Mevsim adlı şarkı bilgisayardan dinletilir. Ardından öğretmenle birlikte bütün öğrenciler ellerindeki metne bakarak şarkıyı söylerler. Daha sonra öğrencilere şarkıda geçen mevsimlerin özellikleri sorulur, alınan cevaplardan sonra oyuna geçilir.

Eğitsel Oyun Uygulaması

Önce öğretmen oyunu çocuklara anlatır ve nasıl oynanacağını tarif eder. Daha sonra öğrencilere oyun oynamaları için materyalleri verip gözlem yapar. Oyunun ardından mevsimlerle ilgili görseller boyanır, bulmacalar yapılır, şiir yazılır ve sınıfa okunur. Okuma yapılırken aynı zamanda öğrencilerin dinleme becerileri de gözlemlenir.

Sonuç ve Değerlendirme

Öğrenciler derste günler, aylar ve mevsimleri oyun oynayarak öğrenirler. Öğrenciler oyun sırasında birbirleriyle iletişim kurduklarından iletişim ve konuşma becerileri de gelişir. Öğrencilere oyun oynarken neler hissettikleri ve oyun hakkındaki görüşleri sorulur. Uygulama sonunda eğitsel oyun tutum ölçeği uygulanacaktır.

Verilerin Analizi

Yapılan araştırmanın sonucunda elde edilen veriler SPSS 22.00 kullanılarak analiz edilmiş ve yorumlar yapılmıştır. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin başarı düzeylerini karşılaştırmak amacı ile uygulanan ön test, son test, kalıcılık testi ve tutum ölçeğinin analizi bağımlı gruplar için uygulanan t testi (paired-samples t test) kullanılarak yapılmıştır.

Uygulamaya başlamadan önce deney grubu ve kontrol grubundaki öğrencilere ön bilgi anketi ve Türkçe dersi sınav formu uygulanmıştır. Uygulama sonrası ise deney ve kontrol grubundaki öğrencilere Türkçe ve Türk kültürü dersi sınav formu uygulanmıştır. Bu araştırma ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen grubunda yer aldığından gruplarda araştırmanın etkisini test etmek amacıyla t-testi kullanılmıştır.

BÖLÜM 4: BULGULAR

Deney grubu içindeki öğrencilerin TTSTF ön teste ait puanları ve son testin puanlarıyla ilgili bulgular

Deney grubu ve kontrol grubunda yer alan öğrenciler arasında ön bilgiler bakımından istatistikî olarak anlamlı bir farkın bulunup bulunmadığının belirlenmesi amacıyla deney ve kontrol grubundaki öğrencilere ön bilgi anketi uygulanmıştır. Deney grubunda ve kontrol grubu içindeki öğrencilerin uygulamadan aldıkları puanların aritmetik ortalamaları arasındaki farklar bağımlı örneklemeler için t testi ile karşılaştırılmış bulgular Tablo 4.1’ de gösterilmiştir.

Tablo 4.1

Deney Grubu İçindeki Öğrencilerin TTSTF Ön Test Puanları ve Son Teste İlişkin Puan Ortalamalarına Ait Bağımlı Gruplar İçin T Testi Sonuçları

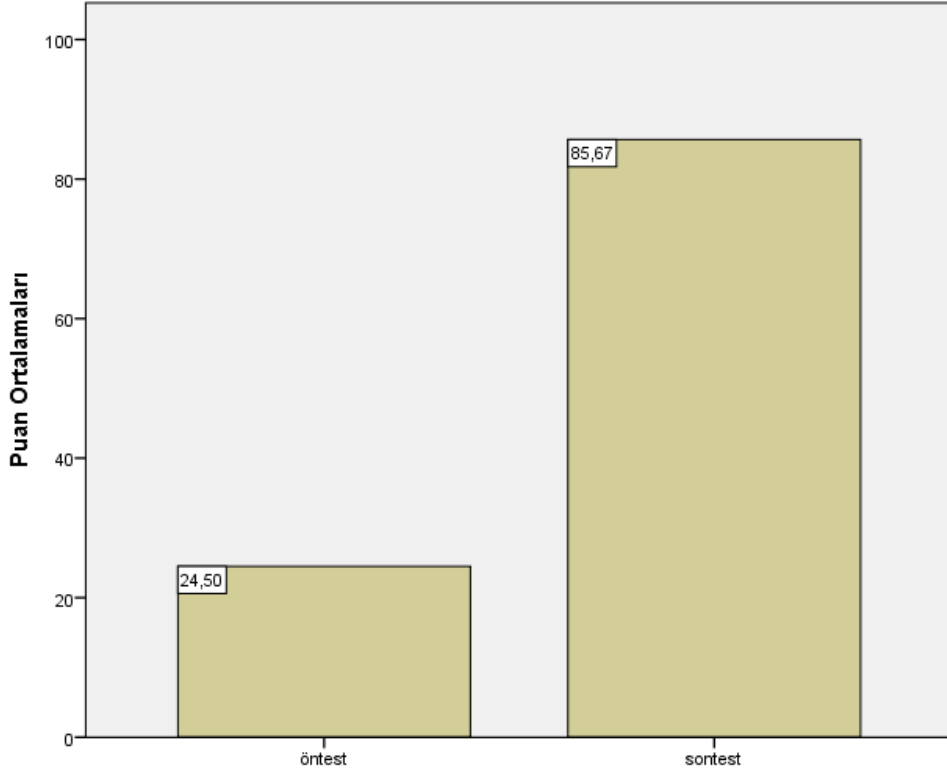
Ölçüm	$\bar{X}$	N	sd	t	p
Ön test	24.50	30	2.74	-50.35	.00
Son test	85.67	30	5.98		

Tablo 4.1’e göre Eğitsel oyunların Almanya’da yaşayan Türk çocuklarının Türkçe öğrenme başarılarına etkisini belirlemeye yönelik yapılan çalışma sonucunda öğrencilerin TTSTF puanlarının anlamlı bir şekilde arttığı görülmüştür [t(29)=-50.35, p<.00].

Çalışmaya başlamadan önce öğrencilerin TTSTF aritmetik ortalama puanları 24.50 iken, eğitsel oyunlarla yapılan deneysel çalışma sonucunda TTSTF aritmetik ortalama puanlarının 85.67’ye yükseldiği görülmüştür.

Bu bulgu eğitsel oyunların Almanya’da yaşayan Türk çocuklarının Türkçe öğrenme başarılarına etkisini artırmada çok önemli bir role sahip olduğunu göstermektedir. Eğitsel oyun ve etkinliklerle yapılan ders sunumunda öğrencilerin daha etkin ve istekli oldukları da gözlenmiştir.

Aşağıdaki grafikte deney grubu içindeki öğrencilerin TTSF ön test puanları ve son teste ilişkin puan ortalamaları verilmiştir.

Grafik 4.1. Deney grubu içindeki öğrencilerin TTSF ön test puanları ve son teste ilişkin puan ortalamaları

Kontrol grubu içindeki öğrencilerin TTSF ön test puanları ve son test puanlarıyla ilgili bulgular

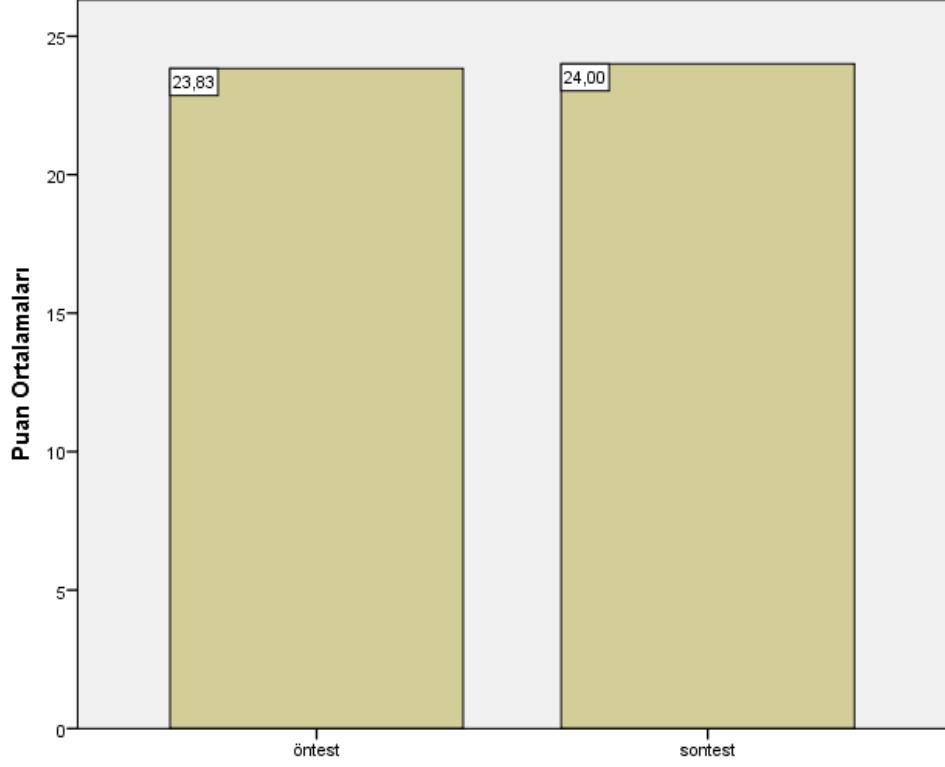
Tablo 4.2

Kontrol Grubu İçindeki Öğrencilerin TTSF Ön Test Puanları ve Son Teste İlişkin Puan Ortalamalarına Ait Bağımlı Gruplar İçin T Testi Sonuçları

Ölçüm	$\bar{X}$	N	sd	t	p
Ön test	23.83	30	3.64	-1.00	.33
Son test	24.00	30	3.57		

Tablo 4.2'ye göre Kontrol grubu öğrencilerin TTSF puanlarının anlamlı olmadığı görülmüştür [$t(29)=-1.00$, $p>.00$]. Kontrol grubundaki öğrencilerin TTSF aritmetik ortalama puanlarının 23.83 iken, uygulamadaki müfredata göre yapılan ders sunumu

sonucunda TTSF aritmetik ortalama puanlarının 24.00'a yükseldiği görülmüştür. Fakat bu yükselmenin anlamsız olduğu belirlenmiştir. Aşağıdaki grafikte kontrol grubu içindeki öğrencilerin TTSF ön test puanları ve son teste ilişkin puanlarının ortalamaları verilmiştir.

Grafik 4.2. Kontrol grubu içindeki öğrencilerin TTSF ön test puanları ve son teste ilişkin puan ortalamaları

Deney grubu içindeki öğrencilerin TTSF son teste ait puanları ve kalıcılık testi puanlarına ilişkin bulgular

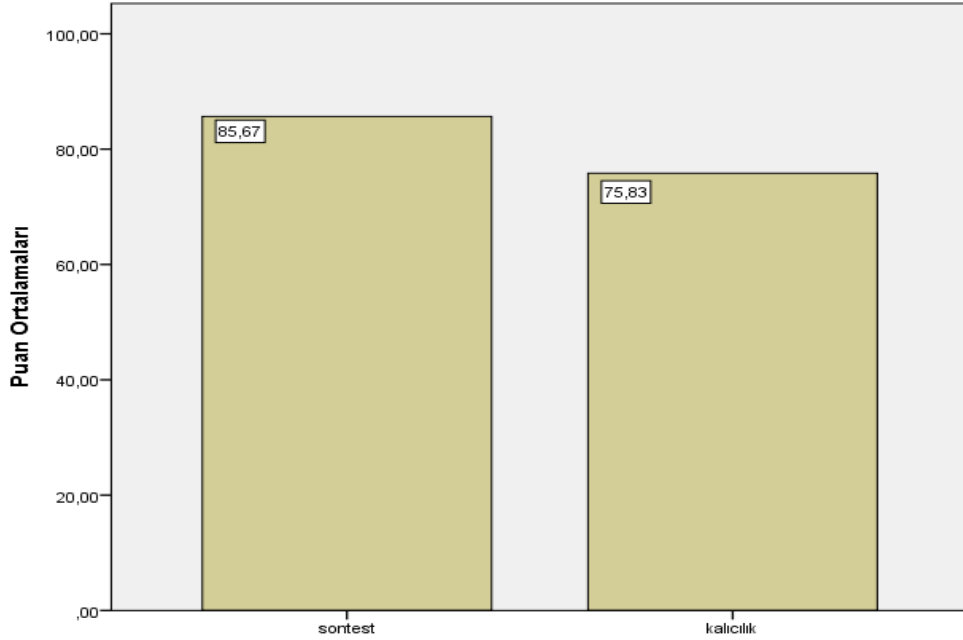
Deney grubundaki öğrencilerin eğitsel oyun uygulaması sonucunda ortaya çıkan son test ve kalıcılık testi puanlarının ortalamalarına ilişkin bağımlı gruplara ait t testi sonuçları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4.3

Deney Grubu İçindeki Öğrencilerin TTSTF Son Test ve Kalıcılık Testi Puanlarına Ortalamaların Bağımlı Örneklem İçin T Testi Sonuçları

Ölçüm	$\bar{X}$	N	sd	t	p
Son test	85.67	30	5.98	7.69	.00
Kalıcılık	75.83	30	3.73		

Tablo 4.3'e göre eğitsel oyunların Almanya'da yaşayan Türk çocuklarının Türkçe öğrenme başarılarına etkisini belirlemeye yönelik yapılan deneysel çalışmanın son test puanları ve kalıcılık testine ait puanlarının arasında anlamlı bir fark bulunduğu görülmüştür [$t(29)=6.84$, $p<.00$]. Deney grubuna yapılan kalıcılık testine ait puanların son test puanlarına göre anlamlı bir şekilde azaldığı tespit edilmiştir. Bu sonuç deney grubuna yapılan eğitsel oyunların Almanya'da yaşayan Türk çocuklarının Türkçe öğrenme başarılarına etkisinin farklılaştığını ancak etkisinin devam ettiğini göstermektedir. Aşağıdaki grafikte deney grubundaki öğrencilerinin TTSTF son test ve kalıcılık testine ait ortalama puanlar verilmiştir.

Grafik 4.3. Deney grubu içindeki öğrencilerin TTSTF son test ve kalıcılık testine ilişkin puanlarının ortalamaları

Kontrol grubu içindeki öğrencilerin TTSF son teste ait puanları ve kalıcılık testi puanlarına ilişkin bulgular

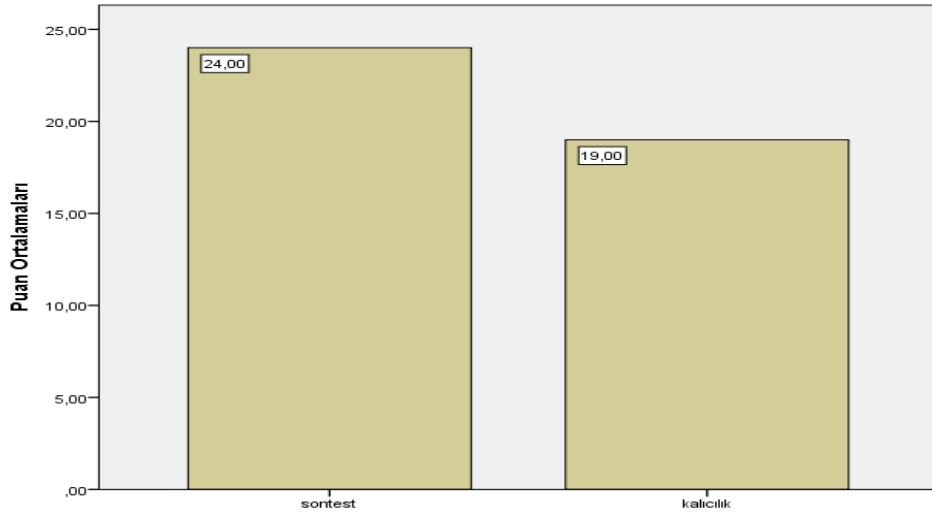
Kontrol grubundaki öğrencilerin uygulamadaki program dâhilinde Türkçe dersi sunumu sonucunda ortaya çıkan son test ve kalıcılık testine ait ortalama puanlarının bağımlı gruplar t testi sonuçları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4.4

Kontrol Grubu İçindeki Öğrencilerin TTSF Son Test ve Kalıcılık Testi Puanlarına Ortalamaların Bağımlı Örneklem İçin T Testi Sonuçları

Ölçüm	$\bar{X}$	N	sd	t	p
Son test	24.00	30	3.57	7.88	.00
Kalıcılık	19.00	30	2.42		

Tablo 4.4'e göre kontrol grubu içindeki öğrencilerin son test puanları ve kalıcılık testine ait puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür [$t(29)=-7.88$, $p<.00$]. Kontrol grubuna yapılan kalıcılık testinin son test puan ortalamalarına göre anlamlı bir şekilde azaldığı tespit edilmiştir. Bu sonuç uygulamadaki müfredata göre ders sunumu yapılan kontrol grubu öğrencilerinin Türkçe dersi başarılarının düştüğünü göstermektedir. Aşağıdaki grafikte kontrol grubu içindeki öğrencilerin TTSF son test ve kalıcılık testi ortalama puanları verilmiştir.

Grafik 4.4. Kontrol grubu içindeki öğrencilerin TTSF son test ve kalıcılık testine ilişkin puanlarının ortalamaları

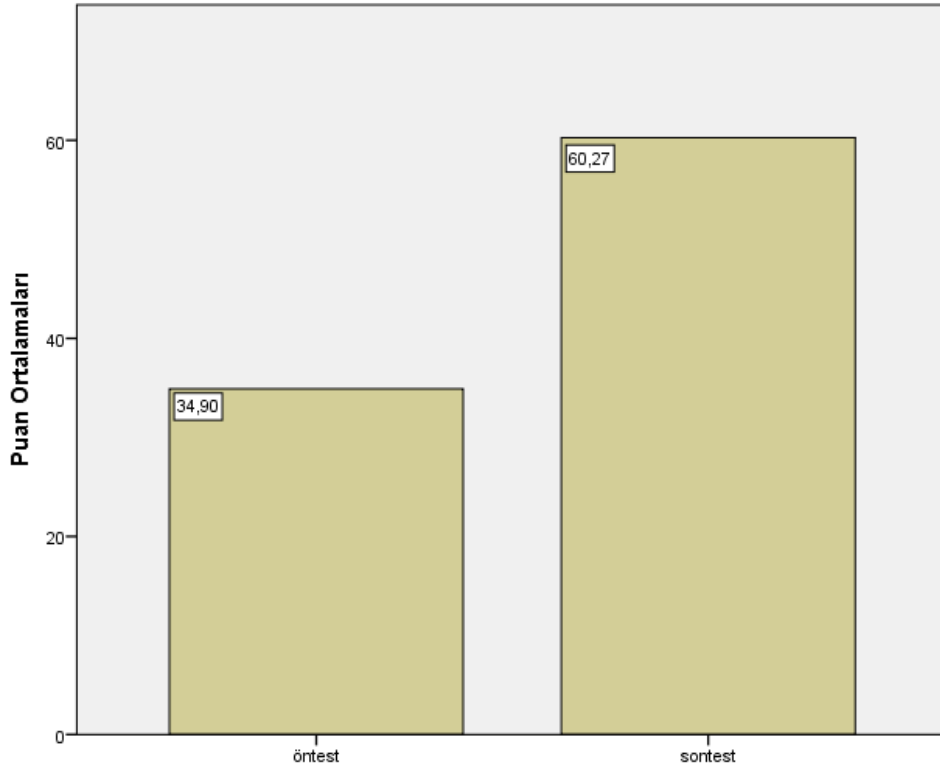
Deney grubu içindeki öğrencilerin EOTÖ puanlarına ait bulgular

Tablo 4.5

Deney Grubu İçindeki Öğrencilerin EOTÖ Ortalama Puanlarının Bağımlı Örneklemeler İçin T Testi Sonuçları

Ölçüm	$\bar{X}$	N	sd	t	p
Ön test	34.90	30	2.63	-45.62	.00
Son test	60.27	30	1.01		

Tablo 4.5'e göre Eğitsel oyunların Almanya'da yaşayan Türk çocuklarının Türkçe öğrenme başarılarına etkisini belirlemeye yönelik çalışma öncesi ve sonrasında uygulanan EOTÖ ölçüm sonuçlarının anlamlı bir şekilde arttığı görülmüştür. [$t(29)=-45.62, p<.00$]. Bu sonuç öğrencilerin Türkçe dersinde eğitsel oyunların kullanımına ilişkin tutumlarının olumlu yönde değiştiğini göstermektedir. Aşağıdaki grafikte deney grubu içindeki öğrencilerin EOTÖ ön test puanları ve son teste ilişkin puan ortalamaları verilmiştir.

Grafik 4.5. Deney grubu içindeki öğrencilerin EOTÖ ortalama puanları

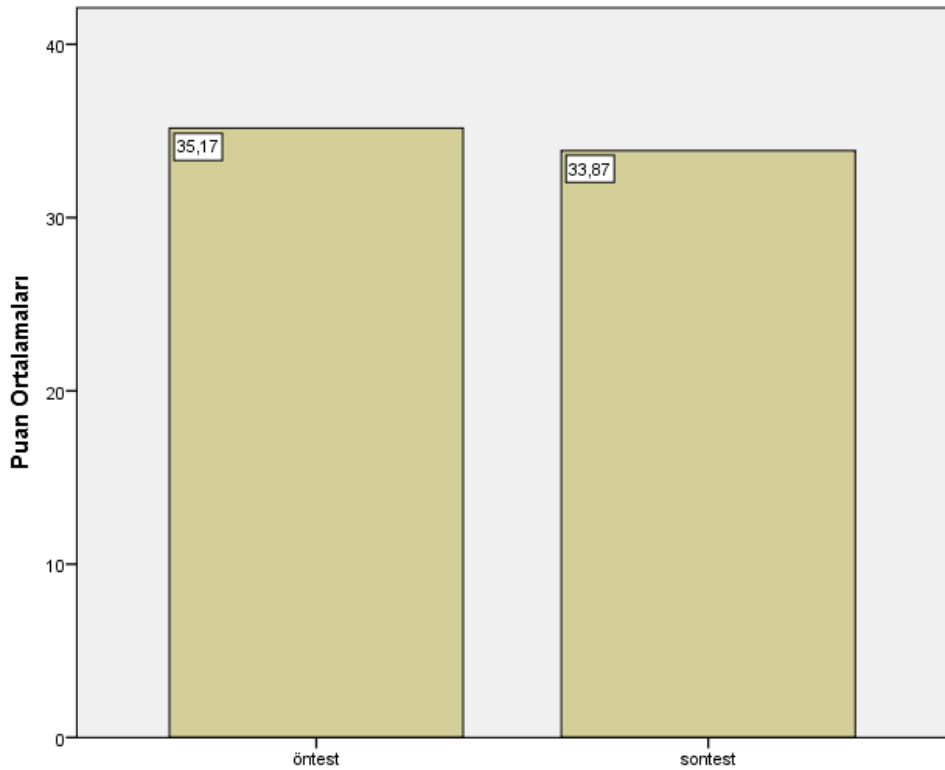
Kontrol grubu içindeki öğrencilerin EOTÖ puanlarına ait bulgular

Tablo 4.6

Kontrol Grubu EOTÖ Puanlarının Ortalamalarına İlişkin Bağımlı Gruplara Ait T Testi Sonuçları

Ölçüm	$\bar{X}$	N	sd	t	p
Ön test	35.17	30	3.53	1.65	.11
Son test	33.87	30	3.15		

Tablo 4.6'ya göre kontrol grubu içindeki öğrencilerin uygulama öncesi ve sonrasında uygulanan EOTÖ'ye ilişkin ölçüm sonuçlarının anlamlı olmadığı görülmektedir [$t(29)= 1.65, p>.00$]. Bu sonuç öğrencilerin uygulamadaki program dâhilinde yapılan Türkçe dersine ilişkin tutumlarının değişmediğini göstermektedir. Aşağıdaki grafikte kontrol grubu içindeki öğrencilerin EOTÖ ön test puanları ve son teste ilişkin puan ortalamaları verilmiştir.

Grafik 4.6. Kontrol grubu içindeki öğrencilerin EOTÖ ortalama puanları

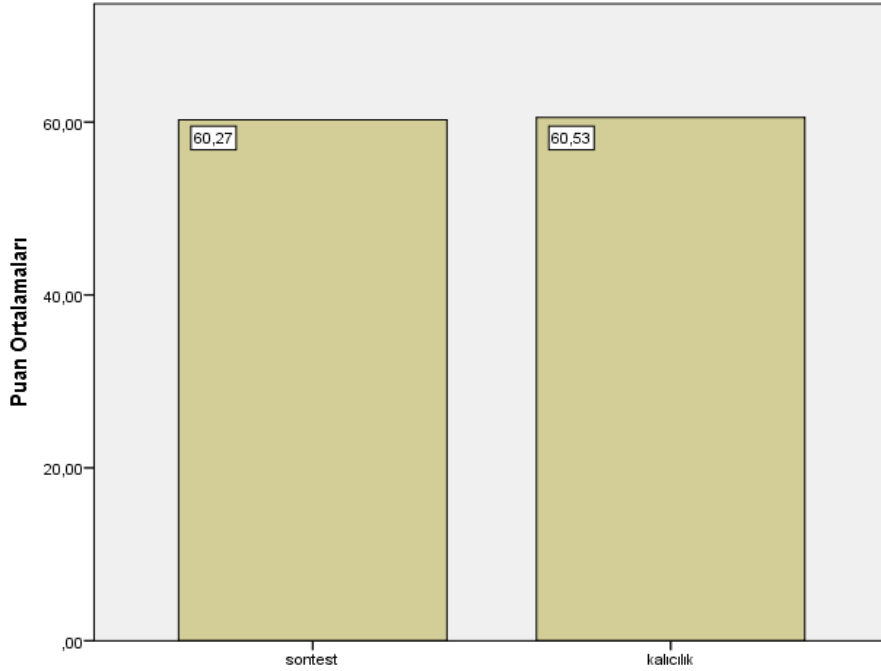
Deney grubu içindeki öğrencilerin son test ve kalıcılık testi EOTÖ puanlarına ait bulgular

Tablo 4.7

Deney Grubu İçindeki Öğrencilerin Son Test ve Kalıcılık Testi Sonrası EOTÖ Puanlarının Ortalamalarına Ait Bağımlı Örneklemeler İçin T Testi Sonuçları

Ölçüm	$\bar{X}$	N	sd	t	p
Son test	60.27	30	1.01	-2.11	.043
Kalıcılık	60.53	30	1.17		

Tablo 4.7'ye göre deney grubunda bulunan öğrencilerin son testten ve kalıcılık testinden sonra yapılan EOTÖ puanlarının ortalamalarının arasında anlamlı bir fark bulunduğu görülmüştür [$t(29)=-2.11$, $p<.00$]. Deney grubuna yapılan kalıcılık testi sonrası uygulanan EOTÖ puanlarının son test sonrası uygulanan EOTÖ puanlarına göre çok az bir artış gösterdiği gözlenmektedir. Bu sonuç deney grubuna yapılan eğitsel oyunların Almanya'da yaşayan Türk çocuklarının Türkçe öğrenme başarılarına etkisinin farklılaştığını ancak etkisinin devam ettiğini göstermektedir. Aşağıdaki grafikte deney grubu içindeki öğrencilere son test ve kalıcılık testinin sonrasında uygulanan EOTÖ puanlarının ortalamaları verilmiştir.

Grafik 4.7. Deney grubu içindeki öğrencilerin son test ve kalıcılık testine ilişkin sonrası EOTÖ puanlarının ortalamaları

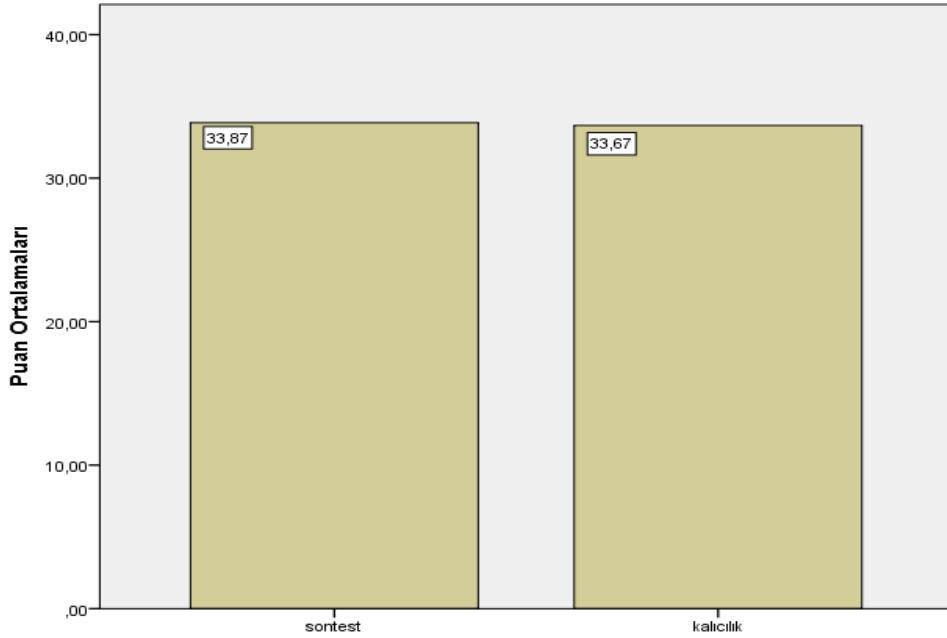
Kontrol grubu içindeki öğrencilerin EOTÖ son teste ait puanları ve kalıcılık testi puanlarına ilişkin bulgular

Tablo 4.8

Kontrol Grubu İçindeki Öğrencilerin Kalıcılık Testi Sonrası EOTÖ Puanlarının Ortalamalarına İlişkin Bağımlı Örneklem İçin T Testi Sonuçları

Ölçüm	$\bar{X}$	N	sd	t	p
Son test	33.87	30	3.15	1.8	.08
Kalıcılık	33.67	30	2.86		

Tablo 4.8'e göre kontrol grubu içindeki öğrencilerin EOTÖ son testi ve kalıcılık testinin sonrasındaki ölçüm puanlarının arasında anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüştür [$t(29)=1.8$, $p>.00$]. Bu sonuç uygulamadaki müfredata göre ders sunumu yapılan kontrol grubu öğrencilerinin Türkçe dersine ilişkin tutumlarının değişmediğini göstermektedir. Ağıdaki grafikte kontrol grubu içindeki öğrencilerin son testten ve kalıcılık testinden sonra uygulanan EOTÖ puanlarının ortalamaları verilmiştir.

Grafik 4.8. Kontrol grubu içindeki öğrencilerin kalıcılık testi sonrası EOTÖ puanlarının ortalamaları

BÖLÜM 5:

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Yapılan araştırmanın bu bölümünde bulgularla ilgili olarak elde edinilen sonuçlar ve bu sonuçlara ilişkin olarak değinilebilecek öneriler yer almaktadır.

Sonuç

Bu çalışmada eğitsel oyun ve etkinliklerle Türkçe öğretimi yapılan iki dilli Türk çocuklarının Türkçe öğrenme başarıları ile uygulamadaki müfredata göre eğitim verilen çocukların Türkçe öğrenme başarıları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmış ve aşağıdaki denencelere cevap bulunmaya çalışılarak; araştırmanın asıl problem cümlesine çözüm aranmıştır. Araştırmada denencelerle ilgili bulgular doğrultusunda aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır.

1- Eğitsel oyun uygulamasına katılan öğrencilerin Türkçe ve Türk kültürü dersi başarılarında, bu uygulamaya katılmayan kontrol grubunda yer alan öğrencilere göre anlamlı derecede artış olacak ve bu artış uygulamanın tamamlanmasından bir ay sonra yapılacak kalıcılık testinde sürecektir.

Deney grubundaki öğrencilerin çalışmaya başlanmadan önce yapılan TTSF Ön test aritmetik ortalama puanları 24.50, kontrol grubundaki öğrencilerin TTSF ön test aritmetik ortalama puanları ise 23.83 olarak ölçülmüştür. Dolayısıyla araştırmadaki deney grubu ve kontrol grubu öğrencilerinin ön bilgi-beceri testi (ön test) puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Deney grubundaki öğrencilerinin TTSF aritmetik ortalama puanları 24,50'den 85.67'ye yükselirken kontrol grubu öğrencilerinin TTSF aritmetik ortalama puanlarının 23.83'ten 24.00'a yükselmiştir. Bu sonuçlara göre deney grubundaki öğrenciler ve kontrol grubundaki öğrencilerin TTSF son test puanlarının arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmaktadır. Deney grubundaki öğrencilerin TTSF son test puanlarının aritmetik ortalaması 85.67'ten kalıcılık testinde puan ortalaması 75.83' e düşmüştür.

Ancak bu sonuç deney grubuna yapılan eğitsel oyunların Almanya'da yaşayan Türk çocuklarının Türkçe öğrenme başarılarına etkisinin farklılaştığını ama etkisinin devam ettiğini göstermektedir. Kontrol grubu öğrencilerinin son test puanlarının aritmetik ortalaması 24.00'dan 19.00'a düşmüştür. Bu sonuçlara göre deney grubu ve

kontrol grubundaki öğrencilerin TTST son test ve kalıcılık puanlarının arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır. Deney grubundaki öğrencilerin TTST ön test aritmetik ortalama puanları 24.50 iken, eğitsel oyunlarla yapılan deneysel çalışma sonucunda TTST son test aritmetik ortalama puanları 85.67 olarak ölçülmüştür. Dolayısıyla deney grubu öğrencilerinin Türkçe ve Türk kültürü dersi başarı ön test ve son test puanlarının arasında anlamlı bir fark vardır.

Kontrol grubundaki öğrencilerin TTST ön test aritmetik ortalama puanları 23.83 iken, TTST son test aritmetik ortalama puanları ise 24.00 olarak ölçülmüştür. TTST aritmetik ortalama puanlarının 24.00'a yükseldiği görülmüştür. Fakat bu yükselme kontrol grubu öğrencilerinin Türkçe ve Türk kültürü dersi başarı ön test puanları ve son test puanlarının arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

2- Eğitsel oyun uygulamasına katılan öğrencilerin eğitsel oyun tutum puanlarında, bu uygulamaya katılmayan kontrol grubunda yer alan öğrencilere göre anlamlı derecede artış olacak ve bu artış uygulamanın tamamlanmasından bir ay sonra yapılacak kalıcılık testinde sürecektir.

Deney grubundaki öğrencilerin EOTÖ ön test puanlarının aritmetik ortalaması 34.90, son test puan ortalaması 60.27 olarak bulunmuştur. Deney grubundaki öğrencilerin EOTÖ ön test ve son test puanlarının arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Kontrol grubundaki öğrencilerin EOTÖ ön test puanlarının aritmetik ortalaması 35.17, son test puan ortalaması 33.87 olarak bulunmuştur. Kontrol grubu öğrencilerinin EOTÖ ön test puanları ve son test puanlarının arasında anlamlı bir fark yoktur. Deney grubundaki öğrencilerin EOTÖ son test puan ortalaması 60.27, kalıcılık testi puan ortalaması 60.53 olarak bulunmuştur. Kontrol grubundaki öğrencilerin EOTÖ son test puan ortalaması 33.87, kalıcılık testi puan ortalaması 33.67 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre deney grubundaki ve kontrol grubundaki öğrencilerinin EOTÖ son test ve kalıcılık puanlarının arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmaktadır.

Tartışma

Türkçe ve Türk kültürü dersi başarılarına ilişkin bulguların tartışılması

Eğitsel oyun uygulamasına katılan öğrencilerin Türkçe ve Türk kültürü dersi başarılarında, bu uygulamaya katılmayan kontrol grubunda yer alan öğrencilere göre anlamlı derecede artış olmuş ve bu artış uygulamanın tamamlanmasından bir ay sonra yapılacak kalıcılık testinde sürmüştür.

Eğitsel oyunların Almanya’da yaşayan Türk çocuklarının Türkçe öğrenme başarılarına etkisini tespit etmek amacıyla yapılan bu deneysel araştırma sonucunda eğitsel oyunların öğrencilerin başarılarını artırıp derse karşı tutumlarını olumlu yönde etkilediği ve öğrenilen bilgilerin kalıcılığını sağladığı tespit edilmiştir.

Eğitsel oyun uygulaması öncesinde yapılan pilot uygulama sırasında karşılaşılan sürenin ve öğrenci gruplarının eşleştirilmesi gibi durumlarda karşılaşılan sorunların çözülerek ortadan kaldırılması deneysel uygulamanın ve sürecin planlanan zamanda, başarılı bir şekilde tamamlanmasını sağlamıştır.

Uygulama için araştırmacı tarafından hazırlanan eğitsel oyun ve materyaller kolaylıkla hazırlanabilecek türde olup derslerini bu şekilde devam ettirmek isteyen öğretmenler için fazla bir maddi külfet doğurmayacaktır. Kullanılan materyallerin kolayca hazırlanması için çalışmanın ekler bölümünde bütün materyallerin birer örneğine yer verilmiştir. Ayrıca uygulamada kullanılan materyal ve oyunlara ilişkin dosyalar araştırmanın duyurulması amacıyla hazırlanan sosyal medya hesapları ve www.oyunlarlaturkce.com web sayfası üzerinden ücretsiz olarak ilgililerin istifadesine sunulacaktır.

Yapılan bu çalışma yurt dışında eğitsel oyunlarla Türkçe öğretimi için hazırlanan önemli bir çalışma olup daha sonra yapılacak araştırmalara hem kaynaklık edecek hem de bu alanda büyük bir eksiklik olan ders materyali boşluğunu da dolduracaktır.

Uygulama başlamadan önce “ben Almanım” diyen öğrencilerin uygulama sonunda Türk olduklarını ön planda tuttıkları ve Türkiye’ye karşı olumlu tavır sergiledikleri gözlemlenmiştir.

Uygulama sürecinde hazırlanan etkinlik ve eğitsel oyunları içeren ikinci bir ders materyali de bu dersin okutulmasında kullanılabilecek bir ders kitabı özelliğinde

hazırlanmıştır. Ders kitabının hazırlanmasıyla ilgili olarak MEB ile gerekli görüşmeler yapılmış olup bakanlıktan cevap beklenmektedir.

Eğitsel oyun tutumlarına ilişkin bulguların tartışılması

Eğitsel oyun uygulamasına katılan öğrencilerin Eğitsel Oyun Tutum puanlarında, bu uygulamaya katılmayan kontrol grubunda yer alan öğrencilere göre anlamlı derecede artış olmuş ve bu artış uygulamanın tamamlanmasından bir ay sonra yapılacak kalıcılık testinde sürmüştür.

Çağımızda okulların yapısı ve okullardaki derslerin sunum şekilleri öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre değişmektedir. Devletler yasal anlamda bunu sağlarken öğretmenler de teknolojik araçların etkisi altında kalan öğrencilerin derse karşı ilgi ve isteklerini artırmak için çeşitli uygulamalar yapmaktadırlar. Eğitsel oyun uygulaması da bunlardan biridir ve derslerde eğitsel oyunlardan faydalanılmaktadır.

Eğitsel oyunların derslerde kullanımıyla ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Ancak yurt dışında Türkçe öğretiminde eğitsel oyunların kullanımıyla ilgili herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Dolayısıyla yapılan bu araştırma alanda ilk olması bakımından da önemlidir.

Yapılan çalışmalarda eğitsel oyunların öğrencilerin motivasyonlarını artırdığı, eğlenceli bir öğrenme ortamı sağladığı, öğrenci gruplarının oyun etkinlikleri aracılığıyla Türkçeyi daha hızlı ve kolay öğrenip bu yöntemin kullanıldığı derslerden zevk aldıkları, derslere seyerek, isteyerek katıldıkları ve bu yöntemin uygulandığı derslerde öğrendiklerinin kalıcılığın fazla olduğu (Kara, 2010), eğitsel oyunların öğretme ve öğrenme sürecinde yer almasının öğrencilerin temel dil becerilerinin gelişmesinde önemli bir rol oynadığı, (Gedik, 2012), öğrencilerin kelime hazinesini geliştirmede etkili olduğu, (Gülsoy, 2013), eğitsel oyunlarla öğretim tekniğinin öğrencilerin okuma becerisinin geliştirilmesinde mevcut öğretim programı yaklaşımlarına göre daha etkili olduğu (Gedik, 2017) sonuçlarına ulaşılmıştır.

Almanya’da yaşayan Türk çocuklarına eğitsel oyunlarla Türkçe öğretmek için yapılan bu araştırmada da aynı doğrultuda sonuçlara ulaşılması eğitsel oyunların Türkçe öğretiminde ne kadar etkili olduğunu göstermesi bakımından önemlidir.

Bu araştırmada eğitsel oyunlarla eğitim verilen deney grubuna TTÖP'de belirtilen yöntem ve tekniklerin kullanıldığı kontrol grubuna yapılan çalışmalardan elde edilen veriler, iki grup arasındaki değişimin eğitsel oyunların kullanıldığı deney gruplarının lehine olduğunu göstermektedir.

Yapılan araştırmanın sonuçları Gürbüz (2004), şahhseyinoğlu (2007), Bakar, Tüzün ve ağıltay (2008), zbal (2009), Tortop ve Ocak (2010), Kara (2010), Türksever (2011), Coşkun, Akarsu ve Kariper (2012), Gedik (2012), Gülsoy (2013), Gökbulut, ve Yumuşak (2014), Bayram (2015), Kaya ve Elgün (2015), İlkim ve Semerci (2016) ve Gedik (2017) tarafından yapılan araştırmaların sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Eğitsel oyunların Almanya'da yaşayan Türk ocuklarının Türkçe ğrenme başarılarına etkisini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırma yurt dışındaki Türkçe ve Türk kültürü derslerinde eğitsel oyunlara yer verilmesinin önemini ortaya koymuştur.

Bu araştırma Yağmur (2006), şen (2010), Yıldız (2011), Ekmekçi (2012), Sarıkaya (2014), Güngör (2015), Kırmızı (2016), elik ve Glc (2016), Arıcı ve Kırkkılıç (2017) tarafından yapılan araştırmalarda belirtilen ders kitabı ve materyali sorunu ortadan kaldırabilir.

Bu araştırmada kullanılan beş kapak ve bil-yaz oyunu ğretim programında belirtilen varlıkların (meyve-eşya- hayvan vb.) isimlerini; alfabenin şifresi ve bileklik-kolye yapıyorum oyunu Türk alfabesi ve isimleri; baş, beştaş ve bilye oyunu ritmik sayma ve sıra sayılarını öğretmek amacıyla kullanılmıştır.

Birleştir oyunu dilimizdeki kök-ek ve kelime yapısını; bom oyunu dinî ve millî bayramları; boncuklar oyunu renkler ve sayıları; bul-kazan ve çiçekleri toplayalım oyunu gün-ay-mevsimler ve isimleri öğretmek için kullanılmıştır.

Cuz-diz oyunu harfler ve mevsimleri; çevir bakalım oyunu meyveler, hayvanlar, eşyalar, giysiler, sayılar, taşıtlar, günler, aylar ve mevsimleri; dondurma çubukları günler, aylar, mevsimler, eş anlam, karşıt anlamlı kelimeler ve renkleri; kartlar oyunu sayılar, varlıkların isimleri, memleket şiirlerini öğretmek amacıyla kullanılmıştır.

Eşini bul oyunu varlıkların (renk-meyve-eşya- hayvan-taşı-t-meslek-akrabalık vb.) isimleri, kartları eşleştir oyunu Türkiye, Atatürk, Türk kültürü, devlet yöneticilerimiz; harf küpleri oyunu harfler ve kelimeleri; hayvan kaşeleri ve hayvan küpleri oyunu hayvanların isimlerini; hırsız karga oyunu varlıkların (meyve-eşya- hayvan vb.) isimlerini öğretmek amacıyla kullanılmıştır.

Boya kalemlerim oyunu renkleri; kaptan der ki oyunu eylemleri; Karagöz ile Hacivat oyunu dinî bilgiler, maniler, okuma ve konuşma kurallarını; numaralı kartlar oyunu varlıkların (meyve-eşya- hayvan-giysi-taşı-t-meslek vb.) isimleri, sayılar, Türk tarihi ve Türkiye'yi Tanıma, cümle kurmayı öğretmek amacıyla kullanılmıştır.

Kelime küpü oyunu kelime türetmeyi, alfabetik kelimeler oyunu alfabemiz ve kelimeleri; kervansaray oyunu Türkiye ve şehirlerimizi; kule oyunu günler, aylar ve mevsimleri; kutular oyunu günler, aylar, mevsimler ve varlıkların (meyve-eşya- hayvan-taşı-t-giysi-meslek vb.) isimlerini cümle küpleri oyunu cümle oluşturup yazmayı öğretmek amacıyla kullanılmıştır.

Alışveriş oyunu paralar, günler, aylar, mevsimler ve varlıkların (meyve-eşya- hayvan-taşı-t-giysi-meslek vb.) isimlerini; labirentler oyunu varlıkların (meyve-eşya- hayvan-taşı-t-giysi-meslek vb.) isimleri ve sayıları; bulmacalar oyunu millî kültür ve din kültürü ve ahlak bilgisi konularını; küçük matbaacı oyunu kelimeler ve değerlerimizi öğretebilmek için kullanılmıştır.

Mandallar oyunu varlıkların (meyve-eşya- hayvan-taşı-t-giysi-meslek vb.) isimleri ve sayıları; mıkna-tıslı harfler ve sayılar oyunu alfabe, kelimeler ve sayıları; ben saatim ve saat oyunu saatler ve zaman ifadelerini; timsahı tamamlama oyunu sayıları öğretmek amacıyla kullanılmıştır.

İpe dizelim (çengelliler) oyunu varlıkların (meyve-eşya- hayvan-taşı-t-giysi-meslek vb.) isimleri, gün, ay, mevsimler ve sayılar; sayıları sıralama oyunu sayıları öğretmek amacıyla kullanılmıştır.

Yapboz oyunları dinî bilgiler, Türkiye haritası, masal kahramanlarımız, bölgelerimiz, alfabemiz ve varlıkların (meyve-eşya- hayvan-taşı-t-giysi-meslek vb.)

isimleri; yapışkan harfler oyunu günler, aylar, mevsimler ve sayıların öğretilmesinde kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılan oyunların çoğunluğu araştırmacı tarafından tasarlanmış olup hırsız karga, Karagöz ile Hacivat, keli küpü, saat, timsahı tamamla ve yapboz oyunları ile ise yurt dışında Türkçe öğretimine uyarlanmıştır. Araştırma sürecinde öğrencilerin dersleri severek ve ilgiyle takip ettikleri, oyun oynarken içtenlikle davrandıkları ve eğlenerek öğrendikleri gözlenmiş, öğrenci velilerinin de bu yönde geri bildirimleri olmuştur.

Yapılan araştırma derse katılan yurt dışındaki çocukların Türkçeyi, Türkiye'ye ait değerleri sevmelerini sağlamış ve onlarda Türkiye'ye gitme isteği uyandırmıştır. Dolayısıyla Avrupa'daki Türkiye'yi yaşatmak yurt dışında bu çocuklara kaliteli bir biçimde Türkçe öğretmek ve Türkiye ile bağlantılarını devam ettirmekle sağlanabilir. Yıldız (2012) Almanya'da yaşayan Türk çocuklarıyla Alman çocuklarının eşit imkânlar içerisinde bulunmadıklarını ve 2009 yılında yapılan PISA araştırma sonuçlarının bunu ortaya koyduğunu ifade etmektedir. Yıldız (2012) tarafından hazırlanan ve Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından yayımlanan Yurt Dışında Yaşayan Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi (Almanya Örneği) adlı araştırmada Almanya'da yaşayan Türk çocuklarının ana dilleri Türkçeyi kullanmalarıyla ilgili olarak öğrenci velilerinin ve Türkçe öğretmenlerinin karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerileri aşağıda sıralanmıştır. Katılımcılara göre;

- Öğrenciler kitap okumaya teşvik edilerek öğrencilerin Türkçe internet sayfalarını kullanmaları sağlanmalıdır.
- Türkçe dersleri öğretim programına alınıp Türkçenin ağırlıklı olarak kullanıldığı sosyal etkinlikler çoğaltılmalı ve Türkçe dersleri daha sistemli bir hâle getirilmelidir.
- Yurt dışında görev yapması için ihtiyaçtan duyulandan fazla öğretmen gönderilerek derslerde Türk tarihi ve coğrafyasına ağırlık verilmesi sağlanmalıdır.
- Evlerde Türkiye'den yayın yapan televizyon kanalları izlenip Türkçe ders saatlerinin artırılması için girişimlerde bulunulmalıdır.
- Türkiye'ye daha fazla ziyaret yapılmalıdır.
- Türkçe eğitiminin anaokullarında başlatılması sağlanıp Avrupa yaşayan Türk çocuklarına özel çocuk dergisi hazırlanarak dikkatlerine sunulmalıdır.
- Çocuklar bilinçlendirilerek liselerde de Türkçe eğitime devam edilmelidir.
- Avrupa'da yaşayan Türk vatandaşlarına daha fazla sosyal imkân sunulabilmesi için çalışmalar yapılmalıdır.
- Öğretmenlerin cami ve derneklerle işbirliği yapmaları sağlanarak sık sık değişmeleri engellenmelidir.
- Türk bayram etkinlikleri düzenlenip okullarda Türkçenin ikinci yabancı dil olarak değerlendirilmesi için çalışmalar yapılmalıdır.

- Türkçe derslerinin sabah yapılabilmesi için müşavirlik ve konsolosluklar tarafından ücretsiz Türkçe kursları verilip ana dilin niçin önemli olduğu her ortamda vatandaşlarımıza anlatılmalıdır.

Yıldız (2011), öğretmenler ve öğrenci velilerinin ifade ettiği aşağıdaki sorunların ele alınması ve bu sorunların çözümüne ilişkin olarak sunulan çözüm önerilerin hayata geçirilmesi için devletimizin üzerine düşeni yapma konusunda gerekli özeni göstermesini savunmaktadır. Yurt dışındaki vatandaşlarımıza ve özellikle de çocuklara dil bilincinin kazandırılması için çeşitli etkinlikler düzenlenmelidir.

Dil bilinci edinen bireylerin sadece günlük yaşamlarında değil dili kullandıkları bütün alanlarda düzgün, anlaşılır bir biçimde kendilerini ifade etmeye gayret gösterip yanlış kullanımları engelleyeceklerdir (Arıcı ve Kaldırım, 2015). Türkçe öğretimindeki hedef kitlemiz olan çocuk ve gençlerimize kültürümüzü aktarıp kültürümüzün göstergeleri olan kelimelerimizi kazandırıp Türkçeyi en iyi şekilde öğretmek istiyorsak her yaş grubuna hangi kelimeleri vermemiz gerektiğini de tespit etmeliyiz (Kırkkılıç ve Ulaş, 2003). Çocuklara ve gençlerimize öğretilen kelimelerle birlikte kültürel değerlerimizi de tanıtmak önemli bir kazanım olacaktır.

Ayrıca dilimizin yurt dışında öğretildiği her yerde Yunus Emre Enstitüsünün bir temsilciliğinin oluşturularak buralarda kültürel çalışmalar yapması da dilimizin kullanım alanını genişletip Türkçeye ilgi duyan insanların sayısını artıracaktır. Türkçenin yaygın olarak kullanıldığı alanının genişletilip dilimizin evrensel bir dil olarak kabul edilmesi için Türkçenin öğretildiği soydaş ülkelerle ortak çalışmalar yapılmalıdır (Ungan, 2006). Bunun yanında Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarımız da Türkçenin öğretilmesi ve yaygınlaştırılması için yapılan çalışmaları desteklemelidirler. Güneş (2013), çoğu ülkede yönetici atamaları, yurt dışında personel görevlendirilmesi, akademik yayın ve yükseltmelerde İngilizcenin ön planda tutulmasının İngilizcenin yayılmasına katkı sağladığını belirtmektedir. Bu bağlamda düşünüldüğünde Türkçenin yayılması için önce kendi kurumlarımızın görevlerini yerine getirmeleri gerekmektedir. Başta MEB olmak üzere bütün bakanlıklarımız yurt içi ve yurt dışıyla ilgili bütün çalışmalarında ana dilimiz Türkçeyi öne çıkaran uygulamalar yapmalıdırlar. Ülkesini ve milletini seven herkes Türk dilinin Türk milletinin zihni, kalbi olduğunu aklından çıkarmamalı, milletimizin bütün kurum ve fertleriyle topyekûn bir Türkçe öğretim seferberliği başlatılmalıdır.

ÖNERİLER

Eğitsel oyunun yurt dışında Türkçe öğretimi alanında kullanılması öğrencilerin Türkçe ve Türk kültürü dersini sevmelerini ve seçmeli olan bu derse bağlanmalarını sağlayacaktır. Derslerin daha verimli olması, öğretmen ve öğrencilerin derslerden sıkılmaması ayrıca yapılacak yeni çalışmalara yön göstermek amacıyla aşağıdaki önerilerin değerlendirilmesi faydalı olacaktır.

1. Bu çalışmada araştırmacı tarafından hazırlanan eğitsel oyunlar kullanılmıştır. Araştırmanın boyutları farklı eğitsel oyunların kullanılmasıyla genişletilebilir.
2. Öğretmenin aynı öğrencilerle uzun süre derse devam etmesi durumunda öğrencilerin dil seviyelerinin yükselmesiyle birlikte araştırma Avrupa Dil Çerçevesinde belirtilen bütün alanlarda yapılabilir.
3. Araştırmada eğitsel oyunların öğrencilerin Türkçe öğrenmelerine başarılarına ve tutumlarına yönelik etkisi araştırılmıştır. Ayrıca eğitsel oyunların yurt dışında Türkçe öğreten öğretmenler açısından etkileri de araştırılabilir.
4. Araştırmada deney grubu öğrencilerinin çoğunlukla kendi istekleriyle gruplar oluşturmalarına izin verilmiş, herhangi bir çatışma ortamı oluşmaması için öğrenciler sürekli takip edilmiştir. Bu açıdan eğitsel oyun uygulaması yapan öğretmenin öğrencilerden daha etkin olması beklenmektedir.
5. Daha geniş bir örneklem seçilerek yapılan araştırma tekrarlanabilir. İki deney grubu ve iki kontrol grubu alınarak araştırma tekrarlanabilir.
6. Benzer araştırmalar farklı bölge ve yörelerde, sosyo-ekonomik açıdan farklı çevrelerde tekrarlanabilir.
7. Çalışmanın uygulanması için ders öğretmenin dersten önce konuyla ilgili hazırlıklar yapması işini kolaylaştıracaktır.
8. Bazı oyun ve etkinlikler uygulanırken sınıfın gruplara ayrılması faydalı olacaktır.
9. Öğrencilerin oyun ve etkinlikleri severek takip ettiği gözlemlendiğinden araştırmadaki oyun ve etkinliklerin yaygınlaştırılması yerinde olacaktır.

KAYNAKÇA

- Aitchison, J. (2008). *The Articulate Mammal: An Introduction to Psycholinguistics*. Oxon: Routledge.
- Akandere, M. (2013). *Eğitici Okul Oyunları*. Ankara: Nobel.
- Akgün, E., Nuhoglu, P., Tüzün, H., Kaya, G., Çınar, M. (2011). Bir Eğitsel Oyun Tasarımı Modelinin Geliştirilmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 1(1), 41-61.
- Aksoy, A. B., Çiftçi, D. H. (2014). *Erken Çocukluk Döneminde Oyun*. Ankara: Pegem.
- Akyol, O. (2009). Acquisition of Turkish by a Bilingual Child: A Case Study. *Cukurova University, Master of Arts Thesis, Adana*.
- Andrade, R. D., Mello, D. F. D., Scochi, C. G. S., Fonseca, L. M. M. (2008). Educational Games: Training Of Community Healthcare Agents On Children's Respiratory Diseases. *Acta Paulista de Enfermagem*, 21(3), 444-448.
- Arıcı, A. F., Kaldırım, A. (2015). 21. Yüzyılda Bir Medeniyet ve Bilim Dili Olarak Türkçe: Sorunlar ve Çözümler. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(2), 269-284.
- Arıcı, B., Kırkılıç, A. (2017). Yurt Dışında Görev Yapan Türkçe ve Türk Kültürü Öğretmenlerinin Türkçe ve Türk Kültürü Derslerine İlişkin Görüşleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(41), 480-500.
- Arslangiray, A.S. (2013). *3. Kuşak Türk Çocukları ve İki Dilli-İki Kültürlü Eğitim Modelleri (Hessen Eyaleti Koala Projesi)*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aydın, İ. S. (2013). İki Dilli Türk Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerilerine Yönelik Bir Durum Çalışması. *Turkish Studies*, 8/9, 657-670.
- Badgruber, B. (2005). *101 More Life Skills Games For Children*. Berkeley, CA: Publishers Group West.

- Bağcı, E. (2011). İlköğretim 1., 2. ve 3. Sınıf Türkçe Dersi Öğretmen Kılavuz Kitaplarında Yer Verilen Eğitsel Oyun Etkinliklerinin İncelenmesi ve Alternatif Etkinlik Önerileri. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 487-497.
- Bakar, A., Tüzün, H., Çağıltay, K. (2008). Öğrencilerin Eğitsel Bilgisayar Oyunu Kullanımına İlişkin Görüşleri: Sosyal Bilgiler Dersi Örneği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)*, 35, 27-37.
- Baklavacı, S. (2013). *Fransa'daki İki Dilli (Fransızca-Türkçe) Çocuklarda Dil Kullanımı ve Fransızca Yazı Dili Yeterlilik Değerlendirmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dicle Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Banguoğlu, T. (1986). *Türkçenin Grameri*. Ankara: TDK.
- Bayram, B. (2015). *8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Harita Üzerinde Oynanan Kutu Oyunları Kullanımının Öğrenci Başarısı ve Hatırda Tutmaya Etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Adnan Menderes Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Bekar, B. (2013). Almanya'da Türkler ve Türkçe. *Turkish Studies*, 8(9), 771-787.
- Bekar, B. (2016). Almanya'da Türkçenin Ana Dili Olarak Öğretimiyle ve Türklerin Türkçe Kullanımlarıyla İlgili Kaynakça Denemesi. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 8(3), 285-302.
- Belet, Ş. (2009). İki Dilli Türk Öğrencilerin Ana Dili Türkçeyi Öğrenme Durumlarına İlişkin Öğrenci, Veli ve Öğretmen Görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 71-85.
- Boyle, S. (2011). Teaching Toolkit. An Introduction to Games based learning. *online*], *University College Dublin, www.ucd.ie/t4cms/UCDTLT0044.pdf*.
- Brenner, P.J. (2006). *Schule in Deutschland*. Stuttgart: W.Kohlhammer.
- Burns, B. (1998). *The Encyclopedia of Games*. T.Bilgin (Çev.). İstanbul: Kuzey. (İlk baskı. 1998-2013)
- Büyüköztürk, Ş. (2001). *Deneysel Desenler Ön test-Son test Kontrol Grubu Desen ve Veri Analizi*, Ankara: Pegem.

- Cortina, K., Baumert, J., Leschinsky, A., Mayer, K., Trommer, L. (2008). *Das Bildungswesen in der Bundesrepublik Deutschland*. München: Zero.
- Coşkun, E.(2013). Geçmişten Günümüze Türkçe Öğretimi. Ahmet Kırkkılıç, Hayati Akyol (Ed.), *İlköğretimde Türkçe Öğretimi* içinde (s. 1-14). Ankara: Pegem Akademi.
- Coşkun, H., Akarsu, B., Kariper, İ. A. (2012). Bilim Öyküleri İçeren Eğitsel Oyunların Fen ve Teknoloji Dersindeki Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 13(1), 93-109.
- Cummins, P. (2016, 13 Kasım). Bilingual Children's Mother Tongue: Why Is It Important for Education? <http://www.diegaste.de/gaste/diegaste-sayi2507ingilizce.html>
- Çakır, M. (2002). Almanya'daki Çok Kültürlü Ortamlarda Türkçenin Ana Dili Olarak Kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2002-2003, 39-58.
- Çangır, M. (2008). İlköğretim Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi Derslerinde Eğitsel Oyun Yönteminin Uygulanma Durumu (Tuzla Örneği). *Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul*, 12, 144.
- Çalışkan, N. (2009). Kavramsal Anahtar Modeliyle İki Dilli Çocuklara Metafor ve Deyim Öğretimi. *Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara*.
- Çankaya, S., Karamete, A. (2008). Eğitsel Bilgisayar Oyunlarının Öğrencilerin Matematik Dersine ve Eğitsel Bilgisayar Oyunlarına Yönelik Tutumlarına Etkisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2).
- Çelik, Y., Gülcü, İ. (2016). Yurtdışında Kullanılan Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitaplarına Yönelik Öğretmen Görüşleri, *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 287-296.
- Demir, T. (2010). Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı Kapsamındaki Türkçe Dersi Kazanımlarının Değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 913-937.

Ekmekçi, V. (2012). Belçika’da Türkçe Öğretimi ve Karşılaşılan Temel Sorunlar. *Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*. Erdil, Z. (2012). *Hollanda’da Yaşayan İki Dilli ve Türkiye’de Yaşayan Tek Dilli Türk Çocukların Dil Özelliklerin Sohbet ve Öyküleme Dil Örneği Bağlamlarında Karşılaştırılması*, (Yayımlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Egemen, A., Yılmaz, Ö., Akil, İ. (2004). Oyun, Oyuncak ve Çocuk. *ADÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 5(2) : 39 – 42.

Ergin, M. (2001). *Üniversiteler İçin Türk Dili*. İstanbul: Milsan.

Gedik, M. (2012). *Ortaokul İkinci Sınıf Öğrencilerinin Temel Dil Becerilerinin Geliştirilmesinde Eğitsel Oyunların Başarı ve Kalıcılığa Etkileri*, (Yayımlanmamış doktora tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Gedik, M., Tekin, B. (2015). Ortaokul Türkçe Dersi Öğretmen Kılavuz Kitaplarında Yer Alan Eğitsel Oyunların Niteliksel ve Niceliksel Olarak İncelenmesi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3, 1-12.

Gedik, M. (2017). Ortaokul 2. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Becerilerinin Geliştirilmesinde Eğitsel Oyunların Başarı ve Kalıcılığa Etkisi. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (58), 453-464.

Genç, M., Genç, T., Yüzüak, A. V. (2012). Kavram Yanılgılarının Oyunlarla Tespiti: Tabu Oyunu/Determination Of Misconceptions By Games: Taboo Game. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(20), 581-591.

Giannakos, M. N. (2013). Enjoy and Learn with Educational Games: Examining Factors Affecting Learning Performance. *Computers & Education*, 68, 429-439.

Göçer, A., & Moğul, S. (2011). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İle İlgili Çalışmalara Genel Bir Bakış. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 6/3 Summer, 797-810.

- Gökbulut, Y., Yumuşak, E. (2014). Oyun Destekli Matematik Öğretiminin 4. Sınıf Kesirler Konusundaki Erişi ve Kalıcılığa Etkisi. *Electronic Turkish Studies*, 9(2), 673-689.
- Gözalın, E. (2013). *Oyun Temelli Dikkat Eğitim Programının 5-6 Yaş Çocuklarının Dikkat ve Dil Becerilerine Etkisinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Gülsoy, T. (2013). *6. Sınıf Öğrencilerinin Kelime Hazinesinin Geliştirilmesinde Eğitsel Oyunların Etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Niğde Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Güneş, F. (2013). *Türkçe Öğretimi Yaklaşımlar ve Modeller*. Ankara: Pegem.
- Gürbüz, G. (2004). Fransızcadaki Seslerin Oyunlarla Öğretimi. *Ankara Üniversitesi TÖMER Dil Dergisi*, (124), 82-94.
- Güvendir, E., Yıldız, I.G. (2014). *Dil Edinimi*, Ankara: Anı.
- Güzel, A. (2010). *İki Dillilere Türkçe Öğretimi (Almanya Örneği)*. Ankara: Vizyon.
- Guttek, G. (2004). *The Montessori Method*. U.K.: Rowman.
- Haworth, R., & Sedig, K. (2011). The Importance of Design for Educational Games. *Education in a Technological World: Communicating Current and Emerging Research and Technological Efforts*, 518-522.
- Heiland, H. (1993). Friedrich Fröbel, *The Quarterly Review of Comparative Education*, 3/4, 473-491.
- Huber, J., Gaillard, M.P. (2011). *Teacher Education For Change*. Paris: Council of Europe.
- İlkin, I., Semerci, N. (2016). İlkokul 3. Sınıf Öğrencilerine İngilizce Kelime Öğretiminde Eğitsel Oyunların Akademik Başarıya Etkisi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1): 787-804

İnce, B. (2011). *Yurt Dışındaki Türk Çocuklarının Ana Dilleri Türkçede Yaşadıkları Anlatım Sorunları: Fransa Örneği*, (Yayımlanmamış doktora tezi). İstanbul Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Jeuring, J., van Rooij, R., Pronost, N. (2013). The 5/10 Method: A Method for Designing Educational Games. In *International Conference on Games and Learning Alliance*, Springer International Publishing, 364-369.

Jones, A. (1998). *104 Activities that Build: Self-Esteem, Teamwork, Communication, Anger Management, Self-discovery and Coping Skills*. Rec Room Publishing.

Kara, M. (2010). Oyunlarla Yabancılara Türkçe Öğretimi. *TÜBAR*, XXVII, 407-422.

Karamustafaoğlu, O., Kaya, M. (2013). Eğitsel Oyunlarla Yansıma ve Aynalar Konusunun Öğretimi: Yansımali Koşu Örneği. *Araştırma Temelli Etkinlik Dergisi (ATED)*, 3(2), 41-49.

Karadağ, E., Çalışkan, N. (2005). *Kuramdan Uygulamaya İlköğretimde Drama*. Ankara: Anı.

Karasar, N. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel.

Khenissi, M. A., Essalmi, F., Jemni, M. (2015). Learner Modeling Using Educational Games: A Review of the Literature. *Smart Learning Environments*, 2(1), 6.

Kırkkılıç, H. A., Kılıç, Topal, Y. (2005). Oyunlaştırma Yönteminin Dil Öğretiminde Yeri, Önemi ve Bazı İngiliz Araştırmacıların Bu Yöntemle İlgili Tespitleri, *KKEFD*, (12), 6-18.

Kırkkılıç, H. A., Ulaş, H. (2003). Türkçe Öğretiminde Kelimeler Dünyası, *TÜBAR*, XIII, 93-101, Ankara.

Koçak, M. (2012). Almanya'da Yaşayan Türklerin Türkçe Dil Becerileri Üzerine Bir İnceleme. *Journal of World of Turks/Zeitschrift für die Welt der Türken*, 4(1), 303-313.

Koçyiğit, S., Tuğluk, M., Kök, M. (2007). Çocuğun Gelişim Sürecinde Eğitsel Bir Etkinlik Olarak Oyun. *KKEFD*, 16, 324-342.

- Korkmaz, Z. (1992). *Gramer Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu.
- Korkusuz, M. E., Karamete, A. (2013). Eğitsel Oyun Geliştirme Modelleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 7(2), 78-109.
- Kükey, M. (2003). *Türkçenin Dilbilgisi 1*. Samsun: Cem.
- MEB, (2015). Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı. Ankara: MEB.
- MEB, (2009). Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi (1-10.Sınıflar) Öğretim Programı. Ankara: MEB.
- Mirici, İ. H. (2016). Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı Ve Avrupa Dil Portfolyosu nedir? <http://adp.meb.gov.tr/nedir.php>
- Montessori, M. (1967). *The Discovery of the Child*. New York: Ballantine.
- Noemí, P. M., Máximo, S. H. (2014). Educational Games for Learning. *Universal Journal of Educational Research*, 2(3), 230-238.
- Nogueira, D. N., Chaimowicz, L., Prates, R. O. (2013). Pingo-An Online Portal for Educational Games with Customizable Content. *Proceedings do XII Simpósio Brasileiro de Jogos e Entretenimento Digital*. São Paulo, 80-89.
- Onay, C. (2007). *İlköğretim Okulları İçin 100 Eğitsel Oyun*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Onay, C. (2008). *Çoklu Zekâ Kuramına Göre Oyunla Eğitim*. Ankara: Nobel.
- Özata, S. (2015). *Okul Öncesinde Oyun Temelli Duyu Eğitimi*. Ankara: Nobel.
- Özbal, B. (2009). İlköğretim Okullarındaki Yabancı Dil Öğretiminde Eğitsel Oyunların Yeri ve Önemi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya*.
- Özdoğan, B. (2014). *Çocuk ve Oyun*. Ankara: Anı.
- Özen, G., Akçınar, S., Güllü, M., Timurkaan, H., Meriç, F., Uğraş, S. & Çoban, D. (2016). *Eğitsel Oyunlar 12.Sınıf*. Ankara: MEB.

Özüdoğru, M., Dilman, H. (2014). *Ana Dil Edinimi ve Yabancı Dil Öğrenim Kuramları*. Ankara: Anı.

Paulson, B., Eoff, B., Wolin, A., Johnston, J., Hammond, T. (2008). Sketch-Based Educational Games: Drawing Kids Away From Traditional Interfaces. In *Proceedings of the 7th International Conference on Interaction Design and Children*, Texas A&M University, 133-136.

Pehlivan, H. (2012). *Oyun ve Öğrenme*. Ankara: Anı.

Pressman, B. (2007). *Substitute Teaching From A to Z*. USA: McGraw-Hill.

Rezzagil, M. (2010). *5-8 Yaş İki Dilli Çocukların Türkçe Artikülasyon Özelliklerinin Sesbilgisel (Fonolojik) Süreçler Açısından İncelenmesi*, Hacettepe Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Romaine, S. (1992). *Bilingualism*. Blackwell Publishers: Cambridge

Rooyackers, P. (1998). *100 Spiele mit Sprache*. Almanya: Gruppe & Spiel Kallmeyer.

Rossiou, E., Papadakis, S. (2007). Educational Games in Higher Education: A Case Study in Teaching Recursive Algorithms. In *Proceedings of the Fourth International Conference on Education in a Changing Environment*. University of Salford, Informing Science Press, Salford, United Kingdom (Vol. 149157), 149-157.

Sağlam, M. (1990). Federal Alman Okullarındaki Türkçe ve Türk Kültürü Programlarının Düzenlenmesi ve Yürütülmesi, *Kurgu Dergisi*, 8, 603-621.

Sağlam, M. S. (2013). Oyunların Dil Bilgisi Öğretiminde ve Kelime Serveti Etkinliklerindeki Yeri (Yenilenen İlköğretim 5. Sınıf Ders Kitapları Örneği). *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 2(4), 274-285.

Swierczynska-Kaczor, U., Wachowicz, J. (2013). Student Response to Educational Games-An Empirical Study. *Federated Conference on Computer Science and Information Systems (FedCSIS)*, IEEE, 1305-1311.

Şahan, G. (2012). *Almanya' da İlkokullara Devam Eden Türk Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Nitel Bir Analizi* (yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Şahhüseyinoğlu, D. (2007). Eleştirel Düşünme ve Eğitsel Oyunlar: İngiliz Dili Aday Öğretmenlerinin Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 266-273.

Şen, Ü. (2010). Yurt Dışında Yaşayan Türk Çocuklarının Ana Dili Eğitimine Yönelik Millî Eğitim Bakanlığı Bünyesinde Yapılan Çalışma ve Uygulamalar. *Journal of World of Turks/Zeitschrift für die Welt der Türken*, 2(3), 239-253.

Türksever, H. (2011). *Çizgi ile ilgili temel konuların öğretiminde oyunlaştırılmış yaratıcı etkinliklerin öğrenme becerisine etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.

Tortop, Y., Ocak, Y. (2010). Sınıf Öğretmenlerinin Eğitsel Oyun Uygulamalarına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 1(1).

Ungan, S. (2006). Avrupa Birliğinin Dil Öğretimine Karşı Tutumu ve Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15, 217-226.

Varışoğlu, B., Şeref, İ., Gedik, M., Yılmaz, İ. (2013). Türkçe Dersinde Uygulanan Eğitsel Oyunlara Yönelik Tutum Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (11), 1059-1081.

Yağmur, K. (2006). Batı Avrupa'da Türkçe Öğretiminin Sorunları ve Çözüm Önerileri, *Dil Dergisi*, 134, 31-48.

Yamakoğlu, C. (2002). Türkiye'de Çocuk Oyunları. *Erdem*, 13, (39).

Yıldız, C. (2012), *Yurt Dışında Yaşayan Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi (Almanya Örneği)*. Ankara: YTB.

Yıldız, C. (2013). Almanya'da Ana Dili Olarak Türkçe Öğretimine İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11, 1083-1113.

Yılmaz, M. Y. (2014). İki Dillilik Olgusu ve Almanya'daki Türklerin İki Dilli Eğitim Sorunu. *Turkish Studies International Periodical For the Languages*, 9/3, 1641-1651.

Yol, A. (2011). Yurt Dışındaki Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimindeki Sorunlar. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi/Academic Student Journal of Turkish Researches*, 1, 117-131.

Zylka, J., & Nutzinger, H. P. (2010). Educational Games in Formal Education—Results of an Explorative Study Using an Educational Game in School. In *Proc. International Conference on Computer-aided Learning*, Conference ICL2010 September 15 -17, 2010 Hasselt, Belgium, 954-963.

Woll, J., Merzenich, M., Götz, T. (1988). *Alte Kinderspiele*. Stuttgart: Ulmer.

DİTİB, <http://ditib.de/default1.php?id=5&sid=8&lang=en>

IGMG, <https://www.igmg.org/tr/hakkimizda/>

ATİB, <http://www.atib.org/content.php?baslik=haberler&detay=hakkimizda>

<https://bildungsserver.berlin->

[brandenburg.de/fileadmin/bbb/unterricht/faecher/sprachen/zweisprachige_erziehung/Da-teien-Dokumente/ZWERZ-Flyer_t.pdf](https://bildungsserver.berlin-brandenburg.de/fileadmin/bbb/unterricht/faecher/sprachen/zweisprachige_erziehung/Da-teien-Dokumente/ZWERZ-Flyer_t.pdf)

<http://www.bamf.de/TR/Willkommen/Bildung/Schulsystem/schulsystem-node.html>

https://www.telc.net/fileadmin/user_upload/Publikationen/Diller_jain_Avrupa_Ortak_oneriler_AEeraevesi.pdf

<https://www.km.bayern.de/tuerkisch>

http://www.lehrplanplus.bayern.de/schulart/gymnasium/inhalt/fachlehrplaene?w_schulart=mittelschule&wt_1=schulart

Bayerisches Staatsministerium für Bildung und Kultus, Wissenschaft und Kunst (Bayern Eğitim ve Kültür, Bilim ve Sanat Bakanlığı), 15/11/2016, <https://www.km.bayern.de/lehrer/unterricht-und-schulleben/lehrplaene.html>

Berlin Eğitim Múřavirliđi, <http://berlinem.meb.gov.tr/www/egitim-bilgilendirme-ve-tesvik-toplantilari/icerik/148>, 15/11/2016.

Múnih Eğitim Atařeliđi, <http://munih.meb.gov.tr>, 15/11/2016.

Núrnberg Eğitim Atařeliđi, <http://nurnberg.meb.gov.tr>, 15/11/2016.

Strazburg Eğitim Ataşeliği, <http://strazburg.meb.gov.tr>, 15/11/2016.

OYUNLAR HAKKINDA BİLGİLER

KULE

Öğrenme alanı	: Aylar/günler/mevsimler
Oyunun adı	: Kule
Süresi	: Bir ders saati
Oyuncu sayısı	: 4'er kişilik iki grup
Oyun yeri	: Sınıf-bahçe

OYUNDA KULLANILACAK MATERYALLER

- Konuya özel hazırlanmış tahta bloklar
- Küçük bir top.

OYUNUN AŞAMALARI

- 1- Önce sınıfta sayımacalarla öğrenciler 4-6 kişilik gruplara ayrılır, öğrencilere gruplarına ad vermeleri istenir. Sonra oyun çocuklara tarif edilir.
- 2- Tahta bloklar üzerinde yazılı olan, ay/gün/mevsim adlarına göre üst üste dizilir.
- 3- Birinci grup ebe olup dizilen kulenin 1 m gerisinde dizilir.
- 4- İkinci grup ise topu alıp 2-3 m ileriye çizilen çizginin arkasına geçer.
- 5- İkinci gruptaki öğrenciler aralarında bir sıra belirleyip sırayla topla kuleyi yıkmaya çalışırlar.
- 6- Kule yıkılınca ebe olan grup belirlenen süre (3 dk.) içinde kuleyi dizmeye çalışır.
- 7- Kule belirlenen sürede dizilmezse puanı diğer grup kazanır.
- 8- Kule yıkılmazsa ebe olan grup topu alıp kuleyi yıkmaya hakkını kazanır.
- 9- Gruplar yer değiştirerek oyuna istedikleri kadar devam ederler.

DEĞERLENDİRME

- Öğrenciler günler, aylar ve mevsimleri öğrenirler.
- Öğrencilerde grup bilinci oluşur ve birlikte hareket etmeyi öğrenirler.
- Arkadaşları hata yapınca onları uyarıp doğruyu gösteriyorlar ve birlikte başarmanın mutluluğunu yaşıyorlar.

ÇENGELLİ SAYILAR

Öğrenme alanı	: Sayılar
Oyunun adı	: Çengelli Sayılar
Süresi	: Bir ders saati
Oyuncu sayısı	: Bütün sınıf
Oyun yeri	: Sınıf/bahçe

OYUNDA KULLANILACAK MATERYALLER

- 100 adet özel hazırlanmış sayı kartonu
- 1 adet 10 m simli ip
- 50 adet puan kartı
- 2 adet karton kutu

OYUNUN AŞAMALARI

- 1- Önce sayımacalarla öğrenciler 4-6 kişilik gruplara ayrılır, öğrencilerden gruplarına ad vermeleri istenir. Sonra oyun çocuklara tarif edilir.
- 2- İpe asılabilecek şekilde hazırlanan üzerine sayıların okunuşlarının yazıldığı çengelli kartlar karıştırılıp masanın üzerine bırakılır.
- 3- Daha sonra oyuna başlayacak grup gelip çengelli kartları alır ve belirlenen sürede sayıları sıralarına göre sınıfta bir uçtan diğer uca bağlanan ipe asar.
- 4- Belirlenen sürede çengelli kartlar ipe asılamazsa puan kutusundan diğer grup bir puan kartı seçip kendi kutusuna atar ve oyuna bu grup başlar.
- 5- Oyun istenen sayıda tekrarlanabilir ve oyunun sonunda kutulardaki puanlar toplanır. Kutusundaki puanların toplamı en yüksek olan grup oyunu kazanır.

DEĞERLENDİRME

- Öğrenciler bu oyunla sayıları öğrenirler.
- Grup bilincine ulaşır ve birlikte iş başarma mutluluğunu yaşarlar.

KÜÇÜK MATBAACI

ÖĞRENME ALANI	: İsimler
OYUNUN ADI	: Kelime Bilekliği
SÜRESİ	: Bir Ders Saati
OYUNCU SAYISI	: Bütün Sınıf
OYUN YERİ	: Sınıf

OYUNDA KULLANILACAK MATERYALLER

- 58 adet harf kaşesi
- 2 adet ıstampa
- 2 adet kelime listesi
- 100 adet puan kartı
- 10 adet A 4 kâğıt

OYUNUN AŞAMALARI

- 1- Önce öğrenciler 4-6 kişilik gruplara ayrılır, öğrencilerden gruplarına ad vermeleri istenir. Sonra oyun çocuklara tarif edilir.
- 2- Her gruba harfler, ıstampa ve kelime listesi verilir ve öğrencilerden verilen listedeki kelimeleri harf kaşeleriyle verilen kâğıda yazmaları istenir. Kelimeleri yazıp öğretmene gösteren grup on puan alır.
- 3- Ders sonunda ise en fazla sayıda kelimeyi yazıp en çok puanı toplayan grup oyunu kazanır.

DEĞERLENDİRME

- Öğrenciler kelime türetmeyi öğrenirler.
- Türkçe kelimelerin yazılışını öğrenirler.
- Grup bilincine ulaşım ve birlikte iş başarma mutluluğunu yaşarlar.

RENGİN EŞİNİ BUL

ÖĞRENME ALANI	: Renkler
OYUNUN ADI	: Eşini bul
SÜRESİ	: Bir Ders Saati
OYUNCU SAYISI	: Bütün Sınıf
OYUN YERİ	: Sınıf

OYUNDA KULLANILACAK MATERYALLER

- 20 adet renk kartı
- 1 adet numaralı fırlıdak

OYUNUN AŞAMALARI

- 1- Bu oyun iki kişiyle de oynanabilir, çok sayıda kişiyle de. Öğretmen önce oyunu tarif eder.
- 2- Ardından arka yüzlerinde farklı resimlerin olduğu yirmi adet renk kartı ters çevrilip dizilir.
- 3- Öğrenciler numaralı fırlıdaki sırayla çevirirler, fırlıdakla en yüksek sayıyı çeviren öğrenci oyuna başlar.
- 4- Öğrenci ters dizilen renk kartlarını çevirir ve üzerine adının da yazılı olduğu renk kartının eşini bulmaya çalışır, bulamazsa kartı ters çevirir ve sıradaki öğrenci oyna devam eder.
- 5- Oyunun sonunda ise en fazla sayıda renk çiftini elinde toplayan öğrenci oyunu kazanır.

DEĞERLENDİRME

- Öğrenciler renkleri öğrenirler.
- Öğrenciler renklerin Türkçe yazılışını öğrenirler.

ALİŞVERİŞ

ÖĞRENME ALANI : Varlıklar
OYUNUN ADI : Alışveriş
SÜRESİ : Bir Ders Saati
OYUNCU SAYISI : Bütün Sınıf
OYUN YERİ : Sınıf

OYUNDA KULLANILACAK MATERYALLER

- 58 adet harf kaşesi
- 2 adet ıstampa
- 2 adet kelime listesi
- 10 adet A 4 kâğıt

OYUNUN AŞAMALARI

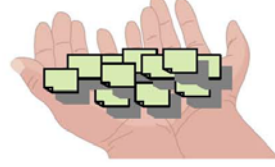
- 1- Önce öğrenciler 4-6 kişilik gruplara ayrılır, öğrencilerden gruplarına ad vermeleri istenir. Sonra oyun çocuklara tarif edilir.
- 2- Her gruba harfler, ıstampa ve kelime listesi verilir ve öğrencilerden verilen listedeki kelimeleri harf kaşeleriyle verilen kâğıda yazmaları istenir. Kelimeleri yazıp öğretmene gösteren grup on puan alır.
- 3- Ders sonunda ise en fazla sayıda kelimeyi yazıp en çok puanı toplayan grup oyunu kazanır.

DEĞERLENDİRME

- Öğrenciler kelime türetmeyi öğrenirler.
- Türkçe kelimelerin yazılışını öğrenirler.
- Grup bilincine ulaşip ve birlikte iş başarma mutluluğunu yaşarlar.

BOM

ÖĞRENME ALANI	: İsimler
OYUNUN ADI	: Kelime Bilekliği
SÜRESİ	: Bir Ders Saati
OYUNCU SAYISI	: Bütün Sınıf
OYUN YERİ	: Sınıf

OYUNDA KULLANILACAK MATERYALLER

- 58 adet harf kaşesi
- 2 adet istampa
- 2 adet kelime listesi
- 10 adet A 4 kâğıt

OYUNUN AŞAMALARI

- 1- Önce öğrenciler 4-6 kişilik gruplara ayrılır, öğrencilerden gruplarına ad vermeleri istenir. Sonra oyun çocuklara tarif edilir.
- 2- Bu oyunda aşağıdaki bayram isimleri ve dini günler oyuncu sayısınca yazılır ve aynı boyutlarda kesilip katlanır. Daha sonra katlanan isimler birleştirilir ve karıştırılır. Sonra bir oyuncu bunları elinde toplar ve hafifçe sallayıp masanın üzerine bırakır. Her oyuncu yerden oyuncu sayısı kadar kapalı kâğıttan alır ve kimseye göstermeden açar. Herkes kâğıtları açtıktan sonra sırayla kâğıt değiştirilir. Herkes sağ yanındaki oyuncuya bir kâğıt verir ve diğerlerini kimseye göstermez. Oyun bu şekilde devam eder. İlk önce oyuncu sayısı kadar aynı isimdeki gün ya da bayramı kim toplarsa bom bom der ve elini masaya vurur ve oyunu kazanır. Bom yapan 10 puan alır, diğer oyuncular isim sayısını 1 ile çarpıp puan alırlar.
- 3- Ders sonunda ise en çok puanı toplayan öğrenci oyunu kazanır.

DEĞERLENDİRME

- Öğrenciler bayramları, günleri vb. öğrenirler.

KELİME BİLEKLİĞİM ve KOLYEM

ÖĞRENME ALANI	: İsimler
OYUNUN ADI	: Kelime Bilekliği
SÜRESİ	: Bir Ders Saati
OYUNCU SAYISI	: Bütün Sınıf
OYUN YERİ	: Sınıf

OYUNDA KULLANILACAK MATERYALLER

- 300 adet delikli ahşap harf
- 1 adet 10 m simli ince ip
- 1 adet makas
- 1 adet kelime listesi
- 100 adet puan kartı

OYUNUN AŞAMALARI

- 1- Önce öğrenciler 4-6 kişilik gruplara ayrılır, öğrencilerden gruplarına ad vermeleri istenir. Sonra oyun çocuklara tarif edilir.
- 2- Her gruba harfler, ipler ve kelime listesi verilir ve öğrencilerden verilen listedeki kelimelerden oluşan bileklik ya da kolyeleri yapmaları istenir. Kolyeyi yapıp öğretmene gösteren grup on puan alır.
- 3- Ders sonunda ise en fazla sayıda bileklik ya da kolye yaparak en çok puanı toplayan grup oyunu kazanır.

DEĞERLENDİRME

- Öğrenciler kelime türetmeyi öğrenirler.
- Türkçe kelimelerin yazılışını öğrenirler.
- Grup bilincine ulaşır ve birlikte iş başarma mutluluğunu yaşarlar.

KERVANSARAY

ÖĞRENME ALANI : Türkiye
OYUNUN ADI : Kervansaray
SÜRESİ : Bir Ders Saati
OYUNCU SAYISI : Bütün Sınıf
OYUN YERİ : Sınıf

OYUNDA KULLANILACAK MATERYALLER

- 1adet oyun alanı
- 81 Adet şehir tanıtım kartı
- 6 adet farklı renkte piyon
- 1 adet numaralı fırıldak

OYUNUN AŞAMALARI

- 1- Önce öğrenciler 4-6 kişilik gruplara ayrılır ve onlara oyun tarif edilir.
- 2- Her gruba piyonlar ve oyun alanı verilir ve öğrencilerden numaralı fırıldağı çevirerek oyuna başlama sıralarını belirlemeleri istenir. Daha sonra en yüksek numarayı çeviren öğrenci bir kez daha fırıldağı çevirip gelen sayı kadar kare ilerler ve geldiği karede yazılan ifadeye uygun davranır. Bu ifadeler ileri, geri ya da şehri tanıttir. Şehri tanıttirilecek öğrenci şehir tanıtım kartını bulup okur ve oyuna devam eder.
- 3- En önce 81'e ulaşan öğrenci oyunu kazanır.

DEĞERLENDİRME

- Öğrenciler şehirlerimizin en çok bilinen özelliklerini öğrenirler.
- Grup bilincine ulaşır ve birlikte iş başarma mutluluğunu yaşarlar.

BEŞ KAPAK

ÖĞRENME ALANI	: İsimler
OYUNUN ADI	: Beş kapak
SÜRESİ	: Bir Ders Saati
OYUNCU SAYISI	: Bütün Sınıf
OYUN YERİ	: Sınıf

OYUNDA KULLANILACAK MATERYALLER

- 5 adet farklı renkte kapak
- 30 adet yuvarlak resimli kart

OYUNUN AŞAMALARI

- 1- Sırayla herkes numaralı fırlıdağı çevirir ve gelen sayılı isminin karşısına yazar.
- 2- Bütün öğrenciler tamamlandığında en yüksek sayıyı çeviren öğrenci oyuna başlar.
- 3- Eline beş kavram alır ve kapakların altına saklar. Diğer öğrenciler onu dikkatle takip ederler.
- 4- Arkadaşlarına her kapağın altında ne olduğunu sorar, kapağın altındaki nesneyi ya da kavramı doğru tahmin eden o kavramı alır ve önünde biriktirmeye başlar.
- 5- Beş kapağın altındaki kavramlar bitince ikinci sıradaki öğrenci aynı şekilde oyuna devam eder.
- 6- Ancak hiçbir öğrenci kapakların altındaki kavram ya da nesnelere doğru tahmin edemezse saklayan öğrenci onları kendi önünde biriktirir.
- 7- Oyunu en çok kavram ya da nesne biriktiren öğrenci kazanır.

DEĞERLENDİRME

- Öğrenciler varlıkların isimlerini öğrenirler.

KELİME KÜPÜ

Öğrenme alanı	: Kelime türetme
Oyunun adı	: Kelime küpü
Süresi	: Bir ders saati
Oyuncu sayısı	: Bütün sınıf
Oyun yeri	: Sınıf

OYUNDA KULLANILACAK MATERYALLER

- 6 adet harf küpü
- 1 adet renk (joker) küpü
- 1 adet kelime kartı

OYUNUN AŞAMALARI

- 1- Öğrenciler üzerinde alfabemizdeki harflerin bulunduğu 6 adet harf küpünü avuçlarına alıp masalarının üzerine rastgele bırakırlar.
- 2- Daha sonra küplerin üstte kalan yüzlerindeki harfleri kendilerine verilen kartların arkasına yazarlar.
- 3- Daha sonra bu harflerden kelimeler oluşturup kartın ön yüzüne yazarlar. Öğrencilere yazım kılavuzundan faydalanabilecekleri hatırlatılır.
- 4- Beyaz küpteki soru işareti gelirse istedikleri bir harfi kullanabilirler. Ayrıca renk küpünün üstündeki renklere göre alıp tekrar masaya bırakırlar ve gelen harfi yazıp kelime bulmaya başlarlar.
- 5- 2 harfli bir kelime 2, 3 harfli 3, 4 harfli 4, 5 harfli 5, 6 harfli 6 ve 7 harften oluşan bir kelime ise 7 puandır.
- 6- Kelimeler bulunduktan sonra puanlar toplanıp ilgili yere yazılıp kutuda biriktirilir. Ardından ikinci ele devam edilir, istenen sürede oyun tamamlanabilir, oyunun sonunda ise toplamda en fazla puan alan oyuncu oyunu kazanır.

DEĞERLENDİRME

- Öğrencilerin kelime hazinesi gelişir.
- Öğrenciler yazım kılavuzuna bakma alışkanlığı kazanırlar.

UYGULAMADAN FOTOĞRAFLAR

Alfabe ve Alışveriş Oyunundan Görüntüler

Beş Kapak ve Bilekliğim Oyunundan Görüntüler

Boya Kalemlerim ve Çengelliler Oyunundan Görüntüler

Çevir Bakalım ve Çiçekleri Toplayalım Oyunundan Görüntüler

Diz ve Dondurma Çubukları Oyunundan Görüntüler

Eşini Bul ve Hırsız Karga Oyunundan Görüntüler

Karagöz ile Hacivat ve Kart Oyunundan Görüntüler

Eşini Bul ve Kervansaray Oyunundan Görüntüler

Kervansaray ve Kule Oyunundan Görüntüler

Ben Saatim ve Yapboz

DERS PLANI ÖRNEĞİ

DERS: Türkçe ve Türk Kültürü

TARİH: 12-19 Eylül 2015

SINIF: 1-3. sınıflar

SÜRE: 90 dakika

TEMEL BECERİLER: Alfabeyi Kavrama

TEMEL DİL BECERİSİ: Okuma

AMAC

1. Türk alfabesinin öğretilmesi.
2. Türkçeyi doğru güzel ve etkili kullanabilme.
3. Dinleneni / izleneni anlayıp yorumlayabilme.

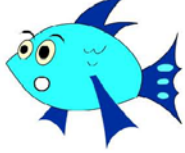

SÜREC

- 1) Öğrencilere Türk alfabesi ile Alman alfabesi arasındaki farklılıklar anlatılıp alfabeler tahtaya yazılır.
- 2) Hazırlanan eğitsel oyun öğrencilere tarif edilip uygulama yapılır.
- 3) Kazanımlara yönelik olarak hazırlanan çalışma kâğıtları oyun uygulamasından sonra öğrencilere dağıtılıp ilgili çalışmayı yapmaları istenir.

DEĞERLENDİRME

Çalışma kâğıtları ve eğitsel oyunlar kullanılır.

ÖRNEK OYUN MATERYALLERİ

1	ŞAMPİYON	bir	2	ŞAMPİYON	iki	3	ŞAMPİYON	üç	4	ŞAMPİYON	dört
											
aslan			arı			ayı			akrep		
1	ŞAMPİYON	bir	2	ŞAMPİYON	iki	3	ŞAMPİYON	üç	4	ŞAMPİYON	dört
											
balık			boğa			bülbül			balina		
5	ŞAMPİYON	beş	6	ŞAMPİYON	altı	7	ŞAMPİYON	yedi	8	ŞAMPİYON	sekiz
											
civciv			çita			deve			dinazor		
9	ŞAMPİYON	dokuz	10	ŞAMPİYON	on	11	ŞAMPİYON	onbir	12	ŞAMPİYON	oniki
											
devekuşu			eşek			fare			fil		
13	ŞAMPİYON	onüç	14	ŞAMPİYON	ondört	15	ŞAMPİYON	onbeş	16	ŞAMPİYON	onaltı

17	ŞAMPİYON	onyedi	18	ŞAMPİYON	onsekiz	19	ŞAMPİYON	ondokuz	20	ŞAMPİYON	yirmi
											
flamingo			fok			güvercin			gergedan		
17		onyedi	18		onsekiz	19		ondokuz	20		yirmi
21	ŞAMPİYON	yirmibir	22	ŞAMPİYON	yirmiki	23	ŞAMPİYON	yirmüç	24	ŞAMPİYON	yirmidört
						 JAGUAR					
hindi			horoz			jaguar			kanguru		
21		yirmibir	22		yirmiki	23		yirmüç	24		yirmidört
25	ŞAMPİYON	yirmibeş	26	ŞAMPİYON	yirmialtı	27	ŞAMPİYON	yirmiyedi	28	ŞAMPİYON	yirmisekiz
											
kedi			köpek			kuş			kaplan		
25		yirmibeş	26		yirmialtı	27		yirmiyedi	28		yirmisekiz
29	ŞAMPİYON	yirmidokuz	30	ŞAMPİYON	otuz	31	ŞAMPİYON	otuzbir	32	ŞAMPİYON	otuziki
											
kaplumbağa			kaz			karınca			kurt		
29		yirmidokuz	30		otuz	31		otuzbir	32		otuziki

0	GIYSILER	sifir	1	GIYSILER	bir	2	GIYSILER	iki	3	GIYSILER	u
											
AYAKKABI			BERE			BİLEZİK			BORNOZ		
0		sifir	1		bir	2		iki	3		u
4	GIYSILER	dört	5	GIYSILER	beş	6	GIYSILER	altı	7	GIYSILER	yedi
											
BOT			GÖZLÜK			BROŞ			BLUZ		
4		dört	5		beş	6		altı	7		yedi
8	GIYSILER	sekiz	9	GIYSILER	dokuz	10	GIYSILER	on	11	GIYSILER	onbir
											
CEKET			ÇORAP			CÜZDAN			ELBİSE		
8		sekiz	9		dokuz	10		on	11		onbir
12	GIYSILER	oniki	13	GIYSILER	on	14	GIYSILER	ondört	15	GIYSILER	onbeş
											
EL ÇANTASI			ELDİVEN			ETEK			GÖMLEK		
12		oniki	13		on	14		ondört	15		onbeş

16	GİYSİLER	onaltı	17	GİYSİLER	onyedi	18	GİYSİLER	onsekiz	19	GİYSİLER	ondokuz
											
İŞ ELBİSESİ			HIRKA			KAZAK			KEMER		
16		onaltı	17		onyedi	18		onsekiz	19		ondokuz
20	GİYSİLER	yirmi	21	GİYSİLER	yirmibir	22	GİYSİLER	yirmiiki	23	GİYSİLER	yirmüç
											
ŞAPKA			KOLYE			KOT PANTOLON			KRAVAT		
20		yirmi	21		yirmibir	22		yirmiiki	23		yirmüç
24	GİYSİLER	yirmidört	25	GİYSİLER	yirmibeş	26	GİYSİLER	yirmialtı	27	GİYSİLER	yirmiyedi
											
KÜPE			KABAN			MONT			PANTOLON		
24		yirmidört	25		yirmibeş	26		yirmialtı	27		yirmiyedi
28	GİYSİLER	yirmisekiz	29	GİYSİLER	yirmidokuz	30	GİYSİLER	otuz	31	GİYSİLER	otuzbir
											
PİJAMA			SAAT			SANDALET			ŞEMSİYE		
28		yirmisekiz	29		yirmidokuz	30		otuz	31		otuzbir

32	GİYSİLER	otuziki	33	GİYSİLER	otuzüç	34	GİYSİLER	otuzdört	35	GİYSİLER	otuzbeş
											
SPOR AYAKKABISI			EŞOFMAN			ŞAL			ŞORT		
32		otuziki	33		otuzüç	34		otuzdört	35		otuzbeş
36	GİYSİLER	otuzaltı	37	GİYSİLER	otuzyedı	38	GİYSİLER	otuzsekiz	39	GİYSİLER	otuzdokuz
											
TAKIM ELBİSE			TERLİK			TİŞÖRT			YAĞMURLUK		
36		otuzaltı	37		otuzyedı	38		otuzsekiz	39		otuzdokuz
40	GİYSİLER	kırk	41	GİYSİLER	kırkbir	42	İÇECEKLER	kırkiki	43	İÇECEKLER	kırküç
											
YELEK			YÜZÜK			AYRAN			BUZLUÇAY		
40		kırk	41		kırkbir	42		kırkiki	43		kırküç
44	İÇECEKLER	kırkdört	45	İÇECEKLER	kırkbeş	46	İÇECEKLER	kırkaltı	47	İÇECEKLER	kırkyedı
											
ÇAY			DOMATES SUYU			KAHVE			KAPUÇİNO		
44		kırkdört	45		kırkbeş	46		kırkaltı	47		kırkyedı

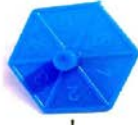
48	İÇECEKLER	kırkseiz	49	İÇECEKLER	kırkdokuz	50	İÇECEKLER	elli	51	İÇECEKLER	ellibir
											
LİMONATA			SU			SÜT			BİTKİ ÇAY		
48		kırkseiz	49		kırkdokuz	50		elli	51		ellibir
52	ALETLER	elliki	53	ALETLER	elliüç	54	ALETLER	ellidört	55	ALETLER	ellibeş
											
ALET ÇANTASI			BIÇAK			ÇEKİÇ			ÇİVİ		
52		elliki	53		elliüç	54		ellidört	55		ellibeş
56	ALETLER	ellialtı	57	ALETLER	elliyedi	58	ALETLER	ellisekiz	59	ALETLER	ellidokuz
											
EL ARABASI			KAZMA			KÜREK			KERPETEN		
56		ellialtı	57		elliyedi	58		ellisekiz	59		ellidokuz
60	ALETLER	altmış	61	ALETLER	altmışbir	62	ALETLER	altmışiki	63	ALETLER	altmışüç
											
KURBAĞACIK			MAKAS			PENSE			TESTERE		
60		altmış	61		altmışbir	62		altmışiki	63		altmışüç

64	ALETLER	altmışdört	65	ARAÇLAR	altmışbeş	66	ARAÇLAR	altmışaltı	67	ARAÇLAR	altmışyedi
											
TORNAVİDA			BETON KARIŞTIRICI			VİNÇ			KAMYONET		
64		altmışdört	65		altmışbeş	66		altmışaltı	67		altmışyedi
68	ARAÇLAR	altmışsekiz	69	ARAÇLAR	altmışdokuz	70	ARAÇLAR	yetmiş	71	ARAÇLAR	yetmişbir
											
AMBULANS			ARABA			BİSİKLET			FERİBOT		
68		altmışsekiz	69		altmışdokuz	70		yetmiş	71		yetmişbir
72	ARAÇLAR	yetmişiki	73	ARAÇLAR	yetmişüç	74	ARAÇLAR	yetmişdört	75	ARAÇLAR	yetmişbeş
											
GEMİ			HELİKOPTER			KAĞNI			TRAMVAY		
72		yetmişiki	73		yetmişüç	74		yetmişdört	75		yetmişbeş
76	ARAÇLAR	yetmişaltı	77	ARAÇLAR	yetmişyedi	78	ARAÇLAR	yetmişsekiz	79	ARAÇLAR	yetmişdokuz
											
OTOBÜS			TIR/UZUN KAMYON			TREN			KARAVAN		
76		yetmişaltı	77		yetmişyedi	78		yetmişsekiz	79		yetmişdokuz

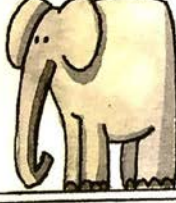

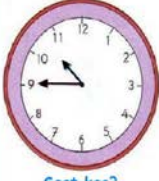

80	ARAÇLAR	seksen	81	ARAÇLAR	seksenbir	82	ARAÇLAR	sekseniki	83	ARAÇLAR	seksenüç
											
TRAKTÖR			DOZER			UÇAK			POLİS		
80		seksen	81		seksenbir	82		sekseniki	83		seksenüç
84	ARAÇLAR	seksendört	85	ARAÇLAR	seksenbeş	86	ARAÇLAR	seksenaltı	87	ARAÇLAR	seksenyeddi
											
İTFAİYE			KAMYON			PARAŞÜT			MOTOSİKLET		
84		seksendört	85		seksenbeş	86		seksenaltı	87		seksenyeddi
88	ARAÇLAR	seksensekiz	89	ARAÇLAR	seksendokuz	90	ARAÇLAR	doksan	91	ARAÇLAR	doksanbir
											
MİNİBÜS			TAKSİ			DOLMUŞ			JET		
88		seksensekiz	89		seksendokuz	90		doksan	91		doksanbir
92	ARAÇLAR	doksaniki	93	ARAÇLAR	doksanüç	94	ARAÇLAR	dokсандört	95	ARAÇLAR	doksanbeş
											
KAYKAY			CİP			YAT			YHT/YÜKSEK HIZLI TREN		
92		doksaniki	93		doksanüç	94		dokсандört	95		doksanbeş

BİTİŞ

ÇEVİR BAKALIM

		Yirmiye kadar say		
Günleri say				mevsimleri sırasına göre söyle
		bir el bekle		
				 Saat kaç?
				
	Ayları sırasına göre söyle			

BAŞLANGIÇ

TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

1, 2 ve 3. SINIFLAR		
1, 2 ve 3. SINIFLAR		
ALFABEMİZİ TANIYALIM		
AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
1. Türk alfabesini tanıma ve bulunduğu ülkenin alfabesi ile karşılaştırma 1. Türk alfabesindeki harfleri tanıır. 2. Türk alfabesindeki sesleri doğru çıkarır. 3. Bulduğu ülkenin alfabesi ile Türk alfabesindeki farklı sesleri ayırt eder.	Beni Bul! Alfabemizdeki harflerden oluşan bir tablo verilir. Öğrencilerden tablodaki ünlü ve ünsüz sesleri karşılayan harfleri farklı renklere boyayarak gizlenen şekli bulmaları istenir (1. kazanım). Ne Çıkarsa: Öğretmen tarafından sınıftaki öğrencilerin adları /okul araç gereçleri/giyecek/yiyecek adları kâğıtlara yazılır ve bir torbaya konulur. Öğrencilerden sırayla torbadan birer kâğıt çekmeleri istenir. Çekilen kâğıtlarda yazılı olan kelimeler doğru olarak okunur ve tahtaya yazılır (2,3. kazanım).	[!] Tüm sınıflarda yeri geldikçe alfabelerdeki farklılıklar üzerinde durulur.
DİNLEME/İZLEME/ OKUMA		
AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
2. Dinlediklerini/izlediklerini anlama 1. Dinlediği metinle ilgili bir görseli, metinle ilişkilendirir. 2. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen bilmediği kelimelerin anlamlarını tahmin eder/araştırır. 3. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayın yerini, zamanını, şahıs ve varlık kadrosunu, olayların oluş sırasını belirtir. 4. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirtir. 5. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen millî ve evrensel kültür değerlerini fark eder. 6. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara cevap verir.	Eşleştirme: Kelimeler zıt anlamıyla eşleştirilir. Beğendim/Beğenmedim Çünkü...: Dinlenenlerin/izlenenlerin beğenilme veya beğenilmeme sebebi tartışılır. Duyguyu Tahmin Et! Farklı ses tonlarında söylenen bir cümle öğrencilere dinletilir. Öğrencilerden dinlenen cümlenin hangi duyguyu yansıttığını bulmaları istenir. Resimliyorum: Dinlenenlerde/izlenenlerde geçen olayın yerini, şahıs ve varlık kadrosunu resimleme çalışması yapılır.	AÇIKLAMALAR [!] Dinleme metinlerinin Türk kültürü konularını içeren nitelikte olmasına özen gösterilir. [!] Dinlenen/izlenen anlamaya yönelik kazanımların gerçekleştirilmesinde dinleme/izleme materyallerinden (kaset, CD vb.) yararlanır.

AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
<p>3. Düzeyine uygun bir metni sesli okuma</p> <p>1. Verilen bir metinde geçen kelimeleri bölmeden, doğru, anlaşılır ve akıcı biçimde okur.</p> <p>2. Kelimeleri doğru telaffuz eder.</p> <p>.</p>	<p>Okumayı Seviyorum: Diyaloglardan oluşan bir metin, öğrencilere rol dağılımı yapılarak kuralına uygun biçimde okunur.</p>	<p>[!] Okuma yapılırken öğretmen tarafından noktalama işaretlerine uygun şekilde metnin okunmasına dikkat çekilir.</p> <p>[!] Okuma sırasında hata yapan öğrencilere geri bildirimde bulunulur. Gerek duyulan öğrenciler ses terapistlerine yönlendirilir.</p>
<p>4. Okuduğu metni anlama</p> <p>1. Okuduğu metinle ilgili görselleri metinle ilişkilendirir.</p> <p>2. Okuduğu metinde geçen bilmediği kelimelerin anlamlarını tahmin eder/araştırır.</p> <p>3. Okuduğu metinde geçen olayın yerini, zamanını, şahıs ve varlık kadrosunu belirtir.</p> <p>4. Okuduğu metnin konusunu belirtir.</p> <p>5. Okuduğu metinde geçen millî ve evrensel kültür değerlerini fark eder.</p> <p>6. Okuduğu metinle ilgili sorulara cevap verir.</p>	<p>Bak Anlat! Öğrencilere metinle ilgili görseller karışık olarak verilir. Verilen görselleri olay akışına göre sıralamaları ve metinle ilişkilendirmeleri istenir (1. kazanım).</p> <p>Bulmaca Çözüyorum: Okunan metinlerde geçen kelimelerin yer aldığı farklı bulmacalar çözülür (2. kazanım).</p> <p>Hikâye Haritası: Metinde geçen olayın yeri, zamanı, şahıs ve varlık kadrosunun yer aldığı hikâye haritası oluşturulur (3. kazanım).</p>	<p>[!] Okuma metinlerinin Türk kültürü konularını içeren nitelikte olmasına özen gösterilir.</p> <p>[!] Okuma alışkanlığının kazandırılması amacıyla seviyeye uygun kitaplardan oluşan sınıf kitaplığı oluşturulur.</p>
<p>5. Söz varlığını zenginleştirme</p> <p>Kelimelerin eş ve zıt anlamlılarını bulur ve cümle içinde kullanır.</p> <p>2. Bilmediği kelimelerin anlamlarını araştırır.</p> <p>3. Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler.</p> <p>4. Tekerleme, saymaca ve bilmece ezberler/kullanır</p>	<p>Birleştirelim: Karışık olarak verilen hecelerden anlamlı kelimeler oluşturmaları istenir.</p> <p>Resimli Bulmaca: Resimleri verilen varlıkların adları bulmacada uygun yerlere yazılır. Anahtar kelimeyi bulan öğrenci ödüllendirilir.</p>	<p>[!] Söz varlığını zenginleştirme çalışmalarında TDK'nın Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu'nun son basımından yararlanır.</p> <p>[!] Resimli sözlük, resim, fotoğraf vb. görsellerden yararlanarak söz varlığını geliştirme çalışmaları yapılır.</p> <p>[!] 2. Kelimelerin anlamları resimli sözlüğe bakılarak, öğretmene sorularak vb. yollarla araştırılır.</p>
<p>4. Türkçe öğrenmeye istekli olma</p> <p>1. Boş zamanlarında Türkçe kelime oyunları oynar ve bulmaca çözer.</p> <p>2. Türkçe şarkı söyler/ dinler.</p> <p>3. Türkçe kitle iletişim araçlarını takip eder.</p>		

KONUŞMA/YAZMA 1, 2 ve 3. SINIFLAR		
AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
<p>7. Türkçeyi sözlü ve yazılı anlatımlarda kurallarına uygun biçimde kullanma</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kelimeleri yerinde ve doğru anlamda kullanır. 2. Verilen kelime ile cümle kurar. 3. Olumlu ve olumsuz cümleler kurar. 4. Cümlede öğeleri yerinde kullanır. 5. Özel adların ilk harfini büyük yazar. 6. Cümleye büyük harfle başlar. 7. Adları yerine göre tekil ya da çoğul olarak kullanır. 8. Varlıkların özelliklerini, niteliklerini (uzunluk, kısalık, renk vb.), sayılarını bildiren kelimeleri işlevine uygun kullanır. 9. Varlıkların yerine kullanılan kelimeleri işlevine uygun kullanır. 10. Varlıkların yaptıkları eylemleri (iş ve hareketleri) bildiren kelimeleri işlevine uygun kullanır. 11. Öğrendiği yazım kurallarını uygular ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır. 12. Öğrendiği yeni kelimeleri doğru söyler/ yazar. 	<p>Düzenliyorum: Öğelerinin yerleri değiştirilen cümleler düzenlenerek kurallı cümle hâline getirilir (4. kazanım).</p> <p>Teklik Çokluk: Nesnelere tekil ve çoğul biçimleriyle resimlenir. Resimlerin altına tekil ve çoğul durumları yazılır (7. kazanım).</p> <p>Nokta ile Virgül: Öğrencilerden noktalama işaretleri kullanılmamış cümleye uygun noktalama işaretlerini koymaları istenir (11. kazanım).</p> <p>Balon: Öğrenciler konuyla/temayla ilgili verilen karikatürlerdeki konuşma balonlarını doldurur ve doldurdukları balonu karikatürdeki karakterlere uygun olarak okur.</p> <p>Küçük Bir Kedim Olsa! Öğrencilerden en sevdikleri canlıları listelemeleri istenir. Bu canlılardan birini seçerek ona karşı duygu ve düşüncelerini ifade eden bir yazı yazmaları istenir.</p> <p>Hikâyeci: Düzeye uygun okunan hikâyeler sınıf ortamında paylaşılır. Hikâyesini en güzel anlatan öğrenci ödüllendirilir.</p>	<p>[!]Konuşma etkinliklerinde öğrenciler konuşmaları için cesaretlendirilir. Konuşma hataları uygun bir zamanda ve uygun bir dille belirtilir.</p> <p>[!]Konuşmalar resim, fotoğraf vb. görsellerle desteklenir.</p>

KONUŞMA/YAZMA 1, 2 ve 3. SINIFLAR		
AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
<p>8. Günlük hayatta gerekli olan dil işlevlerini kullanma</p> <p>10. Gereken durumlarda (günaydın, kutlarım, nasılsınız, özür dilerim, teşekkür ederim, sağ olun vb.) temel konuşma kalıplarını kullanır.</p> <p>11. Selamlaşma ile ilgili kelime ve terimleri sınıfta ve günlük hayatında kullanır.</p> <p>12. Kendini tanıtmaya ve başkalarını tanıştırmaya ile ilgili kalıpları sınıfta ve günlük hayatında kullanır.</p> <p>13. Evinin adresini ve telefon numarasını söyler/yazar.</p> <p>14. Renklerin adlarını belirtir.</p> <p>15. Birden yüze kadar sayıları söyler/yazar.</p> <p>16. Saat ve saat dilimlerini doğru söyler/yazar.</p> <p>17. Günün tarihini sorup cevap verir.</p> <p>18. Mevsimlerin, ayların ve günlerin adlarını belirtir.</p>	<p>Merhaba: Öğrencilere günlük konuşmalardaki söz kalıpları ve ilgili resimler verilir. Öğrencilerden bunları eşleştirmeleri ve sınıfta canlandırmaları istenir (1. kazanım).</p> <p>Kiminle Görüşüyorum? Öğrenciler ikili olarak eşleştirilir ve birbirleriyle telefon konuşması yapmaları istenir. Telefon ve diğer iletişim araçlarını kullanma kurallarını anlatan bir canlandırma yapılır (1. kazanım).</p> <p>Anlat Bana: Öğrencilerden bir gününü zaman dilimlerini kullanarak anlatmaları istenir (7. kazanım).</p> <p>Kardan Adam: Öğrencilere mevsimleri anlatan resimler verilir. Öğrencilerden verilen resimlerin hangi mevsime ait olduğunu belirtmeleri istenir. Resimleri boyama çalışması yapılır (9. kazanım).</p>	<p>[!] 1-4. Drama çalışması yapılır.</p> <p>[!] 7. Saat dilimlerinden tam ve buçuk kavramları verilir.</p>

4 ve 5. SINIFLAR DİNLEME/İZLEME/ OKUMA		
AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
<p>1. Dinlediklerini/izlediklerini anlama/çözümleme</p> <p>1. Dinlediği metinle ilgili görseli, metinle ilişkilendirir.</p> <p>2. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen bilmediği kelimelerin anlamlarını tahmin eder/ araştırır.</p> <p>3. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayın yerini, zamanını, şahıs ve varlık kadrosunu, olayların oluş sırasını belirtir.</p> <p>4. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirtir.</p> <p>5. Dinlediklerinin/izlediklerinin ana düşüncesini/ ana duygusunu belirtir.</p> <p>6. Dinlediklerini/izlediklerini kendi cümleleri ile özetler.</p> <p>7. Dinledikleri/izledikleri arasında neden sonuç ilişkisi kurar.</p> <p>8. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen millî ve evrensel kültür değerlerini fark eder.</p> <p>9. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara cevap verir.</p> <p>10. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili soru sorar.</p> <p>11. Dinlediklerinin/izlediklerinin başlangıç, gelişme ve sonuç bölümlerine ilişkin tahminlerde bulunur.</p> <p>12. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir.</p> <p>13. Bir etkinliğin veya işin aşamalarını anlatan yönergeleri uygular.</p> <p>14. Dinlediği şiirin kendisinde uyandırdığı duyguları ifade eder.</p>	<p>Soru Bankası: Dinlenenle/izlenenle ilgili sorular hazırlanır. Hazırlanan sorular bir kutuda toplanır. Kurada seçilen soru nitelikli bulunursa, hazırlayan ve cevaplayan alkışlanır. Bunlar arasından seçilenler cevaplandırılır (9,10. kazanım).</p> <p>Sıra Sende: Dinleme/izleme süreci yarıda kesilerek öğrencilerden dinlenenin/izlenenin devamını tahmin etmeleri istenir (11. kazanım).</p> <p>Resimlerin Dili: Öğrencilerden dinlenen şiir, masal veya hikâye ile ilgili zihninde canlandırdıklarını resmetmeleri istenir.</p> <p>Dikkatle Dinliyorum: Boşluklar bırakılmış bir metin öğrenciye verilir. Metnin tamamı öğretmen tarafından okunur. Metin okunduktan sonra öğrenciler dinledikleri metne göre boşlukları doldurur.</p>	<p>[!] Dinleme metinlerinin Türk kültürü konularını içeren nitelikte olmasına özen gösterilir.</p> <p>[!] 5. Ana düşünce bulunurken öğrencilerin düşüncelerini serbestçe ve kendilerine özgü bir şekilde ifade etmelerine imkân verilir.</p> <p>[!] 13. En fazla üç aşamalı yönergeler verilir.</p>
<p>2. Düzeyine uygun bir metni sesli okuma</p> <p>1. Verilen bir metinde geçen kelimeleri bölmeden, doğru, anlaşılır ve akıcı biçimde okur.</p> <p>2. Kelimeleri doğru telaffuz eder.</p> <p>3. Gerekli yerlerde vurgu ve tonlama yapar.</p>	<p>İstiklâl Marşı: İstiklâl Marşı'nı okuma yarışması düzenlenir. Doğru, güzel ve etkili okuyan öğrenci ödüllendirilir.</p>	<p>[!] Öğretmen örnek okuma yaparken vurgu ve tonlamayı öğrencilerin hissedeceği şekilde yapmalıdır.</p> <p>[!]Kısaltmaların okunuşunda harflerin Türkçe telaffuzlarının esas alınması gerektiğine dikkat çekilir.</p>

4 ve 5. SINIFLAR		
AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
<p>3. Okuduğu metni anlama</p> <p>1. Okuduğu metinle ilgili görselleri metinle ilişkilendirir. 2. Okuduğu metinde geçen bilmediği kelimelerin anlamlarını tahmin eder/araştırır. 3. Okuduğu metinde geçen olayın yerini, zamanını, şahıs ve varlık kadrosunu belirtir. 4. Okuduğu metnin konusunu belirtir. 5. Okuduğu metnin ana düşüncesini/ ana duygusunu belirtir. 6. Okuduklarını kendi cümleleri ile özetler. 7. Okudukları arasında sebep sonuç ilişkisi kurar. 8. Okuduğu metinde geçen millî ve evrensel kültür değerlerini fark eder. 9. Okuduğu metne uygun başka bir başlık bulur. 10. Okuduklarının başlangıç, gelişme ve sonuç bölümlerine ilişkin tahminlerde bulunur. 11. Okuduğu metinle ilgili sorulara cevap verir. 12. Okuduğu metinle ilgili sorular sorar. 13. Okuduklarıyla ilgili kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir. 14. Bir etkinliğin veya işin aşamalarını anlatan yönergeleri uygular.</p>	<p>Bulmaca Çözme: Okunan metinlerden öğrenilen kelimelerin yer aldığı farklı bulmacalar çözülür (2. kazanım).</p> <p>Kelime Küpü: Öğrenciler gruplara ayrılarak her gruba bir kelime küpü verilir. Metinde ilk kez karşılaşılan kelimeler, küpün farklı yüzlerine yazılır. Her kelimeye farklı puanlar verilir. Küp sırayla atılarak öğrencilerden gelen kelimelerle ilgili birbirinden farklı cümleler oluşturmaları istenir. Arkadaşıyla aynı cümleyi kuran ve belirlenen sürede cümleleri söyleyemeyen öğrenci oyundan çekilir. Oyun sonunda en çok puan alan öğrenci birinci olur (2. kazanım).</p> <p>Neden? Çünkü...: Metinden cümleler seçilerek bu cümleler sebep sonuç bildiren ifadelerle tamamlanır (7. kazanım).</p>	<p>[!] Okuma metinlerinin Türk kültürü konularını içeren nitelikte olmasına özen gösterilir.</p> <p>[!] 5. Ana düşünce bulunurken öğrencilerin düşüncelerini serbestçe ve kendilerine özgü bir şekilde ifade etmelerine imkân verilir.</p> <p>[!] 14. En fazla üç aşamalı yönergeler verilir.</p>
<p>4. Söz varlığını zenginleştirme</p> <p>1. Kelimelerin eş ve karşıt anlamlılarını bulur ve cümle içinde kullanır. 2. Eş sesli kelimelerle cümleler kurar ve cümle içinde kullanır. 3. Bilmediği kelimelerin anlamlarını araştırır. 4. İşlek eklerle kelimeler türetir. 5. Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler. 6. Bilmeyece, tekerleme, yanılmaca ve saymacaları ezberler/kullanır. 7. Yeni öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur.</p>	<p>Gece Gündüz: Verilen kelimelerin eş ve zıt anlamlıları eşleştirilir ve cümle içerisinde kullanılır (1. kazanım).</p> <p>Eş Seslim: Öğrenciler eş sesli kelimelerin farklı anlamlarının kullanıldığı cümlelerle, ilgili resimleri eşleştirir (2. kazanım).</p> <p>Engelleri Aştım: Öğretmen sınıftaki nesnelere bir engel oluşturur. Ezberlediği tekerlemeyi söyleyen öğrenciler engeli aşar. (6. kazanım).</p>	<p>[!] 4. İşlek yapım ekleri (-lik, -ci, -li, -siz vb.) ile kelimeler türetilir.</p>
<p>5. Türkçe öğrenmeye istekli olma</p> <p>1. Düzeyine uygun Türkçe yayınları sınıfa getirerek arkadaşlarına tanıtır. 2. Düzeyine uygun Türkçe yazılmış kitapları okur.</p>		

KONUŞMA VE YAZMA 4 ve 5. SINIFLAR		
AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
<p>7. Günlük hayatta gerekli olan dil işlevlerini kullanma</p> <p>1. Gereken durumlarda (günaydın, kutlarım, nasılsınız, özür dilerim, teşekkür ederim, sağ olun vb.) temel konuşma kalıplarını kullanır.</p> <p>2. Selamlaşma ile ilgili kelime ve terimleri sınıfta ve günlük hayatında kullanır.</p> <p>3. Görgü kurallarına ve değerlere (millî, manevî, kültürel, ahlaki vb.) uygun konuşur.</p> <p>4. Saat ve saat dilimlerini doğru söyler/yazar.</p> <p>5. Adres sorma ve adres tarif etme ile ilgili temel kalıpları kullanır.</p> <p>6. Alışveriş merkezinde veya pazar yerinde satılan ürünlerin adlarını söyleyip fiyatlarını sorar.</p> <p>7. Konukseverlikle ilgili kalıp sözleri kullanır.</p> <p>8. Mesleklerin adlarını ve işlevlerini belirtir.</p> <p>9. Yüzden bine kadar sayıları söyler/yazar</p>	<p>Alışverişteyim: Her öğrenci bir alışveriş listesi hazırlar. Sanal bir alışveriş merkezine gidilir. Harcayacağı para yüz ila bin avro arasında sınırlandırılır. Yaptıkları alışveriş sınıfta anlatılır. Tasarruf kavramına vurgu yapılır (6, 9. kazanım).</p> <p>Hayalimdeki Meslek: Öğretmen tarafından mesleklerle ilgili görseller sınıfa getirilir. Bu görsellerin hangi mesleği tanıttığı sınıfça belirlenir. Her öğrenci bir meslek seçer. Seçtiği mesleği resim, müzik, yazı veya drama çalışmaları ile tanıtır (8. kazanım).</p>	<p>[!] Yaşadığı ülkedeki selamlaşma kalıplarına da yer verilir.</p> <p>[!] 4.Saat dilimlerinden kala ve geçte kavramları verilir.</p>
<p>8. Türkçeyi kullanmaya istekli olma</p> <p>1. Derste arkadaşlarıyla Türkçe konuşarak iletişim kurar.</p> <p>2. Kutlanması gereken önemli günlerde, yakınlarına Türkçe mektup ve kart yazar.</p>		

6 ve 7. SINIFLAR		
AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
<p>3. Okuduğu metni anlama</p> <p>1. Okuduğu metinle ilgili görselleri metinle ilişkilendirir. 2. Okuduğu metinde geçen bilmediği kelimelerin anlamlarını tahmin eder/araştırır. 3. Okuduğu metinde geçen olayın yerini, zamanını, şahıs ve varlık kadrosunu belirtir. 4. Okuduğu metnin konusunu belirtir. 5. Okuduğu metnin ana düşüncesini/ana duygusunu belirtir. 6. Okuduklarını kendi cümleleri ile özetler. 7. Okudukları arasında neden sonuç ilişkisi kurar. 8. Okuduklarında geçen kişilerin fiziksel ve ruhsal özelliklerini belirtir. 9. Okuduğu metinde geçen millî ve evrensel kültür değerlerini fark eder. 10. Okuduğu metne uygun başka bir başlık bulur. 11. Okuduğu metinle ilgili sorulara cevap verir. 12. Okuduğu metinle ilgili sorular sorar. 13. Okuduklarıyla ilgili kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir. 14. Bir etkinliğin veya işin aşamalarını anlatan yönergeleri uygular. 15. Okuduklarına ilişkin karşılaştırmalar yapar. 16. Okuduklarının başlangıç, gelişme ve sonuç bölümlerine ilişkin tahminlerde bulunur. 17. Metindeki düşünceler ile kendi düşünceleri arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirler. 18. Okuduklarında ortaya konulan sorunları belirler ve bu sorunlara farklı çözümler bulur.</p>	<p>Ben Olsaydım: Öğrencilerden okudukları metne yeni bir başlık bulmaları istenir.</p> <p>Yerli Yerde: Öğrencilerden bir metnin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine ait karışık olarak verilen paragrafları, anlam bütünlüğü oluşturacak biçimde sıraya koymaları ve okumaları istenir.</p> <p>Hikâye Haritası: Hikâyedeki unsurlar ve birbiriyle olan ilişkileri gösterilir (3. kazanım).</p> <p>Röportaj: Metindeki şahıs ve varlık kadrosuyla hayali röportaj yapılır (3. kazanım).</p> <p>Beni Düzenle: Metin parçalara ayrılır. Karışık olarak verilen bölümler kronolojik sıraya göre düzenlenir. Düzenlenen metin özetlenir (6. kazanım).</p> <p>Canlanan Hikâyeler: Öğrencilerden biri beğendiği bir hikâyeyi seçer. Kendisini hikâyedeki şahıs veya varlık kadrosundan birinin yerine koyar. Hikâyenin konusuna ve canlandırdığı şahıs veya varlığın özelliğine uygun olarak sınıf ortamında hikâyeyi anlatır.</p>	<p>[!] Okuma metinlerinin Türk kültürü konularını içeren nitelikte olmasına özen gösterilir.</p> <p>[!] 5. Ana düşünce bulunurken öğrencilerin düşüncelerini serbestçe ve kendilerine özgü bir şekilde ifade etmelerine imkân verilir.</p> <p>[!] 14. En az üç aşamalı yönergeler verilir.</p>
<p>4. Söz varlığını zenginleştirme</p> <p>1. Kelimelerin eş ve zıt anlamlılarını bulur ve cümle içinde kullanır. 2. Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder ve cümle içinde kullanır. 3. Bilmediği kelimelerin anlamlarını araştırır. 4. İşlek eklerle kelimeler türetir. 5. Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler. 6. Kelimelerin gerçek ve mecaz anlamlarını ayırt eder ve cümle içinde kullanır. 7. Yeni öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur.</p>	<p>Bulmaca: Eş ve zıt anlamlı kelimelerin bulmacada karşılıkları bulunur (1. kazanım).</p> <p>Dilimin Ucunda: Öğrenciler mecaz anlamların kullanıldığı cümleleri gerçek anlamlarının kullanıldığı cümlelerle eşleştirirler (6. kazanım).</p>	<p>[!] 4. İşlek yapım ekleri (-lik, -ci, -li, -siz vb.) ile kelimeler türetilir.</p>

6 ve 7. SINIFLAR KONUŞMA/YAZMA		
AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
<p>5. Türkçeyi sözlü ve yazılı anlatımlarda kurallarına uygun biçimde kullanma</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kelimeleri yerinde ve doğru anlamda kullanır. 2. Konuşmanın akışını bozacak duraksamalar yapmadan konuşur. 3. Tekrarlara yer vermeden konuşur/yazar. 4. Konuşmasında sebep-sonuç, amaç-sonuç ilişkileri kurar. 5. Konuşurken kelime ve cümleleri anlamına göre vurgular. 6. Açık ve anlaşılır cümleler kurar. 7. Atasözleri, deyim ve terimleri kullanarak anlatımlarını zenginleştirir. 8. Olumlu, olumsuz, soru cümlelerini anlatımlarında doğru kullanır. 9. Yazım kurallarını doğru uygular ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır. 10. Yapım ve çekim eklerini ayırt eder. 11. Cümlede öğeleri yerinde kullanır. 	<p>Eğer: Öğrencilerden yaşadıkları çevrede kendilerini olumlu ve olumsuz etkileyen yönleri yazılı olarak ifade etmeleri istenir.</p> <p>Sakla Samanı Gelir Zamanı: Deyim ve atasözlerinin hikâyesi araştırılarak sınıfta anlatılır. Anlatımlar, içeriğe uygun resimler yapılarak desteklenir.</p> <p>Dünden Bugüne: Öğrencilerin başkasından işitilmiş (miş'li geçmiş) şekilde anlatılan bir hikâyeyi kendileri olayı görmüş gibi (di'li geçmiş) anlatmaları sağlanır.</p> <p>Diyalog Kurma: Sınıf iki gruba ayrılır. Her bir grup farklı ortamda (tanışma, kutlama) yapılan bir konuşma metni hazırlar. Gruptan iki öğrenci nezaket ifadeleri içeren diyalogu canlandırır.</p> <p>Türkülerin Dili: Öğrencilere bir türkü dinletilerek türküyle ilgili bir hikâye oluşturmaları istenir.</p> <p>Eşini Bul: Bir metinde boş bırakılan yerlere verilen atasözlerinden uygun olanları yerleştirilir (7. kazanım).</p> <p>Dönüştürme: Cümleler anlam bakımından farklı şekillere (olumlu, olumsuz, soru vb.) dönüştürülür (8. kazanım).</p>	<p>[!]Konuşma etkinliklerinde öğrenciler konuşmaları için cesaretlendirilir. Konuşma hataları uygun bir zamanda ve uygun bir dille belirtilir.</p> <p>[!]Öğrenciler şiir defteri ve günlük tutmaları konusunda özendirilir. Şiir defteri, öğrencilerin kendi yazdıkları ve beğendikleri şiirlerden oluşur. Öğrenciler her gün günlük tutabilecekleri gibi yalnızca etkilendikleri olaylar hakkındaki duygu ve düşüncelerini de yazabilirler.</p> <p>[!]Kelime türleri, adlandırma yapılmadan sezdirilerek verilir.</p> <p>[!] TDK'nın Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu'nun son basımından yararlanılır.</p> <p>[!] 7. Atasözleri ve deyimler sözlüğü kullanılır. Bulunulan ülkenin atasözlerine de yer verilir.</p>

6 ve 7. SINIFLAR		
AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
<p>6. Günlük hayatta gerekli olan dil işlevlerini kullanma</p> <p>1. Günlük hayatta sıkça uğradığı bir yeri (metro, süpermarket, sinema, tiyatro, spor salonu vb.) tanıtır.</p> <p>2. Görgü kurallarına ve değerlere (millî, manevî, kültürel, ahlaki vb.) uygun konuşur.</p> <p>3. Hava durumunu belirten ifadeleri kullanır.</p> <p>4. Sağlıkla ilgili ifadeleri kullanır.</p> <p>5. Adres sorar ve ayrıntılı yön tarifi yapar ve tarif edilen adresi bulur.</p> <p>6. Öz geçmiş yazar.</p> <p>7. Mektup yazar.</p> <p>8. Binden milyona kadar sayıları söyler/yazar.</p>	<p>Arıyorum: Öğrencilere bir adres sorulur. Bu adresi tarif etmesi istenir (5. kazanım).</p> <p>İşe Başvuracağım: Öğrencilerden hayali bir iş başvurusunda bulunması istenir (6. kazanım).</p> <p>Mektuplaşma: Bir mektup arkadaşı edinilerek mektup yazılır (7. kazanım).</p> <p>Sayıyorum: Türkçe sayılar verilir. Öğrencilerden boş bırakılan sayıları doldurması istenir (8.kazanım).</p>	<p>[!] 3. Bulutlu, açık, yağmurlu, kapalı, puslu gibi ifadelere yer verilir.</p> <p>[!] 4. Nereniz ağrıyor? İlaç iyi geldi. Ateşi var. Geçmiş olsun. gibi sağlıkla ilgili ifadelere yer verilir. Ayrıca sağlıkla ilgili terimler de verilir.</p>
<p>7. Türkçeyi kullanmaktan zevk alma</p> <p>1. Derste arkadaşlarıyla Türkçe konuşarak iletişim kurar.</p> <p>2. Arkadaşlarına Türkçeyi kullanmaları konusunda yardım eder.</p> <p>3. Kutlanması gereken önemli günlerde, yakınlarına Türkçe mektup ve kart yazar.</p>		

8 ve 10. SINIFLAR		
DİNLEME/İZLEME/OKUMA		
AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
<p>1. Dinlediklerini/izlediklerini anlama</p> <p>1. Dinlediği metinle ilgili görseli, metinle ilişkilendirir. 2. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen bilmediği kelimelerin anlamlarını tahmin eder/araştırır. 3. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayın yerini, zamanını, şahıs ve varlık kadrosunu, olayların oluş sırasını belirtir.4. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirtir. 5. Dinlediklerinin/izlediklerinin ana düşüncesini/ana duygusunu belirtir.6. Dinlediklerini/izlediklerini kendi cümleleri ile özetler.7. Dinledikleri/izledikleri arasında neden sonuç ilişkisi kurar.8. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen kişilerin fiziksel ve ruhsal özelliklerini belirtir. 9. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen millî ve evrensel kültür değerlerini fark eder.10. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara cevap verir.11. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili soru sorar.12. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayın yerini, şahıs ve varlık kadrosunu resimler.13. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir.14. Bir etkinliğin veya işin aşamalarını anlatan yönergeleri uygular.15. Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin karşılaştırmalar yapar. 16. Dinlediklerinin/izlediklerinin başlangıç, gelişme ve sonuç bölümlerine ilişkin tahminlerde bulunur.17. Dinlediği şiirin kendisinde uyandırdığı duyguları ifade eder.18. Dinlediklerinde/izlediklerinde ortaya konulan sorunları belirler ve onlara farklı çözümler bulur.19. Dinlediklerindeki/izlediklerindeki düşünceler ile kendi düşünceleri arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirler.</p>	<p>Değerler: Öğrenciler iki gruba ayrılır. Birinci grup dinlediği metindeki millî değerleri, ikinci grup ise evrensel değerleri bulur (9.kazanım).</p> <p>Arkası Yarın: Dinleme/izleme süreci yarıda kesilerek dinlenenin/izlenenin devamı tahmin edilir (16. kazanım).</p> <p>Çözüm Üretiyoruz: İzlenen/dinlenen bir film, belgesel ya da metindeki sorunlar sınıfça belirlenir. Öğrenciler bu sorunlara beyin fırtınası tekniği kullanarak çeşitli çözüm önerileri üretirler. Bu önerilerden hangisinin daha uygun olacağına tartışılarak karar verilir (18. kazanım).</p> <p>Uygun mu? Dinlenen metinle paralel olarak verilen çalışma kâğıdındaki boş bırakılan yerler uygun cümlelerle tamamlanır.</p>	<p>[!] Dinleme metinlerinin Türk kültürü konularını içeren nitelikte olmasına özen gösterilir.</p> <p>[!] 5. Ana düşünce bulunurken öğrencilerin düşüncelerini serbestçe ve kendilerine özgü bir şekilde ifade etmelerine imkân verilir.</p> <p>[!] 14. En az üç aşamalı yönergeler verilir.</p>

8 ve 10. SINIFLAR		
AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
<p>2. Düzeyine uygun bir metin sesli okuma</p> <p>1. Verilen bir metinde geçen kelimeleri bölmeden, doğru, anlaşılır ve akıcı biçimde okur.2. Kelimeleri doğru telaffuz eder.3. Gerekli yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar.</p>	<p>Ana Haber Bülteni: Bir konu belirlenir ve belirlenen konu hakkında öğrencilerden bir haber metni oluşturmaları istenir. Hazırlanan haber metni televizyon hâline getirilmiş karton kutunun arkasından öğrencilere okutulur. Diğer öğrencilerden okuyan öğrencinin telaffuzuna, nefesini ayarlamasına ve noktalama işaretlerine dikkat ederek okumasına puan vermeleri istenir.</p>	<p>[!] Öğretmen örnek okuma yaparken vurgu ve tonlamayı öğrencilerin hissedeceği şekilde yapmalıdır.</p>
<p>3. Okuduğu metni anlama</p> <p>1. Okuduğu metinle ilgili görselleri metinle ilişkilendirir.</p> <p>2. Okuduğu metinde geçen bilmediği kelimelerin anlamlarını tahmin eder/ araştırır. 3. Okuduğu metinde geçen olayın yerini, zamanını, şahıs ve varlık kadrosunu belirtir. 4. Okuduğu metnin konusunu belirtir.</p> <p>5. Okuduğu metnin ana düşüncesini/ ana duygusunu belirtir. 6. Okuduklarını kendi cümleleri ile özetler.</p> <p>7. Okudukları arasında neden sonuç ilişkisi kurar.</p> <p>8. Okuduklarında geçen kişilerin fiziksel ve ruhsal özelliklerini belirtir. 9. Okuduğu metinde geçen millî ve evrensel kültür değerlerini fark eder. 10. Okuduğu metne uygun başka bir başlık bulur. 11. Okuduğu metinle ilgili sorulara cevap verir. 12. Okuduğu metinle ilgili sorular sorar. 13. Okuduklarıyla ilgili kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir. 14. Bir etkinliğin veya işin aşamalarını anlatan yönergeleri uygular. 15. Okuduklarına ilişkin karşılaştırmalar yapar. 16. Okuduklarının başlangıç, gelişme ve sonuç bölümlerine ilişkin tahminlerde bulunur.</p> <p>17. Metindeki düşünceler ile kendi düşünceleri arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirler. 18. Okuduklarında ortaya konulan sorunları belirler ve onlara farklı çözümler bulur.</p>	<p>Oyunlaştırma: Metinde geçen bir deyim veya atasözü oyunlaştırılır.</p> <p>Kahramana Mektup: Öğrencilerden metnin kahramanına bir mektup yazmaları istenir.</p> <p>Fark Etme: Metinde anlam bütünlüğünü bozan kelime, cümle ve paragraflar bulunarak yanlışları düzeltmeleri istenir.</p> <p>Sihirli Kareler: Okunan metinden hareketle hazırlanan bulmacalar sınıfta çözümlenir.</p> <p>Sen Olsaydın: Metinde ortaya konulan sorunlara Ben olsaydım... ifadesiyle çözüm aranır (18. kazanım).</p>	<p>[!] Okuma metinlerinin Türk kültürü konularını içeren nitelikte olmasına özen gösterilir.</p> <p>[!] 5. Ana düşünce bulunurken öğrencilerin düşüncelerini serbestçe ve kendine özgü bir şekilde ifade etmelerine imkân verilir.</p> <p>[!] 14. En az üç aşamalı yönergeler verilir.</p>
<p>4. Türkçe yayınları okumaktan zevk alma</p> <p>1. Türkçe kitap, gazete ve dergileri edinerek okur.</p> <p>2. Okuyup beğendiği Türkçe yayınları arkadaşlarına önerir.</p> <p>3. Türkçe yayınlardan kendisine bir kitaplık oluşturur.</p>		

8 ve 10. SINIFLAR KONUŞMA/YAZMA		
AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
<p>5. Türkçeyi sözlü ve yazılı anlatımlarda kurallarına uygun biçimde kullanma</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kelimeleri yerinde ve doğru anlamda kullanır. 2. Konuşmanın akışını bozacak duraksamalar yapmadan konuşur. 3. Tekrarlara yer vermeden konuşur/yazar. 4. Konuşmasında sebep-sonuç, amaç-sonuç ilişkileri kurar. 5. Konuşurken kelime ve cümleleri anlamına göre vurgular. 6. Açık ve anlaşılır cümleler kurar. 7. Atasözleri ve deyimleri kullanarak anlatımlarını zenginleştirir. 8. Yazım kurallarını doğru uygular ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır. 9. Cümlede öğeleri noksansız ve yerinde kullanır. 	<p>Reklamlar: Sınıfta bulunan veya sınıfa getirilen bir eşyanın özellikleri hakkında konuşulur. Öğrencilerden, iki gruba ayrılarak seçilen eşyanın özelliklerinden hareketle kısa, öz ve çarpıcı bir reklam cümlesi kurmaları istenir.</p> <p>Kendi Kitabını Oluşturma: Öğrencilerden bir konuyla ilgili araştırma yapmaları istenir. Konuyla ilgili edinilen bilgiler, duygu ve düşünceler yazılır. Toplanan basılı materyallerdeki fotoğraf, resim gibi unsurlardan yararlanılarak bir kitap oluşturulur. Hazırlanan kitaba uygun kapak tasarımı yapılır.</p> <p>Ah Bir Öğretmen Olsam!: Ben öğretmen olsaydım... konulu bir sunu hazırlanır ve sınıfta paylaşılır.</p> <p>Güzel Türkçem: Türkçenin doğru, güzel ve etkili kullanımına yönelik afiş, broşür, yazı, şiir vb. hazırlanarak sınıfta sunulur.</p> <p>Çağrışımlar ve Duygular: Verilen kavramın çağrıştırdığı duyguyu yansıtan bir şiir yazılır.</p>	<p>[!] Konuşma etkinliklerinde öğrenciler konuşmaları için cesaretlendirilir. Konuşma hataları uygun bir zamanda ve uygun bir dille belirtilir.</p> <p>[!] Yabancı dillerden Türkçeye giren ancak dilimizin kurallarına uymayan bazı söyleyişlere dikkat çekilir.</p> <p>[!] TDK'nın Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu'nun son basımından yararlanır.</p> <p>[!] 7. Atasözleri ve deyimler sözlüğü kullanılır. Bulunulan ülkenin atasözlerine de yer verilir.</p>
<p>6. Günlük hayatta gerekli olan dil işlevlerini kullanma</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hayalindeki meslekle ilgili duygu, düşünce ve beklentilerini ifade eder. 2. Görgü kurallarına ve değerlere (millî, manevi, kültürel, ahlaki vb.) uygun konuşur. 3. İş mektubu yazar. 4. Dilekçe örneği yazar. 	<p>İlgili Makama: Öğrencilerden yaşadıkları yerde karşılaştıkları sorunları veya istekleri dile getiren bir dilekçeyi ilgili kuruma yazmaları istenir (4. kazanım).</p>	
<p>7. Söz varlığını zenginleştirme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kelimelerin eş ve zıt anlamlılarını bulur ve cümle içinde kullanır. 2. Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder. 3. Bilmediği kelimelerin anlamlarını araştırır. 4. Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler. 5. Kelimelerin gerçek ve mecaz anlamlarını ayırt eder ve cümle içinde kullanır. 6. Yeni öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur. 	<p>Eşini Bul! Öğrencilerden kelimeleri karışık olarak söylenen atasözünü düzenli hâle getirmeleri istenir.</p> <p>Göster Kendini: Öğrenciler üç gruba ayrılır. Birinci grup şiir, ikinci grup türkü, üçüncü grup şarkı ezberler. Ezberlediklerini sınıfta paylaşırlar (4. kazanım).</p>	<p>[!] Kelimelerin mecaz anlamları verilirken deyimlerden yararlanır.</p>

TÜRK KÜLTÜRÜ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

1, 2 ve 3. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: GÜZEL ÜLKEM TÜRKİYE			
	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
1.ÜNİTE: TÜRKİYE’ME YOLCULUK	1. Türkiye’nin belli başlı şehirlerini tanır. 2. Türkiye’de gezip gördüğü yerlerle ilgili anılarını paylaşmaktan zevk alır.	Şehir Şehir Anadolu: Ankara ve İstanbul şehirleri ile bu şehirlere yönelik görselleri eşleştirir (1.kazanım). Tatil Albümü: Öğrenciler, Türkiye’deki tatil fotoğraflarından albüm oluşturur. Bu albümler sınıfta tanıtılır (2. kazanım).	[!] Rontlar ve ünite ile ilgili çocuk şarkılarına yer verilir. [!] 1. Öğrencilerin akrabalarının yaşadığı şehirler ile Ankara, İstanbul illerine yer verilir.

1, 2 ve 3. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: GEÇMİŞİMİ ÖĞRENIYORUM			
	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
2.ÜNİTE: VATANIM	1. Vatanını tanır ve sever. 2. Türk bayrağını tanır. 3. Türk bayrağına ve İstiklâl Marşı’na saygı gösterir. 4. Atatürk’ün vatan sevgisini fark eder.	Türkiye’ m: Ana vatanımız Türkiye ile ilgili görseller toplanarak sınıfta paylaşılır. Öğrencilerden Türkiye ile ilgili duygu ve düşüncelerini resimle ifade etmeleri istenir (1. kazanım). Ay Yıldızlı Bayrağım: Türk bayrağı ile yaşanan ülkenin bayrağı çizilerek aslına uygun renklerle boyanır (2. kazanım). İstiklâl Marşı’mız: Öğrencilerden İstiklâl Marşı okunurken nasıl davranıldığını gözlemlemeleri istenir. Gözlem sonuçları sınıfta paylaşılır (3.kazanım).	[!] Rontlar ve ünite ile ilgili çocuk şarkılarına yer verilir. [!] 1. Türkiye, harita üzerinde gösterilir. [!] 3. İstiklâl Marşı dinletilir.

1, 2 ve 3. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: KÜLTÜREL DEĞERLERİMİZ			
	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
3.ÜNİTE: KÜLTÜRÜMÜZDEN BİR DEMET	<p>1. Selamlaşmanın önemini fark ederek gerekli durumlarda uygun selamlaşma ifadelerini kullanır.</p> <p>2. Millî ve dinî bayramlarımızı tanıyarak bayramlar ile kutlamaların sosyal ve kültürel işlevlerini fark eder.</p> <p>3. Millî ve dinî bayram etkinliklerine katılmaya istekli olur.</p> <p>4. Yemek yerken kültürel uygulamalarımıza ve görgü kurallarına uygun davranır.</p> <p>5. Kültürümüzdeki çocuk oyunlarını tanıyarak ve bu oyunları oynamaya istekli olur.</p> <p>6. Türk kültüründe yer alan bilmece, ninni, tekerleme ve saymacalara örnekler verir.</p>	<p>Selamlaşma: Selamlaşma ifadelerinin yer aldığı senaryolar oluşturularak drama çalışması yapılır (1.kazanım).</p> <p>Bugün Bayram: Öğrenciler yaşadığı bir bayramla ilgili duygu ve düşüncelerini sınıfta arkadaşlarıyla paylaşır (2. kazanım).</p> <p>Sofradayız: Sofra adabı ve yeme alışkanlıkları ile ilgili canlandırma yapılır (4. kazanım).</p> <p>Yüzük Oyunu: Kapalı fincanlardan birine yüzük saklanır ve öğrencilerin bulmaları istenir. Yüzüğü bulan öğrenci alkışlanır (5.kazanım).</p> <p>Bez Bebek ile Topaç: Aile büyüklerinden, çocukluk dönemlerine ait oyunlar ve oyuncaklar ile ilgili bilgi alınır ve sınıfta paylaşılır (5. kazanım).</p>	<p>[!] Rontlar ve ünite ile ilgili çocuk şarkılarına yer verilir.</p> <p>[!] 1. Selamlaşma ifadelerine Türkçeden ve yaşanan ülkenin dilinden örnekler verilir.</p> <p>[!] 4. Türklerin ve yaşanan ülkenin sofrada adabından örnekler verilir.</p> <p>[!] 5. Sınıf içinde ve okul bahçesinde çocuk oyunları (Yağ Satırım, Mendil Kapmaca, Deve-Cüce, Gece-Gündüz vb.) oynanır.</p>

1, 2 ve 3. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: TÜRKİYE'YE BAKIŞ			
	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
4. ÜNİTE: AİLEM VE TÜRKİYE'DEKİ YAKINLARIM	<p>1. Kendini ve aile bireylerini tanıtır.</p> <p>2. Ailedeki dayanışma ve yardımlaşmaya günlük hayattan örnekler verir.</p> <p>3. Aile bireyleriyle iletişimde kültürel değerlere uygun davranışlar sergiler.</p> <p>4. Türkiye'deki yakınlarını tanıtır.</p> <p>5. Arkadaşlarını bireysel özellikleri bakımından tanıtır.</p> <p>6. Arkadaşları ve komşularıyla iletişimde uygun davranışlar sergiler.</p> <p>7. Atatürk'ün çocukluk dönemini tanıtır.</p> <p>8. Atatürk'ün çocukluk anılarını araştırarak sınıfta sunar.</p>	<p>Dünden Bugüne Ben: Öğrencilerin kendileri ile ilgili bilgi toplamaları ve bu bilgileri arkadaşları ile paylaşmaları sağlanır (1. kazanım).Ailem: Öğrenciler, aile bireylerinin fotoğraflarının ve bu bireylerin özelliklerinin (adı soyadı, yaşı, mesleği) yer aldığı bir albüm oluştururlar (2. kazanım). Soy Ağacı: Öğrenciler, babaanne, anneanne (ebe, nine), büyükbaba (dede), anne, baba, kardeş, amca, dayı, teyze, hala, enişte, yenge, yeğen vb. akrabalık bağlarını gösteren soy ağacı oluştururlar (2. kazanım). Benim Ailem: Öğrencilerden, kendi aile bireyleri arasındaki dayanışma ve iş birliğini yansıtan bir durumu canlandırmaları istenir (2, 3. kazanım).Arkadaşlarım: Öğrenciler, Türkiye'deki ve yaşadıkları ülkedeki arkadaşlarının fotoğraflarını sınıfa getirirler. Bu fotoğrafları da göstererek arkadaşlarını tanıtır (5.kazanım).Arkadaşım Nasıl Biri? Öğretmen tarafından olumlu davranışların yer aldığı bir liste oluşturulur. Listedeki davranışlarla öğrenciler eşleştirilir. Arkadaşlarıyla ilgili olumlu düşünceler bu listeden de yararlanılarak bir kâğıda yazılır. Yazılanlar yüksek sesle okunur (5. kazanım).Komşu Komşunun Külüne Muhtaçtır: Öğretmen tarafından komşuluk ilişkilerine yönelik bir metin okunur. Okunan metin sınıfta canlandırılır (6. kazanım).Atatürk'ün Hayatı: Atatürk'ün kimlik belgesi hazırlanır ve çocukluk anıları araştırılır. Edinilen bilgiler sınıfta paylaşılır (8. kazanım).</p>	<p>[!] Rontlar ve ünite ile ilgili çocuk şarkılarına yer verilir.</p> <p>[!] 1. 4. İsimlerin doğru telaffuzu üzerinde durulur.</p> <p>[!] 3. Türk aile yapısının temel değerlerine vurgu yapılır.</p> <p>[!] 2,4. Dilimizdeki akrabalık terimlerinin yaşanan ülkenin dilindeki karşılığı verilir.</p>

1, 2 ve 3. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: MANEVİ VE AHLAKİ GELİŞİM			
	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
5. ÜNİTE: ALLAH İNANCI	<p>1. Allah'ın her şeyi yarattığının farkında olur.</p> <p>2. Besmele, kelime-i tevhit ve kelime-i şهادet'i söyler.</p> <p>3. Günlük hayatta geçen dinî ifadeleri; çevrede bulunan dinî sembolleri fark eder.</p> <p>4. Hz. Muhammed'in çocuklara verdiği değeri fark eder.</p> <p>5. Güzel ahlakın gerektirdiği söz ve davranışlar sergiler.</p> <p>6. Sübhaneke duası ile Fatıha ve İhlas surelerini ezberler ve anlamlarını söyler.</p>	<p>Çevremizi Gözlemleyelim: Öğrencilerden, evde ve çevrede bulunan dinî sembolleri gözlemlemeleri istenir. Dinî sembollerle ilgili resim çalışması yapılır(3. kazanım).</p> <p>Gönlümüzden Dilimize: Günlük konuşmalarda geçen dinî ifadelerle yönelik drama çalışması yapılır(3. kazanım).</p> <p>Çocuklar Böyle Sevilir: Hz. Muhammed'in çocuk sevgisiyle ilgili bir metin okunur. Okunan metinle Hz. Muhammed'in çocuklara verdiği değer belirtilir(4. kazanım).</p> <p>Dua Ediyorum: Öğrenciler tarafından dua metni oluşturulur. Oluşturulan dualar sınıfta okunur (6.kazanım).</p>	<p>[!] Ünite kazanımlarını içeren düzeye uygun şarkılara yer verilir.</p> <p>[!] Öğrencilere Allah inancı ile ilgili konular verilirken Allah sevgisi esas alınmalıdır.</p> <p>[!] 1. Allah'ın her şeyi yarattığı konusu yakın çevreden somut örneklerle verilir.</p> <p>[!] 3 Besmele, Allah'a şükür, hamt olsun vb. ifadelerle yer verilir.</p> <p>[!] 4. Hz. Muhammed'in hayatına da kısaca yer verilir.</p> <p>[!] Çocukların oluşturduğu dua örneklerine de yer verilir.</p>

4 ve 5. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: GÜZEL ÜLKEM TÜRKİYE			
	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
1. ÜNİTE: TÜRKİYE’MİZİ TANIYALIM	<p>1. Türkiye’yi harita üzerinde göstererek temel özelliklerini tanıır.</p> <p>2. Türkiye’deki belli başlı şehirleri ve bunları simgeleyen unsurları belirtir.</p> <p>3. Türkiye’nin tarihî ve doğal güzelliklerini fark eder.</p>	<p>Kabartma Harita Yapalım: Basit malzemeler kullanılarak Türkiye kabartma haritası yapılır (1. kazanım).</p> <p>Oy Bizim Eller: Görsel materyallerden yararlanılarak öğrenciler tarafından şehirleri tanıtmaya yönelik sunu hazırlanır (2. kazanım).</p> <p>Ülkemden Manzaralar: Türkiye’nin tarihî ve doğal özelliklerini yansıtan resim veya fotoğraflar incelenir</p> <p>Görsellerden de yararlanılarak Türkiye’nin doğal güzelliklerini anlatan bir albüm, broşür, afiş vb. hazırlanır (3. kazanım).</p> <p>Bir Sorumuz Var! Türkiye hakkında merak ettiklerine yönelik öğretmen rehberliğinde bir yazı hazırlanır ve ilgili kuruma gönderilerek bilgi alınır.</p>	<p>[!] Ünite ile ilgili şarkı ve türkülere yer verilir.</p> <p>[!] Görsel ve/veya işitsel materyallerden yararlanır.</p> <p>[!] 1. Türkiye’nin bulunduğu kıtalar, komşuları, çevresindeki denizler üzerinde durulur.</p> <p>[!] 2. Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Konya, Diyarbakır, Erzurum, Trabzon şehirlerine yer verilir. Sınıfın durumu dikkate alınarak başka şehirlere de yer verilebilir.</p>

4 ve 5. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: GEÇMİŞİMİ ÖĞRENİYORUM			
	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
2. ÜNİTE: ATATÜRK VE CUMHURİYET	<p>1. Atatürk'ün hayatını tanır.</p> <p>2. Millî Mücadele'nin kazanılmasında ve Cumhuriyetin ilanında Atatürk'ün rolünü fark eder.</p> <p>3. Atatürk'ün Türk milletine yaptığı hizmetleri açıklar.</p>	<p>Atatürk Köşesi: Öğrencilerden Atatürk'ün hayatı hakkında araştırma yaparak resim, anı, fotoğraf vb. toplamaları istenir. Bunlar Atatürk köşesinde sergilenir (1. kazanım).</p> <p>Atatürk Albümü Oluşturalım: Öğrencilerden Atatürk'ün hayatı hakkında araştırma yaparak resim, fotoğraf toplamaları istenir. Toplanan görsellerle kronolojik sıraya uygun olarak albüm oluşturulur. Yapılan çalışma sınıfta tanıtılır (1, 3. kazanım).</p> <p>Film İzliyoruz: Millî Mücadele ve Atatürk temasını işleyen eğitsel film (Kurtuluş, Cumhuriyet) izlenir (2. kazanım)</p>	<p>!] Atatürk ve ünite ile ilgili şarkılar ve türkülere; marşlara yer verilir.</p> <p>[!] 2. Millî birlik ve beraberliğin önemine vurgu yapılır.</p>

4 ve 5. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: KÜLTÜREL DEĞERLERİMİZ			
	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
3. ÜNİTE: YAŞAYAN KÜLTÜRÜMÜZ	<p>1. Millî ve dinî bayramları kutlamanın önemini açıklar.</p> <p>2. Belli başlı geleneklerimizi ve değerlerimizi tanıır ve bunların kültürümüzdeki yerini ve önemini açıklar.</p> <p>3. Geleneksel Türk seyirlik oyunlarını tanıır.</p> <p>4. Türk kültüründe yer alan bilmece, tekerleme, yanılmaca, saymaca ve manilere örnekler verir.</p> <p>5. Yaşadığı ülkede kültürel değerlerimizi tanıtmaya istekli olur.</p> <p>6. Atatürk'ün Türk kültürüne verdiği önemi fark eder.</p>	<p>Bayramlaşalım: Öğrencilerden dinî bayramlarla ilgili anılarını anlatmaları istenir.</p> <p>Öğrencilere bayram günlerini kimlerle ve nasıl geçirdikleri sorulur. Bayram günlerindeki paylaşımlardan, yardımlaşmalardan örnekler verilir. Bayram kutlama kartı yazdırılır (1. kazanım).</p> <p>Anılarda Bayramlar: Sınıfa, Türkiye’de yaşamış bir kişi davet edilir ve bayram anıları dinlenir (1. kazanım).</p> <p>Bizim Bayramımız: 23 Nisan şenlikleri ile ilgili CD izlenir. İzlenenlerle ilgili duygu ve düşünceler resimlenir (1. kazanım).</p> <p>Hacı Cavcav: Hacivat ve Karagöz metni okunur. Metindeki kahramanları canlandırmak için görev dağılımı yapılır. Gösteri sınıfta sunulur (3. kazanım).</p> <p>Haydi Sor Sor! Öğrenciler tarafından bilmece, tekerleme, yanılmaca, saymaca ve maniler derlenerek sınıfta bunların okunmasına yönelik yarışma düzenlenir (4. kazanım).</p> <p>Çeyiz Sandığı: Türk kültürünü yansıtan nesnelere (işlemeler, oylar, ebru, giyim kuşam vb.) sınıfa getirilerek Türk kültürünü tanıtmak amacıyla okuldaki diğer öğrenci, öğretmen ve yöneticilere yönelik sergi düzenlenir (5. kazanım).</p> <p>Atatürk ve Kültürümüz: Atatürk'ün kültürel değerlerimiz ile ilgili sözleri araştırılır. Bu sözlerdeki mesajların neler olabileceği üzerinde konuşulur (6. kazanım).</p>	<p>[!] Millî bayramlar ve ünite ile ilgili şarkılara, türkülere; halk oyunu örneklerine yer verilir.</p> <p>[!] Türk kültür değerlerini içeren görseller kullanılır.</p> <p>[!] 2. Türk konukseverliği, ikram, ziyaret etme, hatır sorma, ad koyma, sünnet olma gelenekleri ile dayanışma ve hoşgörülü olma değerlerine yer verilir. Yaşanılan ülkedeki uygulamalara da değinilir.</p> <p>[!] 3. Geleneksel Türk seyirlik oyunlarından Hacivat ve Karagöz’e yer verilir.</p>

4 ve 5. SINIFLAR
ÖĞRENME ALANI: TÜRKİYE'YE BAKIŞ

	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
4. ÜNİTE: YAŞADIĞIM ÜLKE VE TÜRKİYE	<p>1. Yaşadığı ülkedeki ve Türkiye'deki yakınları ile ilişkilerin güçlü tutulmasına yönelik önerilerde bulunur.</p> <p>2. Yaşadığı ülkedeki Türk temsilcilikleri ile Türk Kurum ve kuruluşlarını tanıyarak bunların işlevlerini fark eder.</p> <p>3. Yaşadığı ülkede Türk kültürünü yansıtan öğeleri fark eder.</p> <p>4. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yönetim şeklini, resmî dilini, başkentini ve bayrağını tanıır.</p> <p>5. Evrensel çocuk haklarını tanıyarak bu hakların önemini açıklar.</p>	<p>Bizim İçin Çalışanlar: İmkânlar ölçüsünde yaşanan ülkedeki Türk temsilcilikleri ile Türk kültürünü yansıtan çeşitli mekânlara gezi düzenlenir. Gezi ile ilgili izlenimler sınıfta paylaşılır (2.kazanım).</p> <p>Türkiye'yi Keşfediyorum: Türkiye'yi tanıtan belgesel filmler izlenir. İzlenenlerle ilgili duygu ve düşünceler paylaşılır.</p> <p>Türkiye Cumhuriyeti: Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin devlet yönetimi, resmî dili, başkenti ile temel özelliklerine yönelik soruların yer aldığı bir form oluşturulur. Bu form öğrenciler tarafından doldurulur (4. kazanım).</p>	<p>[!] Ünite ile ilgili şarkı ve türkülere yer verilir.</p> <p>[!] 3. Bulunduğu ülkede Türk kültürünü yansıtan tarihî veya güncel öğeler üzerinde durulur.</p> <p>[!] 4. Yaşanılan ülkenin yönetim şekli, resmî dili, başkenti ve bayrağına da yer verilir.</p> <p>Ülkelerin ulusal simge ve sembollerine saygı duyulması gerektiği vurgulanır.</p>

4 ve 5. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: MANEVİ VE AHLAKİ GELİŞİM			
	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
5. ÜNİTE: İMAN, İSLAM, AHLAK	<p>1. İslam dininde, imanın esaslarının neler olduğunu belirtir ve bunların önemini açıklar.</p> <p>2. Hz. Muhammed'in hayatını tanıır.</p> <p>3. Hz. Muhammed'in olaylar karşısındaki tutumlarından hareketle örnek davranışlarına yönelik çıkarımlarda bulunur.</p> <p>4. Dinî ayların, günlerin ve gecelerin önemini ve bu zaman dilimlerinde yapılan ibadetleri belirtir.</p> <p>5. İslam dininde temizliğin önemini fark eder.</p> <p>6. Dinî kavramları tanıır.</p> <p>7. Niçin ve nasıl dua edilmesi gerektiğini açıklar.</p> <p>8. İslam dininde sakınılması istenilen davranışlardan kaçınıır.</p> <p>9. Kevser suresi ile Tahiyat, Salavat, Rabbenâ dualarını ezberler ve anlamlarını söyler.</p>	<p>H.z. Muhammed'in Kimlik Belgesi: Hz. Muhammed için kimlik belgesi çalışması yapılır (2.kazanım).Ramazan Bereketi: Öğrenciler ramazan ayında çevresinde gözlemlediklerine yönelik duygu ve düşüncelerini sınıfta paylaşırlar (4.kazanım).Dua Ediyorum: Öğrenciler tarafından dua metni oluşturulur. Oluşturulan dualar sınıfta okunur (7.kazanım).Tath Dil: Öğrencilerden ikiyeşerli gruplar oluşturulur. Gruptakilerin birbirlerine, takdir edilecek yönlerini söylemeleri istenir. Öğrenciler, kendilerine söylenen güzel sözler karşısında neler hissettiklerini belirtir. Öğretmen tarafından Hz. Muhammed'in hayatından bu konu ile ilgili örnekler verilir (8. kazanım).Kötülüklerden Kaçınalm: Yalan söylemek, hırsızlık ve hile yapmak, gıybet etmek gibi sakınılması istenilen kötü davranışlarla ilgili ayet veya hadis mealleri tahtaya yazılır/yansıtılır. Öğrencilerden bu ayetlerde/hadislerde hangi kötü davranışın yasaklandığını belirlemeleri istenir (8.kazanım).</p>	<p>[!] Ünite kazanımlarını içeren düzeye uygun şarkılara yer verilir.</p> <p>[!] 2. İslamiyetin doğuşu, yakın çevreye çağrı konularına da değinilir. Hz. Muhammed'in insanlık için önemine vurgu yapılır.</p> <p>[!] 4. Cuma günü, aşure günü, ramazan ayı, Ramazan ve Kurban bayramı, kandil geceleri üzerinde durulur.</p> <p>[!] 5. Temizliğin maddi (abdest, gusül, teyemmüm) ve manevi yönüne yer verilir.</p> <p>[!] 6. Helal, haram, sevap, günah, şükür kavramlarına yer verilir.</p> <p>[!] 8. Kul hakkı, yalan söyleme, gıybet, iftira, hırsızlık, haset, alay etme, büyüklenme (kibir), kötü zanda bulunma, başkalarının özel hayatını araştırma, anne, baba ve büyüklere saygısızlık, kötü söz söyleme vb. davranışların sakıncaları üzerinde durulur.</p> <p>[!] Konular işlenirken yeri geldiğinde diğeri ilahî dinlerdeki uygulamalara da değinilebilir.</p>

6 ve 7. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: GÜZEL ÜLKEM TÜRKİYE			
	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
1. ÜNİTE: YAŞAM KAYNAKLARIMIZ	<p>1. Türkiye'deki belli başlı dağları ve ovaları tanıyarak harita üzerinde gösterir.</p> <p>2. Türkiye'deki belli başlı akarsuları, gölleri ve denizleri tanıyarak harita üzerinde gösterir.</p> <p>3. Türkiye'deki boğazların önemini fark eder.</p> <p>4. Türkiye'nin iklim özelliklerini ve belli başlı tarım ürünlerini fark eder.</p>	<p>Ülkemin Doğal Zenginlikleri: Türkiye fiziki haritası üzerinde Türkiye'nin dağ, ova, akarsu, göl, deniz ve boğazları tanıtılır (1, 2. kazanım).</p> <p>Ne Nerede? Dilsiz harita üzerinde Türkiye'deki akarsu, göl, deniz ve boğazların yerleri belirlenir (2,3. kazanım).</p> <p>İki Kıta Arasında: İstanbul ve Çanakkale boğazlarının önemine yönelik görsellerden de yararlanılarak bir sunu hazırlanır ve sınıfta paylaşılır (3. kazanım).</p> <p>Ülkemizden Yedi Renk: Türkiye'deki iklim özelliğini gösteren fotoğraflardan oluşan bir sunu hazırlanır (4. kazanım).</p>	<p>[!] Ünite ile ilgili şarkı ve türkülere yer verilir.</p> <p>[!] Görsel materyallerden yararlanılır.</p> <p>[!] 2. Denizler konusu işlenirken Bakü- Tiflis- Ceyhan (Akdeniz), Mavi Akım (Karadeniz) projelerine vurgu yapılır.</p> <p>[!] 3. Boğazlar konusu işlenirken Marmaray projesine vurgu yapılır.</p>

6 ve 7. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: GEÇMİŞİMİ ÖĞRENİYORUM			
	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
2. ÜNİTE: OSMANLI'DAN TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE	<p>1. Osmanlı Devleti'nin kurulduğu ve hâkim olduğu alanları harita üzerinde gösterir.</p> <p>2. Osmanlı Devleti'nin gelişmesinde ve dünya gücü olmasında etkili olan unsurları fark eder.</p> <p>3. İstanbul'un fethinin Türk ve dünya tarihi açısından önemini açıklar.</p> <p>4. Osmanlı ve Batı kültürünün birbirine etkilerini fark eder.</p> <p>5. Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na girme nedenlerini ve bu savaşın Osmanlı Devleti açısından sonuçlarını fark eder.</p> <p>6. Çanakkale Savaşları'nın önemini ve bu savaşlarda Mustafa Kemal'in rolünü fark eder.</p> <p>7. Millî Mücadele'nin önemini fark ederek bu süreçte Mustafa Kemal'in rolünü açıklar.</p> <p>8. Cumhuriyetin ve demokrasinin Türk toplumuna kazandırdıkları ile Atatürk ilke ve inkılaplarını açıklar.</p> <p>9. Türk kültürüne hizmet edenleri tanır.</p>	<p>İstanbul'un Fethi: İstanbul'un Fethi ile ilgili görsellerden hareketle sunu hazırlanır (3. kazanım).</p> <p>Çanakkale Türküsü: Çanakkale Savaşları ile ilgili görsel sunu hazırlanır. Sunu, Çanakkale Türküsü eşliğinde izlenir. Çanakkale Savaşları sırasında askerlerin ailelerine yazdıkları mektuplar okunur. Okunan bu mektuplara öğrenciler duygu ve düşüncelerini yansıtan cevaplar yazar (6. kazanım).</p> <p>Millî Mücadele'de Türk Halkı: Kurtuluş SavaşıDöneminde Türk halkını ve savaş sürecini gösterengörsel materyaller araştırılarak sınıfta paylaşılır (7, 8.kazanım).</p> <p>İstiklâl Marşı'mız: İstiklâl Marşı'nın yazıldığı dönemin şartları ve şairi hakkında araştırma yapılır. Araştırma sonuçları sınıfta paylaşılır (7. kazanım).</p> <p>Türk Kadını TBMM'de: Türk kadınının kazandığı siyasal ve sosyal hakların diğer ülkelerdeki kadımlara verilen haklarla karşılaştırılan eş zamanlı tarih şeridi hazırlanır (8. kazanım).</p> <p>İnkılaplarımız: Çeşitli görsel materyallerden yararlanılarak inkılapların sağladığı değişimlere yönelik sunu hazırlanır (8. kazanım).</p> <p>İz Bırakanlar: Türk kültürüne hizmet eden kişiler hakkında biyografi çalışması yapılır (9. kazanım).</p>	<p>[!] Atatürk ve diğer Türk büyükleri ile ilgili şarkı ve türkülere; ünite ile ilgili şarkı, türkü ve marşlara yer verilir.</p> <p>[!] 1, 2. Osmanlı padişahları, devlet adamları (Osman Bey, Şeyh Edebali, Fatih Sultan Mehmet, Yavuz Sultan Selim, Kanuni Sultan Süleyman, IV. Murat, II. Abdülhamit vb.) ile ilgili biyografi çalışmaları yapılır.</p> <p>[!] 2. Coğrafi konumu, askerî gücü, hoşgörüsü, insani değerlere verdiği önem, bilim ve kültür, adalet ve iskân politikası üzerinde durulacaktır.</p> <p>[!] 4. Osmanlı - Avrupa ilişkilerinde sadece öğrencinin yaşadığı ülke ile ilişkilerine yer verilir.</p> <p>[!] 7. İstiklâl Marşı'nın kabulü ve Mehmet Âkif Ersoy'a da yer verilir.</p> <p>[!] 6, 7, 8. Nutuk'tan düzeye uygun bölümler okunur.</p> <p>[!] 9. Yunus Emre, Mevlânâ Celaleddin-i Rumî, Hacı Bektaş-ı Veli, Mimar Sinan, Evliya Çelebi, Âşık Veysel üzerinde durulur.</p>

6 ve 7. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: KÜLTÜREL DEĞERLERİMİZ			
	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
3. ÜNİTE: KÜLTÜRÜMÜZDEN RENKLER	1. Millî ve dinî bayramları kutlamanın önemini açıklar.	Nice Bayramlara... :Bayram ve kutlamalarla ilgili verilen metin, sınıfta canlandırılır (1. kazanım).	!] Ünite kazanımlarını içeren düzeye uygun şarkılara yer verilir.
	2. Halk oyunlarımızın ve türkülerin hikâyelerine örnekler verir.	Halk Oyunlarımız: Öğrencilerden Türk halk oyunlarını oynamak amacıyla bir ekip oluşturulur. Türk kültürünü tanıtmaya yönelik etkinliklerde öğrenilen oyunlar sergilenir (2. kazanım).	[!] 2. İslamiyet'in doğuşu, yakın çevreye çağrı konularına da değinilir. Hz. Muhammed'in insanlık için önemine vurgu yapılır.
	3. Türk mutfağının zenginliklerinden örnekler verir.	Bağlamadan Kemeçeye: Sesleri dinletilen, fotoğrafları gösterilen halk çalgılarını tanıma ile ilgili çalışma yapılır (2. kazanım).	[!] 4. Cuma günü, aşure günü, ramazan ayı, Ramazan ve Kurban bayramı, kandil geceleri üzerinde durulur.
	4. Geleneksel el sanatlarını tanır.	Bizim Ustanın Mutfağından: Türk mutfağından bir yemeğin yapılışı araştırılarak sınıfta anlatılır (3.kazanım).	[!] 5. Temizliğin maddi (abdest, gusül, teyemmüm) ve manevi yönüne yer verilir.
	5. Yaşadığı ülkede kültürel değerlerimizi tanıtmaya istekli olur.	Lezzet Yolculuğu: Türk mutfağının yaygın örnekleri resimlerle verilerek öğrencilerin yemekleri tanımaları ve yemeklerle ilgili soruları cevaplamaları istenir (3. kazanım).	[!] 6. Helal, haram, sevap, günah, şükür kavramlarına yer verilir.
		El Emeği, Göz Nuru: Geleneksel el sanatları (hat, tezhip, minyatür, ebru, çini, kilim, ahşap oymacılığı vb.) ile takılar ve süslerin yer aldığı görseller araştırılarak sınıfta paylaşılır (4. kazanım).	[!] 8. Kul hakkı, yalan söyleme, gıybet, iftira, hırsızlık, haset, alay etme, büyüklenme (kibir), kötü zanda bulunma, başkalarının özel hayatını araştırma, anne, baba ve büyüklere saygısızlık, kötü söz söyleme vb. davranışların sakıncaları üzerinde durulur.
			[!] Konular işlenirken yeri geldiğinde diğer ilahî dinlerdeki uygulamalara da değinilebilir.

6 ve 7. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: TÜRKİYE'YE BAKIŞ			
	AMAÇ	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
	KAZANIMLAR		
4. ÜNİTE: TÜRKİYE VE TÜRKLER	1. Türkiye'nin dünya üzerindeki yeri ve önemini açıklar.	Komşularımızı Tanıyorum: Türkiye ve sınır komşularını gösteren harita tepegöz/projeksiyon ile yansıtılır. Yansıtılan harita hakkında bilgi verilir. Yansı kapatıldıktan sonra öğrencilere dilsiz harita dağıtılır. Öğrencilerden verilen bilgi doğrultusunda haritayı doldurmaları istenir (2. kazanım).	[!] Ünite ile ilgili şarkı ve türkülere yer verilir. [!] 2. Türkiye'nin komşularının sadece isimleri verilecektir. [!] 2. Komşularımız konusu işlenirken Batıya açılan sınır kapılarına (Kapıkule, İpsala, Hamzabey) da değinilir. [!] 3. Avrupa'daki ülkelerle sınırlı kalınacaktır.
	2. Türkiye'nin komşularını tanı ve harita üzerinde gösterir.		
	3. Türkiye dışındaki vatandaşlarımızın yaşadıkları ülkeleri harita üzerinde gösterir.	Nevruz Bayramı: Nevruz Bayramı kutlamalarının nasıl olduğu araştırılır, görsellerden de yararlanılarak sınıfta sunu yapılır (4. kazanım).	
	4. Türklerin dünya üzerinde geniş bir alana yayıldığını fark eder.		
	5. Dünya üzerindeki Türk nüfusunun önemini fark eder.	Dünyada Türkler ve Türkçe: Dünyadaki Türk devletlerini tanıtan (başkentleri, bayrakları, en sade hâliyle dil kullanımlarından örnekler vb.) bir sunu hazırlanır (4 ve 5. kazanımlar).	

6 ve 7. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: MANEVİ VE AHLAKİ GELİŞİM			
	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
5. ÜNİTE: İSLAM, İNANÇ VE DEĞERLER	<p>1. İslam'ın şartlarını belirtir ve bunların önemini açıklar.</p> <p>2. İslam dininde yapılan ibadetleri belirterek ibadet etmenin birey ve toplum açısından önemini açıklar.</p> <p>3. Tövbe ve bağışlamanın İslam dinindeki önemini fark eder.</p> <p>4. Kur'an-Kerim'i temel özellikleriyle tanıtır.</p> <p>5. Hayatı anlamlandırmada ahret inancının önemini fark eder.</p> <p>6. Güzel ahlakın önemini kavrayarak ahlaki davranışlar sergilemeye istekli olur.</p> <p>7. İslam dininde sakınılması istenilen davranışlardan kaçınır.</p> <p>8. İslam dininin aile hayatına ilişkin prensiplerini fark ederek aile içinde kendi sorumluluklarını yerine getirmeye istekli olur.</p> <p>9. Felak suresi ile Kunut dualarını okur.</p>	<p>Farz İbadetler: Başlıca farz ibadetlerin yapılışı ile ilgili görsel materyallerden de yararlanılarak hazırlanan sunular sınıfta paylaşılır. Yakın çevredeki camilere gezi düzenlenir. Cami içinde yer alan minber, mihrap, kürsü vb. unsurlar tanıtılır, sosyal hayatta camilerin önemine değinilir (1, 2.kazanım).</p> <p>Niçin İbadet Edilir? Öğrencilerden ibadetlerin bireysel ve toplumsal faydaları ile ilgili bir araştırma yapmaları istenir. Öğrencilere Niçin ibadet edilir? sorusu yöneltilir ve alınan cevaplar balık kılıçına yazılır (2. kazanım).</p> <p>Hatasız Kul Olmaz: Bir kıssadan hareketle bağışlama ve bağışlanmanın bireysel ve toplumsal açıdan önemi ile ilgili bir sonuca ulaşılır (3.kazanım).</p> <p>Kur'an-ı Kerim'i Tanıyalım: Sınıfa Kur'an-ı Kerim getirilerek ayet, sure, cüz gibi temel özellikler tanıtılır. İndeksin nasıl kullanılacağı gösterilir (4. kazanım).</p> <p>Bulmaca Çözüyoruz: Kur'an-ı Kerim ile ilgili terimleri içeren bulmaca çalışması yapılır (4. kazanım). Çok Önemli Bir Değer Kul Hakkı: Kul hakkı nedir? sorusunun içeriğine neler girebileceği öğrencilere yöneltilir ve dinin kul hakkı üzerinde niçin çok durmuş olabileceği konusunda tartışma ortamı oluşturulur (7. kazanım).</p> <p>Misafirimiz Var: Sınıfa bir anne/baba davet edilir. Anne babaların çocuklarından, çocukların da anne babalarından beklentilerine yönelik sohbet edilir (8. kazanım).</p> <p>Cennet Anaların Ayakları Altındadır: Öğretmen tarafından İslam dininde anne, baba ve çocuklara verilen öneme yönelik ayet ve hadisler verilir. Bunlardan hareketle İslam dininde kadın ve çocuklara verilen önem hakkında çıkarımlarda bulunulur (8. kazanım).</p>	<p>[!] Ünite kazanımlarını içeren düzeye uygun şarkılara yer verilir.</p> <p>[!] Sahur, imsak ve iftar, mukabele, teravih namazı, fitre kavramları verilir.</p> <p>[!] 1, 2. Namaz ibadetinin önemine vurgu yapılır. Özellikle namaza hazırlık ve namazın kılınış şartları üzerinde durulur.</p> <p>[!] 3. İnsanın hata yapabilen bir varlık ve hatadan dönmenin de bir erdem olduğu; Allah'ın bağışlayıcı ve affediciliği vurgulanır. İnsani ilişkilerde de bağışlamanın önemine vurgu yapılır.</p> <p>[!] 4. Kur'an-ı Kerim'de anlatılan peygamber kıssalarından örnekler verilir.</p> <p>[!] 7. Alkollü içki, uyuşturucu, kumar ve sigara gibi zararlı alışkanlıkların sakıncaları üzerinde durulur.</p> <p>[!] 8. İslam dininde kadınlara ve çocuklara verilen değere, akraba ziyaretinin önemine vurgu yapılır.</p> <p>[!] Konular işlenirken yeri geldiğinde diğer ilahî dinlerdeki uygulamalara da yer verilir.</p>

8, 9 ve 10. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: GÜZEL ÜLKEM TÜRKİYE			
	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
1. ÜNİTE: TÜRKİYE'DE NÜFUS VE EKONOMİ	<p>1. Türkiye'nin nüfus ve yerleşme özelliklerini açıklar.</p> <p>2. Bilişim, sanayi, ticaret, tarım, hayvancılık ve yer altı kaynaklarının Türkiye ekonomisindeki yerini fark eder.</p> <p>3. Türkiye'deki önemli turizm bölgelerini ve tarihî eserleri tanıyarak turizmin ülke ekonomisine katkısını fark eder.</p> <p>4. Türkiye'nin jeopolitik ve stratejik önemini fark eder.</p>	<p>Zenginlik</p> <p>Kaynaklarımız: Dilsiz harita hazırlanarak tarım, hayvancılık ve yer altı kaynakları harita üzerinde gösterilir (2. kazanım).</p> <p>Proje Hazırlayalım: Yer altı kaynaklarından biri seçilerek bu kaynakların önemi ile ilgili bir proje hazırlanır (2. kazanım).</p> <p>Bir Başkadır Benim Memleketim: Türkiye'deki tarihî ve turistik yerler harita üzerinde gösterilir. Türkiye'yi turizm yönünden tanıtan afiş, poster vb. tasarlanır (3. kazanım).</p>	<p>[!] Ünite ile ilgili şarkı ve türkülere yer verilir.</p> <p>[!] Konuların işlenişinde Türkiye'nin turizm alanlarına yönelik görseller kullanılır.</p> <p>[!] 1. Türkiye'nin genç nüfusa sahip olduğu vurgulanır.</p> <p>[!] 3. Turizm konusu işlenirken sağlık, kış, yaz, yaya, yat, kongre ve inanç turizmlerine değinilir.</p>

8, 9 ve 10. SINIFLAR
ÖĞRENME ALANI: GEÇMİŞİMİ ÖĞRENİYORUM

	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
2. ÜNİTE: TÜRK TARİHİNDE YOLCULUK	<p>1. Türklerin ilk yurdunun Orta Asya olduğunu fark ederek burada kurulan ilk Türk devletlerini tanır.</p> <p>2. Orta Asya’da kurulan ilk Türk devletlerinden günümüze ulaşan kültür değerlerini fark eder.</p> <p>3. Türklerin İslamiyet’i kabulünü ve ilk Türk İslam devletlerini tanıyarak bu devletlerin Türk İslam kültürüne katkılarını fark eder.</p> <p>4. Türklerin Anadolu’yu yurt edinmelerinin önemini fark eder.</p> <p>5. Türk tarihinin köklü ve zengin olduğunu fark ederek Atatürk’ün Türk tarihine verdiği önemi açıklar.</p> <p>6. Atatürk’ün olaylar karşısındaki tutum ve davranışlarından hareketle onun kişiliği hakkında çıkarımlarda bulunur.</p>	<p>İslamiyet ve Türkler: Türklerin İslamiyet sonrası yaşam biçimi hakkında araştırma yapılarak sınıfta sunulur (2, 3. kazanım).</p> <p>Kervansaraylar: Türk İslam devletlerinden günümüze ulaşan eserlerle ilgili görseller derlenir. Sınıfta sergilenir (3. kazanım).</p> <p>Anadolu’ya Yerleşme: Malazgirt Savaşı ile ilgili yaşanan olaylar, rol yapma yöntemiyle canlandırılır (4. kazanım).</p> <p>Köklü ve Zengin Tarihimiz: Atatürk’ün Türk Tarih Kurumunu kurması ve milli tarihimize ilgili sözleri araştırılır. Araştırma sonuçları sınıfta paylaşılır (5.kazanım).</p>	<p>[[!]] Ünite ile ilgili şarkı, türkü ve marşlara yer verilir.</p> <p>[!] 1.Günümüzde Orta Asya’da yaşayan Türk devletleri harita üzerinde gösterilir.</p> <p>[!] 2.İpek Yolu konusuna vurgu yapılır.</p> <p>[!] 3. Kaşgar, Buhara, Semerkant, Konya, İstanbul gibi şehirlerin Türk İslam dünyasındaki önemine vurgu yapılır.</p> <p>[!] 3. Karahanlı, Gazneli, Büyük Selçuklu devletlerine yer verilir.</p> <p>[!] 4. Anadolu Selçuklu Devleti ve Anadolu Türk Beylikleri’nin Türk kültürüne katkılarını da değinilir.</p> <p>[!] 6. Atatürk’ün kişilik özelliklerine öğrencilerin düzeylerine uygun olarak örnek olaylardan hareketle yer verilir.</p>

8, 9 ve 10. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: KÜLTÜREL DEĞERLERİMİZ			
	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
3. ÜNİTE: KÜLTÜRÜMÜZDEN İZLER	1. Türk kültüründe bayram, kutlama ve törenlerin toplumsal dayanışmadaki önemini fark eder.	Gençlik Bayramı: 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı'nın anlam ve önemini içeren şiir, türkü, marş, tiyatro gibi etkinliklerin yer aldığı bir kutlama programı gerçekleştirilir (1.kazanım).	[!] Ünite ile ilgili şarkılara, türkülere; halk oyunu örneklerine yer verilir.
	2. Belli başlı geleneklerimizi, törenlerimizi tanıyarak bunların kültürümüzdeki yerini ve önemini fark eder.	Kına Gecesi: Asker uğurlama ve kına gecesi sınıfta canlandırılır (2.kazanım).	[!] Yaşadığı ülkedeki bayram ve kutlamalardaki uygulamalara da yer verilir.
	3. Türk mimarisinin Türk kültüründeki yeri ve önemini fark eder.	Tarihin Tanıkları: Çeşitli kaynaklardan (İnternet, dergi vb.) mimari eserler (çeşmeler, camiler, köprüler, hanlar, hamamlar, kervansaraylar, kaleler vb.) araştırılır. Görsel unsurlardan da yararlanılarak sunu hazırlanır (3. kazanım).	[!] 1, 2. Asker uğurlama, düğün, taziye vb. uygulamalara yer verilir. Yaşadığı ülkedeki benzer uygulamalara da değinilir.
	4. Geleneksel Türk sporlarını tanıyarak yaşadığı ülkenin mutfağı ile karşılaştırır.	Selimiye: Mimar Sinan'ın Selimiye Camisi belli başlı özellikleri yönünden incelenir (3. Kazanım).	[!] 5. Türk müziği örnekleri sınıfta dinletilir.
	5. Türk müziğindeki duygu zenginliğini fark ederek Türk müziği dinlemekten zevk alır.	Bizim Sporlarımız: Geleneksel Türk sporlarından cirit oyunu ve Kırkpınar Güreşleri hakkında araştırma yapılır (4. kazanım).	[!] 6. Yaşanılan ülkenin özel günlerindeki yemekler (paskalya çöreği, Noel yemekleri vb.) ile Türklerin özel günlerine ait yemeklere (aşure, helva, kandil simidi, lokma tatlısı vb.) yer verilir.
	6. Türk mutfağını tanıyarak yaşadığı ülkenin mutfağı ile karşılaştırır.	Benzemez Kimse Sana: Türk müziği eserlerini seslendirmek üzere bir koro oluşturulabilir. Türk müziğinden örnekler araştırılarak sınıfta paylaşılır (5. kazanım).	[!] 7. UNESCO'nun dünya miras listesine girmiş olan kültürel ve doğal miras varlıklarımızdan İstanbul, Safranbolu, Boğazköy, Nemrut Dağı, Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası, Truva Arkeolojik Kenti, Pamukkale ve Göreme-Kapadokya üzerinde durulur.
	7. Dünya miras listesine girmiş olan doğal ve kültürel varlıklarımız ile Avrupa'daki Türk kültür mirasını tanıyarak yaşadığı ülkenin mutfağı ile karşılaştırır.	Ney'in Sesi: Sesleri dinletilen, fotoğrafları gösterilen Türk müziği çalgılarını (bağlama, ney, tambur, kemençe, ud, davul-zurna vb.) tanıma ile ilgili çalışma yapılır (5. kazanım).	[!] 8. İbn-i Sina, Farabi, Kaşgarlı Mahmut, Yusuf Has Hacip, Ali Kuşçu, Piri Reis vb. üzerinde durulur.
	8. Türk kültürüne hizmet eden Türk büyüklerini tanıyarak yaşadığı ülkenin mutfağı ile karşılaştırır.	Bizim Ustanın Yemek Kitabı: Öğrenciler gruplara ayrılır. Gruplar tarafından Türk mutfağının ve yaşadığı ülkenin mutfağının seçkin örneklerinin yer aldığı yemek kitapçığı, afiş, broşür hazırlamaları sağlanır. Yapılan çalışma okulda sergilenir. Kitapta yer alan yemek tariflerinden birinin uygulaması yapılır (6. kazanım).	
	8. Türk kültürüne hizmet eden Türk büyüklerini tanıyarak yaşadığı ülkenin mutfağı ile karşılaştırır.	Abide Şahsiyetler: Türk kültürüne hizmet eden kişiler hakkında biyografi çalışması yapılır (8. kazanım).	

8, 9 ve 10. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: TÜRKİYE'YE BAKIŞ			
	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
4. ÜNİTE: TÜRKİYE'DEN DÜNYAYA AÇILIM	<p>1. Türkiye’de ve yaşadığı ülkedeki vatandaşlık hak ve görevlerini fark ederek bu hakları kullanmanın, görevleri yerine getirmenin önemini açıklar.</p> <p>2. Avrupa’daki Türklerin yaşadıkları ülkeye katkılarını fark eder.</p> <p>3. Yaşadığı ülkeye uyum sağlamanın önemini fark eder.</p> <p>4. Yaşadığı ülkede karşılaşılan sorunları fark ederek bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirir.</p> <p>5. Yaşadığı ülke ile Türkiye arasındaki ilişkileri fark eder.</p> <p>6. Avrupa Birliğine adaylık sürecinde Türkiye’deki gelişmeleri fark eder.</p>	<p>Haklarımı Biliyorum: Yaşanılan ülkedeki sivil toplum kuruluşlarından yetkili bir kişi sınıfa davet edilir. Vatandaşlık hakları konusunda söyleşi yapılır (1.kazanım).</p> <p>Farklı Hayatlar: Yaşanılan ülkedeki bir Türk girişimcinin hayat hikâyesi çıkarılır. Başarılı bir Türk sınıfa davet edilerek söyleşi yapılır (2. kazanım).</p> <p>Bir Misafirimiz Var: Yaşanılan şehirdeki yerel yönetimden bir yetkili sınıfa davet edilir. Yaşanılan sorunlara yönelik söyleşi yapılır. Konuşulanlardan hareketle yaşanan sorunlar belirlenir ve bu sorunlara çözüm önerileri getirilir (4. kazanım).</p> <p>Avrupa Birliği: Avrupa Birliğine adaylık sürecinde Türkiye’deki gelişmelere yönelik araştırma yapılır. Araştırmada edinilen bilgiler sınıfta paylaşılır (6.kazanım).</p>	<p>[!] Ünite ile ilgili şarkı ve türkülere yer verilir.</p> <p>[!] Konuların işlenişinde Türkiye’nin turizm alanlarına yönelik görseller kullanılır.</p> <p>[!] 1. Türkiye’nin genç nüfusa sahip olduğu vurgulanır.</p> <p>[!] 3. Turizm konusu işlenirken sağlık, kış, yaz, yayla, yat, kongre ve inanç turizmlerine değinilir.</p>

8, 9 ve 10. SINIFLAR			
ÖĞRENME ALANI: MANEVİ VE AHLAKİ GELİŞİM			
	AMAÇ VE KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
	5. ÜNİTE: DİN, KÜLTÜR VE MEDENİYET	<p>1. İlahî dinleri tanıır.</p> <p>2. İslamiyet ile diğer dinler arasındaki benzer ve farklı yönleri ayırt eder.</p> <p>3. Kültürümüzde yaygın olan bazı tasavvufî yorumları fark ederek birlikte yaşamaya ve hoşgörülü olmaya yönelik tasavvuf anlayışından örnekler verir.</p> <p>4. Farklı kültür, din ve inanışlara hoşgörülü olur.</p> <p>5. Hz. Muhammed'in hoşgörü anlayışına örnekler verir.</p> <p>6. Ahlaklı olmanın birey ve toplum hayatındaki önemini fark ederek ahlaki tutum ve davranışlar sergiler.</p> <p>7. Nas suresi ile Ayete'l-Kürsi'yi ezberler ve anlamlarını söyler.</p>	<p>İlahi Dinleri Tanıyoruz: Dinleri tanıtıcı resim, fotoğraf, nesnelere sınıfa getirilerek sergilenir. Dünya haritası üzerinde mevcut dinlerin dağılımları gösterilir. İmkânlar dahilinde ibadet mekânlarına (cami, kilise, havra) gezi düzenlenir (1. kazanım).</p> <p>Kültür ve Medeniyetimizden Bir Demet: Öğrencilerden Müslümanlar arasında yaygın sanatlar (hat, tezhip, minyatür, ebru vb.) ve diğer ilahî dinleri yansıtan sanat eserleri ile ilgili görselleri sınıfa getirmeleri istenir. Getirilen görsel materyaller sergilenir (2. kazanım).</p> <p>Mevlânâ'dan Hoşgörü Hikâyeleri: Mevlânâ'nın hoşgörü anlayışını içeren metinler incelenir (3, 4. kazanım).</p> <p>Barış Afişleri: İslam'ın barışa verdiği önemi içeren afişler hazırlanır. Barışla ilgili şiir ve yazı çalışması yapılır (3, 4, 5. kazanım).</p> <p>Veda Hutbesi'nden Mesajlar: Veda Hutbesi tahtaya yazılır/yansıtılır. Öğrencilerden hutbedeki evrensel ilkeleri belirlemeleri istenir. Bulunan ana düşünceler tahtaya listelenir (5. kazanım).</p> <p>Din Güzel Ahlaktır: Öğretmen tarafından Kur'an-ı Kerim'den ahlaki tutum ve davranışlarla ilgili ayet ve hadis mealleri sunulur (6. kazanım).</p>

Karagöz Hacivat Sahnesi

Karagöz Hacivat Shadow Theatre

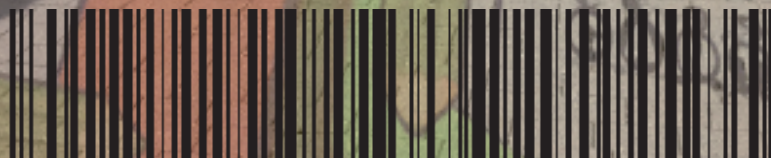
EĞİTSEL OYUNLARLA
TÜRKÇE

OKUL EŞYALARI

EĞİTSEL
OYUNLARLA

ÖYÜN GÖTÜ

978-605-7875-89-1

İKSAD
Publishing House